

"SCHOON NIET MEE UITGETOGEN"

10 PREKEN

Door

Ds. E. Venema

MET LEVENSSCHETS

**1e druk
Uitgave:
Jacobus Fruytier Scholengemeenschap
Apeldoorn**

**Digitale uitgave:
STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUDSOPGAVE

LEVENSCHETS

1. LIEFDE BIJ DE WATERFONTEIN. Predicatie over Genesis 24:12m + 13a.
*Zie, ik sta bij de waterfontein.
Doe haar mij toch heden ontmoeten.*
2. HET LIEFDESLEVEN VAN LEA. Predicatie over Genesis 29:30 m.
En had ook Rachel liever dan Lea.
3. HET LEVENSLEED VAN EEN VROUW. Predicatie over Genesis 35:19.
Alzo stierf Rachel en zij werd begraven aan den weg naar Efrath, hetwelk is Bethlehem.
4. GODDELIJKE BESCHERMING DOOR TWEE ZILVEREN TROMPETTEN
Predicatie over Numeri 10:9.
En wanneer gijlieden in uw land ten strijde zult trekken tegen den vijand die u benauwt, zult gij ook met die trompetten een gebroken klank maken; zo zal uwer gedacht worden voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, en gij zult van uw vijanden verlost worden.
5. HET GELOOF VAN ELIA, DE MAN GODS Predicatie over 1 Koningen 17:9.
Maak u op, ga heen naar Zarfath, dat bij Sidon is, en woon aldaar; zie, Ik heb daar een weduwnrouw geboden dat zij u onderhoude.
6. EEN GEZEGENDE RUSTPLAATS. Predicatie over Jesaja 22:23 b.
En hij zal wezen tot een stoel der eer voor het huis zijns vaders.
7. EEN LIEFDEVOLLE HERINNERING VOOR JAKOBS NAKROOST
Predicatie over Jesaja 29:22 b.
Jakob zal nu niet meer beschaamd worden.
8. CHRISTUS ALS DE ZUIVERE PIJL. Predicatie over Jesaja 49:2 c.
En Hij heeft Mij tot een zuiveren Pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen.
9. EFRAÏM, GODS KIND. Predicatie over Jeremia 31:18-20.
*Ik heb wel gehoord, dat zich Efraïm beklaagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf.
Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE mijn God.
Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekendgemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb.
Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE.*
10. EEN ZINGENDE STEM IN HET VENSTER. Predicatie over Zefanja 2:14 b.
Een stem zal in het venster zingen.

Eetze Venema werd 14 juni 1922 geboren te Leeuwarden in Friesland. Reeds in zijn kinderjaren was hij met diepe indrukken van dood en eeuwigheid bezet, mede door het sterven van enkele kinderen uit het gezin waarin hij opgroeide.

Na zijn studie aan de Theologische School te Apeldoorn, werd hij bevestigd als predikant van de *Chr. Ger. Kerk* te Maassluis (1953). Daarna volgde Zwijndrecht (1957), alwaar hij met een groot deel van de gemeente overging naar de Gereformeerde Gemeenten (1970). Daarna voerde de weg naar Drachten (1973), Middelburg-Centrum (1981), Elspeet (1986) en Scherpenisse (1997).

SAAMBINDER 24 januari 1973

Ds. E. Venema neemt afscheid van Zwijndrecht

Woensdagavond 24 januari a.s. zal ds. E. Venema, predikant van de Gereformeerde Gemeente van Zwijndrecht, afscheid nemen van deze gemeente en op 31 januari a.s. zal hij in de middagdienst (om drie uur) door ds. P. Blok worden bevestigd als predikant van de Geref. Gemeente van Drachten. Diezelfde dag zal hij zijn intrede doen in deze gemeente.

De Geref. Gemeente van Drachten is in 1954 geïnstitueerd als Christ. Geref. Gemeente en is in 1962 overgegaan naar het verband van de Geref. Gemeenten. Voorheen is ds. H. Groen van 1955 tot 1957 hier voorganger geweest.

Ds. Venema werd in 1952 door ds. M. Baan bevestigd als predikant van de Christelijke Geref. Kerk van Maassluis, vanwaar hij in 1957 naar Zwijndrecht vertrok. Hier onttrok hij zich in 1965 aan het kerkverband van de Chr. Geref. Kerk en institueerde de zelfstandige Chr. Geref. Kerk in Hersteld Verband, welke gemeente in 1970 in haar geheel werd op genomen in het verband der Geref. Gemeenten.

Saambinder 15 februari 1973

BEVESTIGING EN INTREDE van Ds. E. Venema te Drachten

Bevestiging

In een afgeladen Hervormd kerkgebouw aan de Brinklaan te Drachten heeft gisteren ds. E. Venema, gekomen van Zwijndrecht, zijn intrede gedaan als predikant van de Gereformeerde Gemeente te Drachten.

Op 31 januari 's middags om 3 uur werd ds. E. Venema aan de gemeente van Drachten verbonden en bevestigd door ds. P. Blok van Dirksland. De dienst werd aangevangen met het zingen van Psalm 72 : 1. Het gelezen Schriftgedeelte was uit Micha 7. Ds. Blok had tot tekst gekozen het 14e vers: "Gij dan, weid uw volk met uw staf, de kudde uwer erfenis, die alleen woont, in het woud, in het midden van een vruchtbaar land; laat ze weiden in Basan en Gilead als in de dagen vanouds."

Het thema luidde: Een bede om herderlijke zorg. Onderverdeeld in 2 gedachten: 1. hij bidt om het weiden van de schapen; 2. hij weet de legering van de schapen.

1. Gij dan, weid uw volk met uw staf, laat ze weiden in Basan en Gilead als in de dagen vanouds. Micha heeft de vruchteloosheid van zijn bediening ervaren en slaat het oog op God, dat Hij Zijn bediening heerlijk make en Zijn volk wil weiden in de grazige weiden van Zijn Woord. De profeet bidt of de Heere Zijn volk in een vette weide wil voeren, zoals het vanouds was. Ds. memoreerde

dat in de bloeitijd van de reformatie het noorden een van de vruchtbaarste plaatsen was.

2. De kudde uwer erfenis die alleen woont in het woud in het midden van een vruchtbaar land. Het is nodig, dat de dienaar de legering van de kerk kent. De legering van de kerk is het alleen wonen in een woud. In de wereld, maar niet van de wereld. In het woud waarin de gevaren loeren, opdat ze steeds meer Gods leiding nodig zullen krijgen te midden van de schijnvruchtbaarheid van de wereld. Hoe meer de wind des Geestes in de gemeente mag zijn hoe meer de vruchten zullen wezen.

Na de predicatie werd gezongen Psalm 100 : 2. Hierna vond de bevestiging plaats. Na het lezen van het formulier tot het bevestigen van predikanten, richtte ds. Blok het woord tot ds. Venema, de gemeente van Drachten en Zwijndrecht en het gezin van ds. Venema. Hierna werd ds. Venema staande toegezongen Psalm 134 : 3.

Na het gebed werd de dienst besloten met het zingen van Psalm 95 : 4.

Intrede

De intrededienst vond 's avonds om 7.15 uur plaats. Na het zingen van Ps. 123 : 1 werd gelezen uit Handelingen, hoofdstuk 8 : 26-40. Als tekst koos ds. Venema het 35e vers: "En Filippus deed zijn mond open en beginnende van diezelfde Schrift, verkondigde hem Jezus".

De hoofdgedachte was: *De enige Boodschap der zaligheid*, nader verdeeld in een drietal punten: 1. de prediker 2. de gemeente; 3. de prediking.

Filippus, die zijn eigen onwaardigheid voor God heeft leren kennen, wordt uit de bloeiende gemeente van Samaria, door de Heere gezonden naar een woeste weg, zonder te weten waar hij terecht zou komen en wat hij daar doen moest. Ds. memoreert, dat hij wist dat hij naar Drachten moest toen de Heere hem kwam in te winnen voor deze weg, met de woorden: Dit is de weg, wandel in dezelve. Jes. 30 : 21b.

De gemeente waarnaar Filippus werd gezonden bestond uit slechts één persoon. De Heere stuurde Filippus naar iemand die onderwijs nodig had, want hij was een vervloekte, namelijk één van Cham en een gesnedene, een uitgestotene die niet in de Tempel mocht komen. Nu las hij Gods Woord, nl. de profeet Jesaja, maar verstond niet wat hij las. Ds. wenste dat er veel van zulke moormannen in de gemeente van Drachten mochten zijn. Filippus stalde al de rijkdom van de Heere Jezus, die in het boek van Jesaja beschreven is, uit voor deze Moorman, die niet verstond wat hij las.

Na het zingen van Ps. 73 : 13 richtte Ds. het woord tot zijn bevestiger en de kerkenraad van Drachten, de consulent, classis, Part. Synode, predikanten, de catechiseermeester, plaatselijke kerken, de gemeente van Zwijndrecht, de organist, zijn vrouw en kinderen en familie.

Hierna volgden verschillende toespraken, o.a. door: de kerkenraad van de gemeente Drachten; Ds. van Kooten als consulent en namens classis en P.S.; Ds. Bos, Chr. Ger. predikant te Drachten, namens de plaatselijke kerken; Ds. van Leeuwen namens het G.B.S. en een afgevaardigde van de kerkenraad van Zwijndrecht.

Hierna bedankte ds. Venema nog de verhuizer, die dit werk gratis had gedaan voor de kleine gemeente en allen die verder meegewerkt hebben aan het inrichten van de pastorie en het regelen van deze dag.

Tot slot werd nog gezongen Psalm 72 : 10.

Beide diensten werden gehouden in de Ned. Herv. Kapelkerk te Drachten. De kerk was 's middags geheel bezet.

12 augustus 1981

Ds. E. Venema nam afscheid van Drachten

Na bijna negen jaren het Woord Gods in de Gereformeerde Gemeente te Drachten bediend te hebben nam ds. E. Venema gisteravond afscheid van de gemeente met een predicatie naar aanleiding van Handelingen 8, het laatste gedeelte van vers 39, handelende over Filippus en de Moorman.

Daar staat vermeld "en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijn weg met blijdschap".

Ds. E. Venema bepaalde zijn gehoor bij een reis met blijdschap, in welke onderscheiden werden: ten eerste, na een ontroerend afscheid; ten tweede, met een getrouw metgezel; ten derde, door een zalige troost.

Deze avond predikt ons een afscheid, wie denkt er dan niet aan Elia en Elisa? Samen hebben zij gewandeld, samen gesproken en het schijnt of het afscheid niet zal komen. Maar als ze samen over de Jordaan zijn heengegaan komt er plotseling een vurige wagen tussen hen in. En neemt Elia weg. En een diepbedroefde, een ontroerde Elisa blijft achter.

Vanavond zijn we ook hier voor een scheiding. Onze tekst spreekt gelukkig niet alleen van droefheid maar ook van blijdschap. Samen op de wagen, samen een band aan het Woord, samen een liefdesband aan het Lam Gods dat ter slachting geleid is. Dan staat de wagen stil, ze dalen beiden af in het water. Samen in de diepte en dan denkt men samen boven te komen, maar de Moorman kijkt rond om zich heen en hij miste alles. Een verloren schepsel aan een drievoudige dood onderworpen. En wat zal hij doen, moedeloos neerzinken? Nee, men ziet hem op de wagen klimmen, ziende op Hem alleen reist hij zijn weg met blijdschap, aldus de scheidende predikant.

Ouderling Den Boer sprak woorden van afscheid namens de gemeente Drachten en ds. A. Bregman te Rijssen namens classis Kampen en PS Oost.

R.D. 27 augustus 1981, door onze correspondent

Bevestiging en intrede Ds. Venema te Middelburg

Woensdag 26 augustus mocht de Gereformeerde Gemeente van Middelburg-Centrum weer een eigen herder en leraar ontvangen, in de persoon van ds. E. Venema, gekomen van Drachten.

Ds. Venema werd door de consulent van de gemeente Middelburg-Centrum, ds. Th. van Stuyvenberg in de middagdienst **bevestigd** met de woorden uit Handelingen 8: 40b "En het land doorgaande verkondigde hij het Evangelie in alle steden". Het thema van de bevestigingspreek luidde: De prediking van het Evangelie.

Ds. Van Stuyvenberg ontvouwde hierin drie gedachten, ten eerste hoe deze prediking opgedragen is, ten tweede hoe deze prediking uitgedragen is en ten derde dat deze prediking vrucht heeft gedragen.

Wij zien hoe het de Heere behaagt om de prediking op te dragen aan arme en nietige mensen. Tevens zien wij dat Hij vruchten wil geven op de arbeid van Zijn prediking. Na het lezen van het formulier en de beantwoording van de vragen liet ds. Van Stuyvenberg ds. Venema toezingen Psalm 20 : 1.

In de avonddienst deed ds. Venema zijn intrede met de woorden uit Mattheüs 15 : 21. Het thema van zijn intredespreek luidde: *Christus' intrede in Tyrus en Sidon*, waarin hij

ten eerste zag op zijn Zender, ten tweede op zijn boodschap en ten derde op de vrucht. Christus gaat door de wereld om Zijn bruid te ontmoeten. Hij zoekt Zijn weg door de straten van uw stad en voor uw hart. Heeft u Hem al eens mogen ontmoeten? Is u de nood al eens opgelegd om Hem te mogen zoeken en ontmoeten?

Na de prediking sprak ds. Venema enkele dankwoorden uit. Hij werd namens de classis Middelburg en particuliere synode-zuid toegesproken door ds. A. Bac. Ook ouderling Naberman van de gemeente Drachten sprak de oude herder en leraar nog een woord toe en verzocht staande Psalm 134 : 3 te zingen.

Als laatste sprak ouderling A. de Priester ds. Venema toe. Hij verzocht de gemeente staande hun nieuwe herder en leraar toe te zingen uit de Morgenzang vers 3 en 6.

Afscheid van Ds. E. Venema van de Ger. Gem. te Middelburg-C.

Op dinsdag 19 augustus 1986 nam ds. E. Venema afscheid van de Geref. Gem. van Middelburg.

Bij de aanvang van de dienst werd gezongen Psalm 73 : 13. De Schriftlezing was Handelingen 20 : 17 - einde. Na gebed en het zingen van Psalm 89 : 1, 3 en 8, was de prediking naar aanleiding van Deut. 32 : 4a: *Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is*. En Lukas 17: 10b: *Wij zijn onnutte dienstknechten*. Het thema was: Een Godeverheerlijkend woord bij een droeve ure van afscheid. Dit spreekt ons 1. van de hoge majesteit Gods (Hij is de Rotssteen); 2. van de rijke volkomenheid Gods (Wiens werk volkomen is); 3. van de heerlijke troost voor onnutte knechten Gods.

Wanneer Mozes van het volk Israël afscheid neemt, wijst hij van zichzelf af op Hem, de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Gods Woord spreekt dikwijls in beelden. "Hij is de Rotssteen, de Steenrots". Zo massief, zo sterk, zo krachtig als een steenrots, die de eeuwen verduurt, zo majesteitelijk is God in Zijn Wezen, in Zijn Deugden. Mozes heeft zijn roeping gekregen bij het brandende braambos, aan de voet van een steenrots. Toen reeds heeft hij zich zo klein gevoeld. Maar hoeveel te meer moet hij zijn kleinheid inleven wanneer hij ziet op de majesteit, op de hoogheid Gods! God heeft Mozes als het ware geleid van steenrots tot steenrots. Totdat hij een schuilplaats vond in DE STEENROTS, toen de Heere zei: "Zie, er is een plaats bij Mij". Daar mocht hij bij zijn God en Koning zijn, onder de schaduw van Zijn hand. Wanneer Mozes nu aan het einde van zijn leven staat, opziende naar die majesteitelijke Steenrots, dan kan het niet anders of hij gevoelt zich zo klein, zo gering! Dan moét hij Gods deugden uitspreken en zeggen: "Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Een steenrots zou nog bewogen kunnen worden, zou nog geworpen kunnen worden in de zee. Maar de grote Koning aller koningen zegt: "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer". Zijn liefde, Zijn trouw, Zijn goedertierenheid, ja, al Zijn deugden zijn onveranderlijk. Hij is de Rotssteen voor Zijn Kerk. Hij draagt ze door de woestijn des levens en voert ze straks in de eeuwige rust.

Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is! Christus Jezus is de Steenrots. Paulus zegt: "En de Steenrots Die volgde was Christus". Mozes heeft op de steenrots geslagen. De steenrots is gescheurd en uit de gescheurde steenrots vloeide water voor het amechtige volk. En ze hebben er dagelijks van mogen drinken. Christus is de Steenrots op Golgotha, geslagen door Gods toorn. Uit Hem is bloed en water gevloeid en Zijn Kerk mag ervan drinken. God de Vader, God de Zoon, God de Heilige Geest

is de Steenrots. Het komt erop aan of we er weleens een teugje water uit gedronken hebben. Zelfs de allerkleinsten in de genade kennen ogenblikken dat ze dronken van liefde zijn. Hij is de Rotssteen! Zijn werk is volkomen. Zet op mijn werk maar een grote nul - aldus ds. Venema. Het grootste wonder is dat ik nog in de wijngaard werken mag. Dat kan alleen omdat ik sta onder de hoede van Hem. Die de Steenrots is, Wiens werk volkomen is.

Het is volkomen vanaf de nooit begonnen eeuwigheid. Niets heeft er ooit ontbroken aan het werk dat Hij voor Zijn Kerk gedaan heeft. Het was volkomen in de Schootzoon van Zijn eeuwige liefde. In Hem is Gods recht verheerlijkt, ja, zijn al Gods deugden opgeluisterd. Omdat Zijn werk volkomen is, is het volk Israël vanachter de tichelovens gehaald. Daarom heeft Gods arme volk de schuldbrief thuisgekregen. Daarom zijn zij door Gods eeuwige liefde uitgeleid. Daarom komen zij niet om in de woestijn van het leven. Daarom komen ze in het Kanaän der rust. Gods volk wordt zalig omdat God het wil, omdat Zijn werk volkomen is. Het werk van de gezegende Borg en Middelaar is volkomen. Hij heeft Zich in de eeuwigheid garant verklaard. Hij daalde af in de kribbe van Bethlehem en tot in Gethsémané's hof. Hij maakte Zijn werk af op Golgotha, toen Hij ervan getuigde: "Het is volbracht!" Het werk van de Heilige Geest is volkomen. Wanneer Hij Zijn werk in ons begonnen is, is dat volkomen. Dan schiet er van ons niet anders over dan een grote nul en een arme dwaas. Maar Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. En óns werk dan?

Wij zijn onnutte dienstknechten. Paulus zegt: "Mij, de grootste der zondaren . . . Ons werk is onvolkomen. Straks leg ik mijn werk hier neer. Dan leg ik het niet in de handen van de broeders kerkenraad, maar in de handen van mijn grote Zender. Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Dat is een heerlijke troost voor onnutte dienstknechten. Wanneer ze soms dag en nacht hebben klaar gestaan moeten ze toch zeggen: "Ik heb niet meer gedaan dan mij opgedragen was. Ik ben maar een onnutte dienstknecht". Maar die afgekeurde, onnutte dienstknechten mogen toch in de wijngaard werken, omdat er Eén is Wiens werk volkomen is. Eén ding kunnen we allen niet missen: We moeten bekeerd worden! De God aller genade zegene daartoe ook deze laatste woorden! Ook van Gods volk blijft er, in zichzelf aangemerkt, niets over. Maar Hij blijft de Rotssteen, Wiens werk volkomen is, tot in alle eeuwigheid!

Na het dankgebed volgden de gebruikelijke toespraken.

Ds. Venema richtte zich met enkele hartelijke woorden tot de kerkenraad, de gemeente en in het bijzonder tot de catechisanten.

Verder tot de verenigingen, de koster en hulpkoster, de organisten, de broeders afgevaardigden, predikanten en andere ambtsdragers, de scholen en allen die daarop arbeiden, de bewoners van de rusthuizen en de directrice van "Eben-Haëzer", mej. Fierloos.

Dominee richtte zich ook tot de afgevaardigden van zijn nieuwe gemeente, Elspeet.

Ook sprak hij nog enkele persoonlijke woorden tot zijn vrouw, die hem altijd tot grote steun is.

Tenslotte richtte hij nog enkele woorden tot de vorige predikant van de gemeente, ds. Zijdeveld, die samen met zijn vrouw deze dienst bijwoonde.

Ds. J. Baaijens van Aagtekerke sprak ds. Venema toe namens de classis en particuliere synode - zuid.

Ouderling A. de Priester deed dit namens de kerkenraad en de gemeente van Middelburg- C. Hij verzocht de gemeente staande te zingen Psalm 134:1 (voor de dominee) en : 3 (voor de dominee en mevrouw samen).

Dominee Venema liet nog zingen uit de Avondzang, het 1ste en 4de vers.

Daarna legde hij voor de laatste maal als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

Na de dienst was er, evenals maandagavond, gelegenheid om persoonlijk afscheid te nemen van ds. en mevr. Venema. Hiervan werd door zeer velen gebruik gemaakt.

Bevestiging en intrede van ds. E. Venema op woensdag 27 augustus 1986 te Elspeet.

Bevestiging

In het goed gevulde kerkgebouw van de Ned. Hervormde Kerk te Elspeet vond in de middagdienst de bevestiging plaats van de nieuwe herder en leraar ds. E. Venema van de gemeente Elspeet. De consulent ds. L. Blok van Nunspeet leidde deze dienst. Aanwezig waren o.a. de predikanten W. Hage, J. Karens, J. Koster en ook de oud-predikant van Elspeet ds. L. Vogelaar.

Ds. Blok wees in zijn voorafsprak op de grote goedgunstigheid des Heeren, dat de gemeente van Elspeet na zo'n korte vakante periode weer een nieuwe herder en leraar mocht ontvangen. Oorzaken in de gemeente zijn er niet. Naast het grote voorrecht wees ds. Blok ook op de grote verantwoordelijkheid, die dit met zich mee brengt. De bevestiger wenste ds. Venema veel van de zalvende bediening van de Heilige Geest toe. Lange jaren dienstwerk en gaven op zich werken immers zonder die bediening niets uit.

De tekst van de prediking voor deze bevestigingsdienst koos ds. Blok uit Openbaring 22 vers 16a: "Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Gemeenten." Het thema van de prediking was: Het ambt van de dienaar des Woords.

Achtereenvolgens stond ds. Blok stil bij: 1. de Lastgever. 2. de lastdrager. 3. de lastbrief.

1. De Lastgever: "Ik, Jezus..." In Zijn hand is de zaligheid der Kerk gelegd. De grote Lastgever maakt echter gebruik van Zijn geroepen knechten. De lastdrager: "heb Mijn engel gezonden." Eén van de vele benamingen voor een dienstknecht des Heeren is Mijn engel, Mijn bode, Mijn heraut. Het zijn geen dienstknechten met een engelenatuur. Gods knechten zijn mensen, Adamskinderen. Dit veel te beleven voor Gods aangezicht geeft een ootmoedig, afhankelijk, maar ook een gemakkelijk leven. De Heere laat dan nooit beschaamd staan. Ds. Blok wekte de gemeente op om ds. Venema te dragen op de vleugelen van het gebed.

2. De lastbrief: Gods knechten vullen de boodschap die ze moeten brengen zelf niet in. De Lastgever bepaalt de boodschap.

3. Hoe luidt die lastbrief? "Om u deze dingen te getuigen in de Gemeenten." Gods knechten moeten getuigen al datgene, wat voor een mens nodig is, oni welgetroost te leven en eenmaal zalig te sterven. Ze moeten de dood in Adam en het Leven in de tweede Adam verkondigen. En dan zijn Gods knechten wel verantwoordelijk voor het zaad, wat ze strooien, maar niet voor de vrucht. Met de ernstige waarschuwing ujt Hebr. 12 : 15 besloot ds. L. Blok deze bevestigingsdienst: "Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, niet verwerpt."

Voorts ging ds. Blok over tot de bevestiging van Elspeets nieuwe herder en leraar. Nadat ds. E. Venema op de gestelde vragen het "Ja ik, van ganser harte" had geantwoord, sprak ds. Blok hem en zijn vrouw en de gemeente van Elspeet nog met enkele welgekozen woorden toe. Met het zingen van Ps. 90 vers 9 werd deze plechtige dienst beëindigd.

Intrededienst

In een overvol kerkgebouw hield ds. E. Venema 's avonds zijn intrede-predikatie. De belangstelling was zo groot, dat velen naar een aangrenzende vergaderruimte moesten uitwijken om de dienst te kunnen meemaken. Onder de aanwezige predikanten merkten we op: ds. J. Baaijens, L. Blok, P. Blok, H. v.d. End, W. Hage, A. B. v.d. Heiden, J. Karens, J. Koster, G. Mouw, J.C. van Ravenswaay, J. P. Verkade en L. Vogelaar.

Als tekst voor de prediking had ds. Venema gekozen Ezechiël 37 vers 12b: "Ziet, Ik zal uw graven openen en Ik zal ulieden uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk!"

Het thema was: "Ezechiël geroepen in het dal vol dorre doodsbeenderen."

Achtereenvolgens stond de dominee stil bij:

1. de boodschap, die hij ontvangt;
2. het wonder, dat hij aanschouwt;
3. de belofte, die hij meekrijgt.

Ezechiël wordt geleid naar een dal vol dorre doodsbeenderen. Hij ziet er velen en ze zijn zeer dor. Alles ademt er de dood. Hierin, aldus ds. Venema, is getekend uw en mijn diepe val in Adam. Hoe komt Ezechiël hier? De hand des Heeren bracht hem er. En Gods knechten, die naar zo'n doodsvallei gestuurd worden, krijgen een boodschap mee: "niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden." "Ziet Ik..." dat is de wonderlijke steun die Gods knechten meekrijgen. Verwachting kan er alleen van Boven zijn. We moeten opgehaald worden uit ons zonde-graf.

Nooit kan ik, aldus ds. Venema, de diepte van het zondegraf uittekenen. Evenmin de oneindige liefde Gods om uit zo'n graf te doen opkomen. De tekst besluit met de woorden: "O, Mijn volk." Nooit is dat om uit te wonderen. O, Mijn volk, en dat voor zo'n dor doodsbeen. Het is een onbegrijpelijk wonder, dat de Heere zulk een volk bemint.

Ds. Venema waarschuwde er voor geen verwachting van een mensenkind te hebben. Het gaat enkel om de majesteit van het Woord des Heeren. Ezechiël gaf geen ontkennend antwoord op 's Heeren vraag: "mensenkind, zullen deze beenderen levend worden?" Hij zei ook niet een mogelijkheid te zien. Nee, hij mocht het in des Heeren hand overgeven: "Heere, Gij weet het." Dat is de plaats, die ons betaamt als diens knecht, aldus ds. Venema.

Nadat hij op bevindelijke wijze de tekstwoorden verklaard had, wees hij op de noodzaak van de persoonlijke toepassing: Wat betekent dit onderwijs voor u persoonlijk!

Na de met grote aandacht beluisterde preek volgde een aantal gebruikelijke toespraken.

In hartelijke bewoordingen richtte ds. Venema zich allereerst tot zijn bevestiger ds. L. Blok. Daarna sprak hij nog een aantal wensen en dankwoorden uit.

Ds. W. Hage sprak namens de classis Barneveld en de Particuliere Synode Oost.

Ouderling de Priester van Middelburg-Centrum bracht nog een laatste afscheidsgroet naar voren.

Vervolgens sprak ds. P. Blok van Capelle a.d. IJssel namens de G.B.S. en als persoonlijke vriend.

Namens de Ned. Herv. Kerk en de Ger. Gemeente in Ned., sprak ds. J.P. Verkade een hartelijk en persoonlijk welkomstwoord.

Burgemeester de Kovel richtte zich met enkele woorden tot ds. Venema en zijn vrouw namens de burgerlijke overheid.

Tenslotte sprak ouderling E. Dijkgraaf namens de kerkenraad en de gemeente van

Elspeet. Hij liet de nieuwe herder en leraar staande toezingen ps. 68 vers 16 en ps. 121 vers 4. Nadat ds. Venema alle sprekers had bedankt voor hun woorden, legde hij als eigen herder en leraar voor de eerste maal de zegen op de gemeente van Elspeet.

AMBTSJUBILEUM Ds. E. VENEMA

Ds. E. Venema te Elspeet mocht de afgelopen weken 2 jubileums en zijn verjaardag gedenken. Allereerst was hij op 27 mei 1987 35 jaar in de band des huwelijks verbonden. Verder mocht hij op 15 juni zijn 65e geboortedag gedenken en op 24 juni j.l. was het 35 jaar geleden dat hij als herder en leraar bevestigd mocht worden. De Heere gedenke hem genadiglijk, ambtelijk en persoonlijk, alsook met zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en beware hem voor hen en ons tezamen tot in lengte van jaren.

Daar het de wens was van Ds. Venema dit alles in stilte te gedenken stond hij zondag 28 juni toch een ogenblik stil hoe de Heere hem 35 jaar gedragen heeft n.a.v. de tekstwoorden uit Hooglied 8 vers 12.

31 juli 1997

Van een onzer redacteurs

Ds. E. Venema neemt afscheid van geref. gem. Elspeet

"Er is geen zaliger ogenblik dan het in droeve dagen met God eens te mogen worden".Ds. E. Venema wees daar gisteravond op, twee weken na het plotseling overlijden van zijn enige zoon, tijdens de dienst waarin hij afscheid nam van de gereformeerde gemeente te Elspeet.

Na elf jaar op de Veluwe vertrok de predikant vandaag naar het Zeeuwse Scherpenisse. Ds. Venema bepaalde zijn vijfde gemeente tijdens de afscheidsdienst bij Deuteronomium 32:4a en Lukas 17:10b. Daarin weerklinkt "de zwanenzang van Mozes bij het einde van zijn reis". Mozes klaagt niet, en zeker niet over God. Hij wordt het met God eens als hij het beloofde land niet in mag. Mozes bezingt de majesteit, heerlijkheid en vrije genade Gods.

Ds. Venema zei de gemeente te hebben willen voorhouden dat Christus de Rotssteen is Wiens werk volkomen is. "In alle gebrek heb ik geprobeerd u dood en leven te prediken".

De vertrekkende predikant werd toegesproken door ds. P. Blok namens de classis Barneveld en de particuliere synode Oost, door de hervormde ouderling G. Westerbroek namens de plaatselijke kerken, door wethouder D. Baas en ten slotte door ouderling C. Kayim.

Ds. E. Venema vandaag 80 jaar, 15 juni 2002

In Barneveld herdenkt ds. E. Venema, emeritus predikant van de Gereformeerde Gemeenten, vandaag zijn tachtigste verjaardag. Deze maand is het vijftig jaar geleden dat hij bevestigd werd tot predikant.

Eetze Venema werd op 15 juni 1922 te Leeuwarden geboren. Hij studeerde aan de Theologische Hogeschool van de Christelijke Gereformeerde Kerken en diende vervolgens de gemeenten van Maassluis en Zwijndrecht. Met een groot deel van de gemeente Zwijndrecht ging ds. Venema in 1970 over naar de Gereformeerde Gemeenten. In dit kerkverband diende hij Drachten (1973), Middelburg-Centrum (1981), Elspeet (1986) en Scherpenisse (1997). In 1999 ging hij met emeritaat.

Op 29 juni 1997 werd ds. Venema koninklijk onderscheiden. Genoemd werden daarbij zijn lange staat van dienst, het vele werk dat verricht werd voor het onderwijs (ds. Venema was in zijn Elspeetse periode voorzitter van de Jacobus Fruytierscholengemeenschap in Apeldoorn) en het bestuurswerk voor de Gereformeerde Bijbelstichting.

Ds. Venema was betrokken bij kerkbouw in Maassluis, Zwijndrecht en Drachten. Van zijn hand verschenen diverse preken- en meditatiebundels en in 2000 zijn catechismusverklaring, "Mijn enige troost".

De begrafenis heeft woensdag plaats op de gemeentelijke begraafplaats De Plantage te Barneveld. Voorafgaand is er om 10 uur een rouwdienst in het kerkgebouw van de gereformeerde gemeente.

Ds. E. Venema (81) overleden

In zijn woonplaats Barneveld is vrijdagavond ds. E. Venema overleden. De emeritus predikant van de Gereformeerde Gemeenten was 81 jaar.

Eetze Venema werd op 15 juni 1922 te Leeuwarden geboren. Hij studeerde aan de Theologische School van de Christelijke Gereformeerde Kerken en diende vervolgens de gemeenten van Maassluis (1952) en Zwijndrecht (1957). Met een groot deel van de gemeente van Zwijndrecht ging ds. Venema in 1970 over naar de Gereformeerde Gemeenten. In dit kerkverband diende hij Drachten (1973), Middelburg-Centrum (1981), Elspeet (1986) en Scherpenisse (1997). In 1999 ging hij met emeritaat.

In 1997 werd ds. Venema koninklijk onderscheiden. Genoemd werden daarbij zijn lange staat van dienst, het vele werk dat verricht was voor het onderwijs (ds. Venema was in zijn Elspeetse periode voorzitter van de Jacobus Fruytierscholengemeenschap in Apeldoorn) en het bestuurswerk voor de Gereformeerde Bijbelstichting.

Saambinder 28 augustus 2003, ds. C. Hogchem

Overlijden Ds. E. Venema (1922 - 2003)

Vrijdagavond kwart over acht overleed in zijn woning Ds. E. Venema, emerituspredikant van de Ger. Gem., ingaande in de vreugde zijns Heeren, en achterlatend zijn bedroefde vrouw en kinderen.

Eetze Venema werd 14 juni 1922 geboren te Leeuwarden in Friesland. Reeds in zijn kinderjaren was hij met diepe indrukken van dood en eeuwigheid bezet, mede door het sterven van enkele kinderen uit het gezin waarin hij opgroeide. Ook waren er de ernstige en liefdevolle waarschuwingen van zijn vader en oom, beide mensen die genade kenden. Maar algemene overtuiging doen een mens niet buigen voor God. Dat doet alleen zaligmakende genade.

De Heere vernieuwde hem naar Zijn beeld. Zonde werd zonde, en de heiligheid van de wet maakte hem zijn verlorenheid voor God bekend. Maar toen hij benauwdheid en droefenis vond, ging het eerste Evangelielicht op in zijn ziel, met de woorden uit Matth. 3:11 "Die na mij komt, is sterker dan ik..." Hij kon nog zalig worden! En toch, wie was Hij? - Hij, van wie Johannes zei: Die na mij komt? Hij moest zeggen: ik kende Hem niet. Het laat zich verstaan dat ds. Venema altijd benadrukte dat de openbaring van Christus aan het hart een vrije genadedaad is. De Heere heeft het hem geschonken, en hem nadien ook geoefend in de genade.

Ondertussen - hij was toen ongeveer negentien jaar - begon de Heilige Geest hem te

dringen aangaande het predikambt. Maar hij kon dat niet, durfde het niet, en wilde het daarom niet. Toen heeft hij met Jona "nee" gezegd. Maar wat gebeurde er? Een bloedvergiftiging wierp hem op bed. Ook het hoofd werd aangetast. Eerst blind en daarna ook bewusteloos, lag hij drie dagen voor de poorten des doods. Toen hij bijkwam vertelde de dokter hem dat het sterven zou worden. De hele familie was al gewaarschuwd. Het zou echter anders gaan. Een dokter, hoe oprecht ook in zijn spreken en doen, heeft niet het laatste woord. God bracht de jongeman aan Zijn zijde. Daar heeft de Heere geen uren voor nodig. En daarna kwamen met kracht de woorden uit Psalm 118:17 in zijn hart: "Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken des Heeren verkondigen." Toen werd zijn mond geopend, en werd zijn bed een preekstoel. Een preekstoel...; Gedurende 45 jaar heeft hij er vele beklommen.

Na zijn studie aan de Theologische School te Apeldoorn, werd hij bevestigd als predikant van de Chr. Ger. Kerk te Maassluis (1953). Daarna volgde Zwijndrecht (1957), alwaar hij met een groot deel van de gemeente overging naar onze gemeenten (1970). Daarna voerde de weg naar Drachten (1973), Middelburg-Centrum (1981), Elspeet (1986) en Scherpenisse (1997). De Heere gebruikt mensen om het Evangelie te prediken. Ook ds. Venema was een mens van gelijke bewegingen als ieder ander - als wij! Maar bekwaamd en geleid door 's Heeren Geest mocht hij de volle raad Gods verkondigen. Van het praten over zaken die men niet doorleefd had, was hij afkerig. Maar de gangen en wegen die de Heere met Zijn volk houdt, mocht hij op de voor hem karakteristieke wijze uitdragen - hij sprak naar het hart van Jeruzalem, verkondigend de Christus der Schriften! Aan een arbeidzaam leven is een einde gekomen. Niet alleen was hij vijftig jaar predikant, maar ook heeft hij jarenlang in het bestuur gezeten van de Gereformeerde Bijbelstichting, en in zijn Elspeetse periode was hij lange tijd *voorzitter van het schoolbestuur van de Fruytier-Scholengemeenschap te Apeldoorn*.

De Heere heeft zijn omzwerven geteld. Ds. Venema is geen kruisdrager meer. Ook is hij verlost van zichzelf. Hij is er door. Om eeuwig te bewonderen dat er Eén na Johannes kwam, Die sterker was dan Johannes. Bij alle beperktheden van de laatste jaren, waren er wonderheldere ogenblikken. Genadeleven veroudert niet, maar wordt gevoed en onderhouden. Het wordt ook bestreden. Ook bij broeder Venema heeft de vorst der duisternis er vaak een felle greep naar gedaan. Maar telkens bleek dat hij mis greep. Want er is er Eén, Die sterker is dan de hel! O, dan sprak hij over het werk van God drieënig, van 's Vaders welbehagen in Christus, van zalig worden om niet voor zulk één.

Dit nu was het leven van zijn geest. De laatste keer dat het Heilig Avondmaal bediend werd in Barneveld, kwam hij onverwachts binnen, toen de eerste tafel geopend was. Met een brandend hart was hij naar het huis des gebeds gedrongen. Wie had gedacht, dat dit gebeuren zou? Maar hij zat aan. Hij zat eerbiedig aan, verkondigend de dood van Hem, Die zijn leven was. Nee, niet als predikant, maar als een albederver in zichzelf.

Kort voor zijn sterven zei hij: *'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên*. O, Gods volk zal geen vreemd God en Zaligmaker ontmoeten. Ook zullen ze geen vreemd werk gaan doen. Eeuwig wonder: een doemwaardig adamskind gered door het bloed des Lams!

De Heere gedenke de weduwe en degenen die haar lief zijn. Ze heeft moed en kracht en liefde ontvangen om voor haar man te zorgen tot het laatste toe. En zijn niet van Hem, ook op de onbekende weg die zij nu gaan moet, de sterkte en de krachten? En is de Heere niet nog even bekwaam om te werken in de harten van het nageslacht, als

Hij gedaan heeft in de harten van het voorgeslacht? *Gedenk onzer, o Heere, naar het welbehagen tot Uw volk, bezoek ons met Uw heil.*

*Want onz' God is vriend'lijk en goed,
Een zon en schild tot ons behoed,
Die ons geeft eer ende genade;
Die den vromen in genen nood
Verlaten zal tot in de dood.
Geen ding ontbreekt hem vroeg nog spade.
Zalig is hij, die op Hem bouwt,
En Hem van harte gans vertrouwt.*

Barneveld, ds. C. Hogchem.

28 augustus 2003

Ds. E. Venema in Barneveld begraven

Ds. E. Venema, emeritus predikant van de Gereformeerde Gemeenten, is gisteren op de gemeentelijke begraafplaats De Plantage in Barneveld ter aarde besteld.

De plaatselijke predikant ds. C. Hogchem leidde de rouwdienst in de Rehobothkerk. Hij sprak over Efeze 2:8: "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave."

De emeritus predikant ds. P. Blok sprak namens de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS), waarvan ds. Venema 33 jaar bestuurslid was. Ds. Blok sprak over Jesaja 25:9. Namens de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap uit Apeldoorn sprak de voorzitter van het bestuur, ds. A. Schreuder (Rijssen). Van 1990 tot 1997 was ds. Venema bestuursvoorzitter van deze school.

Op de begraafplaats werd ds. Venema grafwaarts gedragen door kerkenraadsleden van zijn laatste gemeente, Scherpenisse.

Vervolgens werd het woord gevoerd door ds. F. Mulder (Wageningen), die sprak als vriend van de overledene. Het slotwoord werd gesproken door ds. A. A. Brugge, Scherpenisse.

1. LIEFDE BIJ DE WATERFONTEIN

Psalm 92:1

Genesis 24 : 12 - 26

Psalm 45:5 - 6 - 7

Psalm 73 : 13

Psalm 99 : 8

We gaan dus samen luisteren naar de geschiedenis van een vrouw. En u kunt de tekst vinden in Genesis 24:13 het eerste gedeelte, en het twaalfde vers het middelste gedeelte:

Zie, ik sta bij de waterfontein.

Doe haar mij toch heden ontmoeten.

Ik wilde met u gaan denken over: LIEFDE BIJ DE WATERFONTEIN

En dan zien we:

- In de eerste plaats: Zoekende liefde.
- In de tweede plaats: Onderwezen liefde.
- In de derde plaats : Volgende liefde.

We gaan dus met elkander denken over de geschiedenis van een vrouw. En dan zie ik Eliëzer staan bij de waterfontein. En als hij daar staat, dan staat hij met liefdesogen geslagen op de God van vader Abraham. En in stilte roept hij het uit: *Heere, laat ze mij dan toch heden ontmoeten.* En u weet het, welk een wondervolle ontmoeting dat er plaats vindt. Een ontmoeting voor de tijd, en een ontmoeting ook voor de eeuwigheid. Een ontmoeting voor de ganse kerk des Heeren. Want hij ontmoet niet minder dan de bruid van Christus, uit wie straks zal worden de zaligheid van de ganse kerk des Heeren.

En waaruit ook vandaag geboren wordt de bede van elkeen die uitgezonden wordt tot de waterfontein van Gods genade, sabbat aan sabbat. Doe haar mij toch heden ontmoeten. Ik meen dat ik ook vanmorgen niet onbevoegd sta bij de waterfontein. En de bede gaat sabbat aan sabbat naar de hemel: *Heere, doe haar mij toch heden ontmoeten.* En dan weet u dat straks ook het grote onderscheid weer openbaar komt. Rebekka komt thuis met een gouden voorhoofd sieraad. En als ze thuis gekomen is en alles verteld wordt, dan is het ook Laban die meeluistert. Hij krijgt ook schatten! En het is hem alleen maar te doen om schatten. Alleen als aan Rebekka gevraagd wordt: Wat wilt gij? Dan is het in haar ziel: *Laat mij trekken.* En ik hoop dat het de begeerte wordt in het leven van u en van mij: *Verlaat uws vaders huis, en wat u ooit verder kon bekoren, om Hem te vinden Die het eeuwige Leven is.*

Laten we de Heere vooraf vragen om Zijn onmisbare zegen.

We willen dus vanmorgen met elkander denken over die bekende geschiedenis van Eliëzer en Rebekka. En het wordt u als het ware voor uw ogen uitgeschilderd dat lieflijke tafereel. Daar ginds in de vreemde daar staat hij, zijn ogen zwiingend naar de hemel opgeslagen met een gebed in zijn hart: *Heere, doe haar mij toch heden ontmoeten.* En het is alsof de Heere in alle dadelijkheid het gebed verhoort. Ginds komt ze, de kruik op haar schouders, die zij stilzwiingend neerzet.

En u weet wat er gebeurd: Een beslissing! Een beslissing voor de tijd, en een

beslissing ook voor de eeuwigheid. Ze mag niet alleen de bruid van Izak genoemd worden, ze mag ook de voormoeder van Christus Jezus zijn. En omdat dit alles waar is, kan het ook vandaag nog bewaarheid worden bij de waterfontein van Gods Woord als de bede geboren wordt in het hart: *Heere, doe haar mij toch heden ontmoeten.*

En wie zal zeggen hoe dikwijls zij die weg gezocht heeft? Wie zal zeggen hoe vaak dat ze stilzwijgende haar arbeid verricht heeft? Maar nu is het de tiende ure! En wie onzer denkt er dan niet aan dezelfde geschiedenis uit het Nieuwe Testament! Ook daar is een waterfontein. Daar waar Christus Jezus in het verre land in Samaria vlakbij Sichar zat, en waar ook in Zijn hart stilzwijgende die bede geboren is. Want immers *Hij moest door Samaria gaan.* En u weet het, hetzelfde is aldaar gebeurd. Aldaar komt ook een vrouw uit de vreemde met de kruik op haar schouderen die ze neerzet om ze nooit meer op te nemen. Want immers straks gaat zij roemende naar haar huis terug met de bede in het hart: *Kom en zie wat mij heden geschied is, ik heb een Mens ontmoet die mij alles gezegd heeft wat ik gedaan heb, is Dezelve niet de Christus?* En daarom heb ik vrijmoedigheid om vanmorgen met u opnieuw te gaan denken over een vrouw. En ik hoor nog ene keer dat lied zingen over de waterfontein: *De buit uit het overwonnen land, valt dan ook deze vrouw in de hand!* En welke buit? Ze is gekomen in haar werkkleed, en ze gaat als een bruid naar huis met de gouden kroon op haar hoofd, armringen aan haar handen en nog meer. Straks mag zij vaders huis verlaten, en wat ooit dierbaar en bemind was. En ze keert heen om niet alleen het sieraad te dragen, maar om de bruidegom te mogen toebehoren.

De geschiedenis, wie zal hem niet kennen? Het kleinste kind kan het u na vertellen. Sara is gestorven! Abraham diep ontroerd en bedroefd. Waarom eigenlijk het meest? Hij is zijn vrouw kwijt, zijn lieve Sara. Maar dat niet alleen geliefden. Is hij niet verbonden aan de beloften Gods. Zal zijn zaad niet zijn als de sterren aan de hemel, als het zand in menigte aan de oever van de zee. En zeker hij heeft een zoon, hij heeft een zoon van de beloftenissen. Maar zijn zoon is zonder bruid. En nu heeft hij maar één begeerte: Zijn zoon een bruid, en Gods belofte heerlijk vervuld. Christus Jezus zal komen om Zijn kerk bij de waterfontein zalig te maken.

U weet misschien dat in het oude verbond de bruidegom zelf niet zocht. Dat deed de vader! De vader koos uit, en daartoe had hij nodig een vriend van de bruidegom. En waar hij een vriend van de bruidegom was, moest hij tevens met liefde vervuld worden als vriend van de bruid. Opdat hij ze beiden bij elkander zou brengen. Denk eens wat er staat van Johannes de Doper als hij spreekt: *Die de bruid heeft is de Bruidegom, maar de vriend van de Bruidegom die staat en is verblijd.*

Wie is dan in wezen voor de kerk Gods die vriend van de Bruidegom? Als Christus de Bruidegom is, en Zijn verloren kerk de bruid, dan is de Heilige Geest de grote Bruidsverwerver.

Kostelijk wordt het u in dit morgenuur voorgehouden. De onderhandelingen! Daar begint het mee. De bruid die van niets weet, de bruid die daar in de verre vreemde woont, in het land waar Abraham eenmaal is uitgetogen. Eigenlijk een land van heidendom, een land van afgodendienst. De onderhandelingen gebeuren tussen vader Abraham en de bruidsverwerver. Laten we zeggen in het veld, of binnen in de tent. Er wordt een eed gezworen, er wordt gesproken over de bruidegom, er wordt ook gesproken over de bruid.

En u weet het, Eliëzer zweert als aan de heup van Abraham dat hij niets anders zal doen dan hetgeen Godverheerlijkend is. Wat tot de nuttigheid van Abraham, en wat tot de heerlijkheid van Izak wezen mag. En als dan de onderhandelingen zijn afgelopen, dan trekt de bruidsverwerver uit. De kemelen worden opgeladen met de

schatten en de rijkdommen van Abraham. En laten we het nooit vergeten, zijn hart vervuld met heilbespiegelingen om de grootheid van Abraham, en om de rijkdommen van Izak aan de bruid mee te gaan delen.

Een lange reis voorwaar, een reis laten we zeggen over onmogelijkheden heen. Een reis over heuvelen, een reis door de diepe dalen heen. En als gij uw eigen hart hebt leren kennen waar u van nature woont, waar u vreemdeling van Izak bent, vreemdeling van God, vreemdeling van de verbonden. O wat een lange reis, wat een bange reis om u heden te ontmoeten. U weet het hij komt op de plaats met een hart vol van liefde. Het is tegen het nalen van de avondstond, de zon gaat reeds een weinig onder, en dan staat hij op die plaats waar het volk vergaderd zal worden, daar waar de putsters zullen komen om water te putten voor het vee.

En dan staat hij daar, zo zei ik, met de liefde van zijn hart, als het ware met de handen opgeheven naar de God van zijn heer Abraham, en het biddend, pleitend, worstelend: *Heere ik sta hier bij de waterfontein!* Het is alsof hij zeggen wil: "Ik weet het niet, maar het is bij U alles bekend lieve Heere waarom of ik bij de waterfontein sta? Heere mag ik ze dan heden ontmoeten? En U weet het."

Hij legt de Heere als het ware een teken voor. Als ik ze straks zie Heere, en ik vraag om een weinig te drinken, en zij dan ook zal zeggen: Ik zal ook uw kemelen te drinken geven laat dat mij tot een teken zijn.

En u weet het, hij is nauwelijks uitgebeden, want immers God is een horend God. God is ook een wonderdoend God. God Die het hart neigt van de koningen als waterbeken, God neigt ook het hart van deze bruid. Want er is immers gezegd: Stel eens voor dat zij niet wil, stel eens voor dat ze geen zin heeft. God maakt alle dingen wel, en daar komt ze.

En nog ene keer mijn geliefde medereiziger, hoe vaak zal zij niet gekomen zijn! Met de gedachte over Izak? Och die kent zij niet! Met een gedachte over God? Wie zal het zeggen! Hoe dikwijls bent u in de kerk geweest? Hoe dikwijls hebt u gestaan bij de waterfontein van het Woord? Hoe vaak hebt u moeten belijden dat u onbekeerd bent, dat u niet weet vooruit of achteruit te gaan. Ze komt in haar werkkleed.

Nee ze komt niet in een kleed van de begeerte. Ze komt ook niet in het kleed van de liefde tot Izak. Ze komt gewoon in haar uiterlijke kleed om haar dagelijkse arbeid te verrichten. Het staat God niet in de weg mijn lieve hoorder hoe dat u vanmorgen hier gekomen bent bij de waterfontein van het Woord van God! Misschien vervuld met een hart vol van zonde, misschien met een kruik waar van alles in zit zonder dat de vreze Gods in uw ziel gevonden wordt. Het staat God niet in de weg. God richt het zo dat als ze vandaag komt dan komt ze precies in het uur wat God haar bevolen heeft. De tiende ure, het uur van de minne, het uur van de grote beslissing. Vergeet het niet, vandaag nog in haar werkkleed, maar als ze straks naar huis gaat versierd met het gouden sieraad van Izak.

Wat zou het groot wezen mijn hoorder als u vandaag gekomen bent zo vervuld met de wereld. Als u vandaag gekomen bent met een hart vol met zonde, en u mag naar huis toe gaan met een gedachte omtrent Izak, meer dan Izak. Als u heen mag gaan schatrijk met de schatten en de weldaden van Christus Jezus, met maar één begeerte in de ziel: *Laat mijn ziel leven dan zal zij U loven.*

Het gaat over die waterfontein geliefden. En heden staan we dan bij de waterfontein. Gelijk Christus Jezus gekomen is bij die waterfontein om Zijn bruid te gaan ontmoeten. Heden staan ook wij samen bij de waterfontein van de vrije gunst van de eeuwige liefde Gods. Daar ligt een belofte! Er ligt een belofte dat Christus Jezus zal geboren worden. Daar bij de waterfontein waar Eliëzer staat. Wij staan heden bij de

waterfontein waar alle beloften Gods in Christus Jezus ja en amen zijn. Waar de Borg en Middelaar Zijn dierbaar heilswerk verricht heeft, waar de schatten verborgen liggen, waar de fontein des Levens is waar de kerk uit mag drinken, waaruit de kerk bediend mag worden. Alleen Christus Jezus heeft wel alles verworven, maar Hij zoekt! Wat zoekt Christus Jezus?

Hij zoekt Zich een bruid. Want stel eens voor dat Christus zonder bruid blijft? Zo worden de beloftenissen Gods niet vervuld. Christus Jezus zoekt iemand aan wie Hij de liefde van Zijn hart kan geven.

En wie, lieve gemeente, wie is waardig, wie is het in uw midden waardig om een bruid van Christus Jezus te mogen worden voor de tijd en voor de eeuwigheid! Ach we zullen het samen moeten uitroepen: *Heere ga uit van mij want ik ben een zondig mens*. Waar we zonder God leven, waar we zonder Christus Jezus zijn, zonder de verbonden en zonder de beloftenissen liggende op het vlakke van het veld. Niet ene begeerte, laat het ons vast houden, niet één begeerte naar God en naar Christus Jezus. En nu komt Hij sabbat aan sabbat, wat zeg ik: Hij komt als u het Woord opent, de Fontein, dan komt Hij. Wie?

Gods Geest! Christus is de Bruidegom. De Heilige Geest waarvan geschreven staat: Die gekomen zijnde, zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken. De Heilige Geest komt om de grootheid des Vaders te prediken. De Heilige Geest komt om Christus dierbaar voor te stellen. Waarom eigenlijk? Er zijn onderhandelingen geweest geliefden! Bij vader Abraham en bij Eliëzer in het veld.

Daar in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid zijn er onderhandelingen geweest. Daar is het de Vader geweest in de huishouding van de Drieënigheid Gods Die voor Zijn Zoon de Bruidegom een bruid heeft verkoren. Daar is het de Heilige Geest geweest Die het op Zich genomen heeft, en gezegd heeft: "Dan zal Ik uittrekken met de schatten en de sieraden van U. Dan zal Ik uitgaan in een land der vreemdelingschappen, dan zal Ik heengaan in het midden van de wereld die in het boze ligt. Dan zal Ik uitgaan tot een volk dat het Uwe niet is. Dan zal Ik heengaan tot de gevangenis waar een Manasse zit, en Ik zal heengaan tot een Efraïm die van U afscheid genomen heeft. Ik zal gaan om Uw naam grotelijks te gaan verheerlijken."

En u weet, in de stilte der eeuwigheid is ook gesproken wat Eliëzer heeft getuigd. Stel eens dat ze niet willen. En laten we het vanmorgen maar zeggen geliefden er is er niet één die wil, er is er niet één die bereid is om de schatten der wereld op te geven. Er is er niet één die God zoekt, ook niet tot één toe. We zijn allen afgeweken! Toen heeft God Hem beloofd: *Ik zal hen zeer gewillig maken op de dag Mijner heirkraft*. En waar Christus Jezus Zijn bloed heeft uitgestort, waar Hij de zilverlingen verworven heeft door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Daar doet de Heilige Geest niet anders dan uittrekken tot aan het einde der wereld. Daar doet de Heilige Geest niet anders dan te staan bij de waterfontein.

's Morgens als u wakker wordt mijn lieve jongens, als je vader Gods Woord open doet dan is daar de Heilige Geest Die bij die waterfontein staat met een bede in het hart: *Doe haar Mij toch heden ontmoeten*. Als op de zondag u het Woord gepredikt wordt, dan is achter de dienaar des Woords de Heilige Geest met één begeerte: *Doe haar Mij toch heden ontmoeten*. En wie zal zeggen hoe vaak ik al bij die heilsfontein gekomen ben? Laten we maar eerlijk zijn in het werkkleed. Hoe vaak ben ik heengegaan naar Gods Woord met gedachten die niet over God waren.

Nee mijn toehoorder er is er niet één die Christus zoekt, er is er ook niet één die naar Hem vraagt. Er is er ook niet één die bekeerd wilt worden. Denkt u dat Rebekka gekomen is om Izak? Ze weet niet eens wie Izak is. Ze is onbekend met Izak, en ze leeft in een land vol van heidendom. En ze heeft genoeg aan hetgeen het land haar

biedt. Zoals Rebekka geen kennis heeft aan Izak, zo heb ik van nature geen kennis aan God en Christus. Niet één begeerte, geen vragen en geen zoeken, en geen gebed geliefden. Hoe dikwijls ben ik al bij die waterfontein geweest?

Hoe dikwijls heb ik er uit geput geliefden? Hoe dikwijls ben ik in het werkkleed weer naar huis gegaan, zonder, zonder dat het mij enige nuttigheid gaf. Ik geloof dat elke dienaar des Woords ook een vriend van de Bruidegom dient te zijn. Ik geloof dat ik het een weinig na mag zeggen: *Liefde tot Christus om ook voor Christus een bruid te zoeken*. Hoe menigmaal heb ik nachten wakker gelegen met vele dienaren des Woords. Hoeveel malen 's morgens naar de kerk gegaan met de bede in de ziel: "Heere mag ik ze dan heden ontmoeten. Mag het dan heden een uur worden waar U een parel mocht oprapen die in Uw kroon wordt ingezet."

Lieve gemeente, wat zou het groot wezen als vandaag bij die waterfontein dat wonder gebeurt dat er een jongeman of een jongedochter, dat er vandaag een moeder of een vader tot God bekeerd mag worden bij de waterfontein. Waar het hart geopend wordt, waar een begeerte komt uit de liefde van het hart: *Ik zal U volgen Heere overal waar Gij ook heengaat*. Als gij dan vanmorgen zo gekomen zijt! En ik kan me indenken dat u gegaan bent, misschien uit gewoonte. Dat ge uw kruikje op genomen hebt, misschien een kruik vol met zorgen, misschien een hart vol met vragen, met zonden, met verdriet.

Als u dan zo vanmorgen opgekomen bent, dat u moet zeggen: *Heere er is bij mij geen plaats!* Ach, als er bij de Heere dan maar plaats is geliefden. Kijk daar staat die knecht: Heere, doe haar mij toch heden ontmoeten. En eer dat ze roepen, zal Ik antwoorden.

Wie zal het zeggen, wie zal het zeggen in deze gemeente? Misschien zit er één, misschien zit er één waar vandaag het beslissende ogenblik is? Wie zal zeggen dat vandaag het hart open gebroken wordt? Wie zal zeggen dat er iemand is die de scheidbrief aan de wereld geeft? Daar komt ze Rebekka! Daar komt ze met de kruik op haar schouders, onwetende, onbekend. Een ontmoeting! En wie zal zeggen vandaag, een ontmoeting met God. Gelijk Paulus een ontmoeting heeft bij de waterfontein, gelijk een Manasse een ontmoeting heeft bij de waterfontein! Wie zal het zeggen, misschien is het de tiende ure voor deze of gene. Daar komt ze stilzwijgende, onwetende met het gebed, onwetende wat er moet gebeuren vandaag.

Zij geeft te drinken! De knecht staat verwonderd. Zou u niet verwonderd wezen vanmorgen in de kerk als er een mens tot bekering gebracht mocht worden? Zou u niet verwonderd wezen? Daar staat hij, zich verwonderende over Rebekka? Nee, over God Zelf. God Die wonderen werkt, Israël Zijn volk versterkt. Zij neigt de kruik zoals een oosterling dat alleen maar op waardige wijze kan doen. Hij drinkt, en de kemelen worden ook gedrenkt. En dan gaat de mond open. Ik dacht bij mezelf waarin wordt nu die bruid onderwezen?

In de liefde! In de grootheid van Abraham. Gemeente waartoe is elke dienaar des Woords geroepen bij de verkondiging van het Woord? Om de grootheid Gods te prediken! Ik heb maar één boodschap mijn lieve jeugd in de kerk voor u en voor mij, voor iedereen:

Hemel, zee en aarde;

God is alle hulde waard.

Wat zal deze Eliëzer de rijkdommen, de schatten, de heerlijkheden van Abraham gepredikt hebben. Waar het Woord terecht komt geliefden weet ik niet altijd. Ik ben niet gekomen om u te bekeren geliefden. Ik kan geen mens bekeren. Ik mag alleen maar de heerlijkheid, de dienenswaardigheid, de grootheid, de majesteit van God

preken. Om weg te schuilen achter het Woord, en om de heerlijkheid van Hem Die in de hemel woont te prediken, waar de engelen van zingen: Heilig, heilig, heilig! Ben je er wel eens van onder de indruk gekomen jongens?

Mijn lieve gemeente bent u wel eens onder de indruk van de grootheid Gods gekomen? Hebt u de majesteit van het Woord van God wel eens gezien in al zijn delen, dat u maar één begeerte kreeg om tot die God bekeerd te worden. Om die God te leren kennen. En dan predikt Eliëzer een onbekende Abraham. Ik mag u prediken een onbekende God, Die bekend is in het Woord van God. Ik mag Hem u prediken in Zijn goedheid, in Zijn majesteit, in Zijn heerlijkheid, in Zijn alomtegenwoordigheid, in Zijn alwetendheid.

Zeg luister eens, weet u wat er in mijn hart komt? *Heere, doe haar mij toch heden ontmoeten.* O, dat er vanmorgen iemand in de kerk zit die een begeerte kreeg: Wie heeft lust om de Heere te vrezen, het Allerhoogste en het eeuwige goed. O Hem te kennen jonge mensen, Hem alleen!

Ik weet het, woorden zijn makkelijk. Ik denk wel eens bij mezelf wat heb ik al een woorden gewisseld op de kansel en elke keer moet ik u zeggen: Ik zie er elke keer zo tegen op. Omdat Elia zegt: Voor Wiens aangezicht ik sta. Voor het aangezicht Gods. Wie is bekwaam?

Ik niet! Anderen mogen misschien bekwaam zijn, en anderen mogen kritiek hebben. Ik ben niet bekwaam om dat in volle rijkdom te prediken. Weet u waar ik soms achter kom zeg? Ik kom er achter dat mijn woord precies te kort is. Ik kan het niet! En als Eliëzer het dan niet meer met woorden kan zeggen, dan gaan de tassen open. En uit geopende tassen komen straks goud, zilver, en rijkdommen Hij laat ze zien! En als hij ze heeft laten zien, en het hart jaloers wordt dan neemt hij er een gouden sieraad uit voor op haar hoofd, dat is haar eigendom geworden.

Ik zit vol ontroering zonder dat ik woorden heb. Ik zit te denken als mijn woorden te arm zijn en ik heb u Christus voorgesteld: *Beminnenswaardig, dienenswaardig, schoon, blank en rood.* En ik mag met eerbied gezegd de tassen open doen van Zijn beloftenissen, van Zijn dierbaarheid, het bloed mag ik u tonen tot vergeving der zonden.

Ik mag Hem u voorstellen als Profeet, als Priester en als Koning. En laten we zeggen, als ik ze u heb laten zien en ze zeggen: Zien is geen hebben. En daar is zulk een kroon en die past op uw hoofd. Stel eens voor dat er zulk een bruid in de kerk zit met een heimwee naar Christus, en u krijgt zo eens een gouden kroon op uw hoofd: Uw eigendom. Van een onbekende Christus.

Verstaat u het? Van een onbekende liefhebbende Christus. Een kroon, een armsiersel, een pareltje, laten we zeggen één psalm die in uw hart zingt, één belofte: *Dat zal Mij zijn als de wateren van Noach.*

Stel eens voor dat u zo hier gekomen bent, en u bent straatarm hier gekomen in uw werkkleed.

Ik had vroeger iemand in mijn gemeente, en die zei tegen mij: Dominee ik kwam straatarm de kerk in, en ik was onbekeerd, en ik ging rijk de kerk uit.

Het zou wat wezen jongens? Stel eens voor dat er hier iemand onbekeerd de kerk ingekomen was, en met een wonde in de ziel, met een begeerte om God te leren kennen naar huis terug. Stel eens voor dat Christus Die voor mij wel onbekend is, maar Die voor mij in Zijn beloftenissen bekend wordt voor het glasvenster. Stel eens voor dat het in mijn hart ging zingen: *Geef mij Jezus.* O er zitten er hier. Ik weet dat er hier zitten die voorheen in de kerk gekomen zijn onbekeerd, in hun goddeloze staat. Ik weet het die als door het Woord van God gegrepen zijn, ik weet het!

Er zijn er ook die hier in de kerk zitten die kennis gekregen hebben aan Christus. Ze

hebben wel eens gemeend dat ze al gehuwd waren. Ze hadden het sieraad, ze hadden Hem gezien. Zien is geen hebben! Je gaat straks naar huis toe met een sieraad, maar zonder Bruidegom. En laat ik het scherp zeggen geliefden: Daar kan alles mee gebeuren! Hem gezien te hebben in het glasvenster, en geen eigendom van Hem te zijn. Ik geloof dat er dan maar één ding is om u hier scherp op te wijzen: Laban krijgt ook sieraden, maar het is hem meer om het sieraad begonnen dan om Izak. En ik geloof dat het de ware kerk hier om Izak begonnen is. Een sieraad is schoon!

Misschien dat er hier iemand in de kerk zit die er wel eens mee heeft lopen pronken. Waar u wel eens op het gezelschap geweest bent, en alle sieraden getoond hebt, en dat er dan één van het oude volk was die zei: En nu gaat hij zonder Jezus naar de hemel toe. Dat kan ook! Sieraad gezien, sieraad gedragen, alleen zonder Bruidegom. Waar het over gaat geliefden? Ik wordt het nooit moede, ik wordt het nooit moede om het prediken, het gaat over Christus. Niet alleen Christus los van Zijn bruid, maar de bruid verenigd met Christus. En als het me nu alleen nog maar begonnen is om het sieraad dan kan het alle kanten uit. Het woord gehoord, onder de indruk gekomen, klein geworden, wel eens ontroerd geweest, tranen geschreid, en zonder Bruidegom. En misschien wel eens in de tweede gang Christus dierbaar, beminnelijk, gezien en aanschouwd, misschien wel eens een pareltje gezien en ontvangen te hebben, maar de pareltjes nog nooit ingeleverd om de enige Parel Christus Jezus.

Wilt u geloven dat ik toch blij ben dat ik u vanmorgen nog een keer over een vrouw gepreekt heb. Laat ze mij heden ontmoeten. Waar zit die vrouw? Mijn oog zoekt, waar zit die vrouw? U weet het, en ik heb het u dikwijls gezegd, één van uw dominees heeft wel eens gezegd, en ik herhaal het vanmorgen nog een keer: Als er meisjes zijn die nog ongehuwd zijn en die een bruidegom zoeken, ik weet er Een! Ik weet een kostelijke Bruidegom, om uit eenmansverdienste te leven. Als er volk van God is, bekommerd volk die nog ongehuwd zijn, die misschien wel vijf mannen gehad hebben? Ik weet een Bruidegom voor u, een lieve Bruidegom, een trouwe Bruidegom, een gezegende Bruidegom. Ik zie ze beiden staan bij de waterfontein. Wat wilt u Rebekka? Wat wilt u? Ik hoor zingen; ... en het orgel der genade speelt mee:

*Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er, waar ik in kan rusten;
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart,
Of bangen nood, mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.*

Psalm 73 het dertiende vers.

Nog eenmaal de waterfontein! Bij de waterfontein onderhandelingen. Kent u het ook zeg? Geliefde vriend of vriendin kent u die onderhandelingen met een onbekende God? Kent u de onderhandelingen met een onbekende Christus, waar de liefde boven komt drijven.

Straks bij de waterfontein vandaan en naar huis toe met sieraad. Ik geloof toch dat ik een boodschap heb vanmorgen. Er zijn wat mensen met het sieraad naar huis gegaan en ze hebben er mee gepronkt. Er wordt gesproken over de toekomst, de beslissende toekomst. Niet het sieraad!

Lieve gemeente het gaat niet alleen over het sieraad, het gaat over Izak. En dan weet u

wat er gebeuren gaat daar in de tent, er wordt gesproken: Wat moet er gebeuren? Eliëzer heeft haast! De familie niet, Rebekka wel. Er zijn er bij die zeggen: Laten ze nog een dag of tien hier blijven.

Er zitten er hier in de kerk die wel langer dan tien dagen zijn blijven zitten op een oude bekering. Er zijn er wel in de kerk die misschien jaren in het sieraad leven, en die met het verbleekte sieraad, met het brood uit de woestijn wat verschimmeld is, waar geen kracht meer in zit, en die nog zonder Bruidegom zijn. Als het echt is, dan is het zo, de Heilige Geest heeft haast. Hij zoekt een bruid voor Christus die niet tevreden is met het sieraad. Hij zoekt een bruid voor Christus die verliefd wordt niet op het sieraad, maar op Hem alleen. En de bruid als het echt is, de bruid heeft maar één begeerte: *Laat mij trekken!*

En ik geloof dat ik het hart heb van de echte bruid die vanmorgen in de kerk zegt: Heere laat mij trekken, een onbekende toekomst tegemoet. Izak tegemoet! Ik wil toch vanmorgen nog één ding zeggen, en dat is dit: Als dan het sieraad zo liefdevol is, en als dan het sieraad zo predikt de heerlijkheid Gods in Christus, wat moet dan de vervulling niet zijn. En ik denk zomaar bij mezelf als straks deze Rebekka afscheid neemt, dan verlaat zij wat. Psalm 45: *Verlaat uws vaders huis*. Wie vader of moeder liever heeft dan Mij is Mij niets waardig. Die het sieraad liever heeft dan Hem, is Zijns niets waardig. Die met een indruk en een versje en een tekstje meent naar de hemel toe te gaan is Mij niets waardig. Verlaten, van alles afscheid nemen!

Weg wereld, weg schatten,

Gij kunt nooit bevatten

hoe rijk ik wel ben.

Izak verkoren, en zij draagt het sieraad. Ik weet er wordt veel vergeestelijkt. Laten we er niet aan mee doen. Zij rijdt op kemelen! Laat ik het niet vergeestelijken. Maar ze gaat in elk geval op reis Izak tegemoet. Bij de waterfontein ene keer ontmoet.

Is het niet een lieve gedachte? Ene keer ontmoet in het heiligdom, ene keer in de belofte, ene keer ontmoet in de liefde. Nu nog ene keer straks in het veld hem ontmoeten. Wie is Hij, lieve gemeente wie is Hij, wie is Hij die van Edom komt met besprenkelde klederen van Bozra? Wie is Hij Die blank en rood is, Die daar in het veld tot mij uitkomt?

Dat is uw Heere! Kijk dan heb ik sieraad gekregen, en dan mag ik Zijn hand zien, en ik mag Zijn oog zien, en ik mag Zijn hart zien, en ik mag Hem zien in Wiens hand alles ligt. Het sieraad is schoon, maar Hij is schoner dan alle mensenkinderen.

U weet wat er gebeurd is? Zij valt van de kemel af, en ze sluiert zich. In Gods Woord lees ik het bij Johannes, dat de vriend van de Bruidegom verheugd is. Dat deed men Oud Testamentisch zo, dan zat de bruidegom in de tent. Dan werd het tentzeil geopend en dan kwam de bruid gesluiert de tent binnen. Dan werd de sluiert weggenomen, en dan zagen zij elkaar voor het eerst. En dan luisterde de vriend van de bruidegom. En als het meeviel dan ging er een kreet van verwondering, en dan predikte hij het overal dat het meeviel.

En het zal zo meevallen hé? Als de kerk soms gesluiert is, en de kerk mag de sluiert afdoen, en Christus Die gesluiert is, en de sluiert valt, dan zal het beiden zo meevallen hé? Het zal bij Christus niet tegenvallen, echt niet! Als Hij Zijn zwarte bruid ziet, het zal niet tegenvallen.

O gij die God vreest, het zal niet tegenvallen ondanks uw krankheid, ondanks uw schuld, en ondanks uw zonden, het zal niet tegenvallen. O als zij Hem zien, de Schoonste, de Dierbaarste. Een kreet van verwondering: Is Hij dat, en is zij dat! Izak wordt vertroost, Izak ontvangt in haar alles, en zij ontvangt in hem alles. Samen verheugd en verenigd.

Als u mij nu vraagt waarom ik hier ben in het midden van u, o gemeente?

Ik zoek een bruid, ik zoek een bruid voor Christus. Ik zoek arme zondaren, arme zondaressen! Ik zoek ze in het land der vreemdelingschappen, ik zoek ze die het niet begonnen zijn om wereld of wereldzin. Die het zelf niet zoeken in tranen, in zuchten of klachten. Maar ik zoek een bruid voor Christus die arm is. We hadden het van de week over iemand die veel van God geleerd had, en die arm gebleven was met alles. Dat is een voorrecht! Arm met het sieraad, arm in de bekering, arm om alleen maar Hem te vinden en Hem te zoeken.

Ik kom vanmorgen bij de waterfontein, en ik zoek: *Heere, doe haar mij toch heden ontmoeten*. Laat ik nog eens horen een kreet van armoede. Laat mij nog eens horen een stem van gebed: *Geef mij Jezus of ik sterf*.

Ben je er verlegen om jongens, zou je het willen? Eerlijk! Als er niet één is die naar God vraagt, zou je het willen zeg? Laten we elkaar eens in het hart kijken, zou u het willen? Er is niets begeerlijker, er is niets heerlijker dan dat! En gij die God vreest, waar is het u om begonnen? Is het u begonnen alleen om sieraad, of is het u begonnen om Hem, om Hem alleen? Ik weet het, er zijn sommigen mensen als zij dit horen, dan voelen ze precies hun gemis. Daar ligt de breuk, daar ligt de haper. Alles, en Hem nog missen!

Ik sta heden bij de waterfontein, zegt God in Zijn Woord. Heden zo gij Mijn stem dan hoort, gelooft dan Mijn heil- en Mijn troostrijk woord.

Geen blijder uur van de hemel als bruid en Bruidegom elkander vinden, voor de tijd en voor de eeuwigheid. AMEN.

Psalm 99 het achtste vers:

*Geeft dan eeuwig' eer
Onzen God en HEER';
Klimt op Sion, toont
Eerbied, waar Hij woont,
Waar Zijn heiligheid
Haren glans verspreidt:
Heilig toch en t' eren
Is de HEER' der heren.*

2. HET LIEFDESLEVEN VAN LEA

Psalm 105 : 1
 Genesis 29 : 18 - 35
 Psalm 42:2 - 6 - 7
 Psalm 43 : 5
 Psalm 119:76

We gaan met elkander denken over de geschiedenis van Lea. U kunt de tekstwoorden vinden in Genesis 29 het dertigste vers, het middelste gedeelte, waar u Gods Woord aldus leest:

En had ook Rachel liever dan Lea.

En dan wilde ik met u gaan denken over: HET LIEFDESLEVEN VAN LEA
 En dan zien we:

- In de eerste plaats: De liefde die zij heeft tot haar man.
- In de tweede plaats: De liefde die zij kent tot de beloften Gods.
- In de derde plaats: De liefde die zij heeft tot Christus.

We gaan dus met elkander denken over het liefdesleven van Lea.
 En u kunt zich het beste voorstellen een vrouw met tranen in haar ogen die schreeuwt om liefde. Zeker daar is ook een Rachel, zij schreit ook. Maar zij schreit niet zoals Lea uiteindelijk geweend heeft om de vervulling van de beloftenissen Gods. Zij roept: Geef mij kinderen! of indien niet, zo ben ik dood. En zij sterft ook in haar verdriet. Lea heeft liefde. Liefde die onbeantwoord blijft. Want immers Rachel is schoner dan Lea. Zo blijft het in haar leven een worsteling om Jakob te gewinnen voor zichzelf. Het blijft onbeantwoord. Straks als zij gestorven is dan is Jakob op zijn plaats gekomen en hij zegt: *Daar wil ik begraven worden, niet bij Rachel, maar bij Lea.* Het gaat echter niet om de worsteling van kinderen, of om de worsteling van haar man. Zij wist van de belofte dat ergens in Jakob de belofte verscholen lag, de belofte van de komende Messias. En u ziet ze worstelen om te komen tot de vervulling daarvan. En bij Juda zegt ze: *Ditmaal zal ik den Heere loven.* Uiteindelijk is het haar dus te doen geweest om Gods belofte en de vervulling daarvan. We hopen daar samen over te denken.

Dan vragen we de Heere om Zijn onmisbare zegen.

We gaan dus vanmorgen luisteren naar de prediking in de geschiedenis van een vrouw. En dan is het opmerkelijk geliefden dat de Heere Zijn genade verheerlijkt heeft in het vrouwengeslacht. Waar het de vrouw toch was, de eerste die viel, en zij is onnoemelijk diep gevallen. En toch het stond God niet in de weg. Waarin Hij heeft laten zingen, en het is alsof u het vanmorgen hoort nazingen:

*De buit van 't overwonnen land
 Viel zelfs de vrouwen in de hand.*

En dat laatste ziet u: ***Schoon niet mee uitgetogen.*** Dan is het genade, niet anders dan rijke genade die God verleent ook in het leven van een diepgezonken vrouw. Vanmorgen is het een bijzondere geschiedenis. U ziet ze staan Lea. U ziet ze uitgetekend met tranen in haar ogen. En die tranen vertolken liefde, ze zoekt het hart van haar man. En ze gevoeld telkens weer dat er spotters durven vragen:

*Waar is God, op Wien gij bouwdet,
En aan Wien g' uw zaak vertrouwdet?"*

En dan weet ik het ook wel, er is veel vleselijks ook in de liefde van deze Lea. Maar toch ondanks dat er veel is van de mens in die liefde, blijft toch de ondergrond van de liefde van Lea, om te komen tot de vervulling van de beloftenissen Gods. En het is voor een klein ogenblik als de tranen worden gedroogd, als zij het beloftekind in haar handen houdt, en Jakob vergeet, en een ogenblik Rachel terzijde geschoven ziet, waar zij het uitwondert: Ditmaal zal ik den Heere loven. Als ik de Bijbel eerbiedig nablader, dan blijkt het dat er nog meer van die vrouwen te vinden zijn. Vrouwen met tranen in hun ogen, vrouwen die roepen:

*Geef mij Jezus of ik sterf,
Buiten Jezus is geen leven,
Maar een eeuwig zielsverderf!*

U vindt de eerste die ik vanmorgen voor uw aandacht breng: Hanna!

Als dan haar man vraagt: Hanna waarom weent gij toch? Dan is het haar man die haar ten diepste niet verstaan heeft in haar tranen en die meende dat het alleen maar ging over uiterlijke zaken. Ze is niet begrepen door Peninna. Peninna heeft ze veracht, Peninna in de hand van de satan die een wenende vrouw in de weg staat. Zelfs Eli heeft die wenende vrouw niet begrepen. Als ze daar staat met haar wenende ogen in het heiligdom. Als zij stilzwijgende haar nood brengt voor het aangezicht van Hem die het alleen maar vervullen kan Dan is het Eli die meent dat ze een dochter Belials is. En dan gaat zij veracht door het leven heen. Alleen boven haar leven staat getekend: *Wie mij veracht, God wil mij niet verachten.*

Hij Die haar belooft al wat zij begeert, Die de tranen van haar ogen uitwist, en Die haar meer schenkt dan dat zij ooit verdiend heeft.

Zie daar geliefden het evenbeeld van Lea. En ik hoop dat ik er vanmorgen meer mag vinden in de kerk. Niet alleen een vrouw, maar ook een man, een jongeling een jongedochter. Dat nieuwe leven ziet u, waarin komt dat openbaar? Dat komt niet eerst openbaar in vele woorden, dat komt niet openbaar in de schoonheid van een gestalte. Dat komt openbaar in tranende ogen. En wat het woord niet zeggen kan, dat vertelt dat wenende oog. Zoals het bij Job geweest is, waarvan geschreven staat: *Doch mijn oog druipt naar God.* Wat zou het dan een wonder zijn vanmorgen in het midden van de gemeente dat er geboren werden in Sion waar Gods Woord van getuigt: *De droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.*

Lea u kent ze! Haar leven is nauw verweven met het leven van vader Jakob. Een klein stukje geschiedenis. Jakob heeft de eerstgeboorte zegen ontvangen. Alleen geliefden, hij heeft het meer in zijn verstand dan dat hij het in zijn hart meedraagt. Zijn oude vader heeft hij bedrogen. Hij heeft moeten vluchten voor het wraakzwaard van zijn broer Ezau. En dan ziet u hem langs Bethel heengaan als onder het vriendelijke licht van Gods goedheid. Waarin de Heere hem belooft dat Hij met hem mee zou trekken. Uiteindelijk terecht gekomen bij Laban in Haran. En daar ontmoet hij dan zijn toekomstige bruid: Rachel!

Er waren er eigenlijk twee. En dan is Rachel beeldschoon, die heeft uiterlijk alles mee waar een man naar kan verlangen. Alleen Lea daar lees ik van dat zij tedere ogen heeft. En naar het oorspronkelijke wil het zeggen dat zij flauwe ogen heeft. Misschien als ik het heel duidelijk zeg: Ze is scheel. En aan een man vragende is er niets bekoorlijks aan deze Lea. Geen wonder dat Jakob haar al lang afgeschreven heeft. En dat hij maar één begeerte heeft: Rachel! Waarin uitkomt dat het vlees sterker is dan de geest. Want immers God heeft niet Rachel verkoren om te worden de draagster van de

moederbelofte. Maar God heeft die verachtte Lea uitgekozen om straks hem voort te brengen die als een voorvader zal zijn van die meerdere Juda. En u weet het als Jakob dan een poos gearbeid heeft, wordt er om het loon gevraagd. En dan is dat naar oosterse wijze dat men werkt, dat men werkt, dat men de bruidschat betaalt, dat men de bruid koopt. Dan wordt niet over Lea gesproken, dan wordt er over Rachel gesproken. En als men het er dan tenslotte over eens geworden is: *Hij zal zeven jaren dienen dat hij Rachel krijgt*. En dan moet u zien hoe sterk dat de liefde bij vader Jakob is. Zeven jaren vervliegen als de jachtschepen. Het is hem als de dag van gisteren en eergisteren.

En eer dat hij het weet zijn de zeven jaren voorbij. En hij vraagt waar hij recht op heeft, zijn bruid, zijn geliefde Rachel. En u weet wat er gebeurd is? Jakob die eenmaal zijn vader bedrogen heeft, het wordt hem duur uitbetaald geliefden, zelfs in de eerste huwelijksnacht. Zijn bruid die hem zwaar gesluierd geschonken wordt. En de andere morgen ziet hij, dat hij niet Rachel ontvangen heeft, maar Lea. Welk een bittere teleurstelling voor vader Jakob, om te zwijgen over Rachel.

Welk een ontroerend ogenblik voor een verachtte Lea. Ze heeft haar man, ze heeft haar wettige man, ze heeft haar bruidegom ontvangen. En dan begint de worsteling! Zij zoekt als het ware het hart van haar man, ze zoekt, ze vraagt om liefde. En ik kan het me voorstellen dat wat zij onder woorden niet zeggen kan, spreken de tranen uit haar ogen. Ze zoekt om liefde, om wederliefde.

En dan zou u het zo kunnen zeggen vanmorgen, verachtte liefde, versmade liefde, liefde die onbeantwoord blijft. Want immers Jakob is teleurgesteld in zijn bruid. En hij vraagt nog met de diepste gevoelens van de liefde niet naar Lea, maar hij vraagt naar Rachel. En ik weet het, hij krijgt Rachel erbij. En Rachel heeft hij lief, en Lea wordt veracht.

En dan moet Lea strijden, Lea moet worstelen om ene dag, om ene nacht de liefde te gevoelen van haar man, de wettige man die ze van God ontvangen heeft. En u weet het, zij wordt ondanks dat ze schreeuwt, en ondanks dat zij worstelt, ze wordt zo bitterlijk teleurgesteld. En heel het lange leven in de tent dan, gevoelt u het dat ze net eender is als Hanna: Onbegrepen!

En misschien dat er zo vanmorgen in de kerk ter neerzitten: Onbegrepen mensen, teleurgestelde mensen, teleurgesteld met de naaste, maar bovenal teleurgesteld in de liefde. Waar ze roepen, waar ze schreien: *Geef mij Jezus of ik sterf*. En waar het onbeantwoord blijft. Waar de hemel van koper is, en waar de aarde van ijzer is. Waar niemand het begrijpt, waar woorden te arm zijn. En als de woorden het willen zeggen, de woorden het niet uit kunnen drukken wat er in het hart leeft. Maar dat de tranen het wel kunnen zeggen. Die tranen die 's nachts worden uitgeweend waar ze met de dichter van Psalm 42 zeggen: *Mijn ziel schreeuwt, mijn ziel schreeuwt naar God*. En geen stem en geen antwoord, en geen vervulling van de liefde.

U gelooft toch met mij niet dat die geschiedenis ons zomaar wordt voorgehouden als een oosterse liefdesgeschiedenis? Al wat er beschreven is, dat is beschreven tot onze lering. Dat is om de volheid van Christus Jezus u te prediken. Het gaat uiteindelijk niet over Lea, het gaat uiteindelijk niet over Rachel en over Jakob, maar het gaat over die belofte die er ligt. De heilsbelofte, dat de Heilzoon zal komen, dat Christus Jezus de beloofde Messias straks geboren zal worden.

En dan vindt u in heel het Oude Testament een worsteling, u vindt een liefde om te zien hoe God Zijn belofte heerlijk gaat vervullen. En elke vrouw geliefden, die acht het een eer als zij een kind uit de hand des Heeren mag ontvangen. Ik weet het, er is veel aardse liefde aan verbonden. Zeg niet dat Lea het altijd verstaan heeft. Zou u het vanmorgen kunnen zeggen, gij die de Heere vreest? Kunt u het verklaren wat in uw

hart leeft, wat echt diep geestelijk was, en wat misschien in uw leven ook nog vleeselijk is?

Kunt u de zieleworstelingen doorgronden? Kunt u de liefde verklaren die er soms ligt naar God en naar Christus, naar de vervulling van een onvervulde belofte Gods? En dan moet ik zeggen, dan lijkt ik soms op Lea. Dat soms de ene keer de vleeselijke verlangens sterker zijn dan dat de geestelijke bemoeienissen Gods in mijn ziel tegenwoordig zijn. Eén ding weet ik, dat Gods oog gaat over de ganse heilshistorie. En dat God verkiest wat ik niet verkies, en dat God liefheeft wat ik niet lief heb. Vader Jakob heeft het bij benadering maar heel zwak gezien.

Rachel heeft het nooit begrepen. En geliefden, als de Heere het hart van Lea zuivert van al de vleeselijke begeerten, komt toch in het leven van Lea boven dat de diep ernstige, de diep eerlijke begeerte niet is om vader Jakob, niet om Rachel, maar dat haar begeerte ligt in God. In die God Die zegt: *Wat Hij beloofd heeft dat Hij het ook doen zal*. Mogelijk dat u vanmorgen met mij meeluistert, dat gij uw eigen hart niet altijd kunt begrijpen, maar dat toch op de bodem van uw ziel blijft liggen, dat ene, de vervulling, die kus van Jezus mond, en niet anders dan Zijn uitnemende liefde. En dan zeg ik het nog ene keer, dan kan er zoveel van het vlees tussen liggen, en dan kan er zoveel zijn dat onbeantwoord blijft. Vele gebeden die tot aan de hemelpoort reiken en die er niet doorheen kunnen komen. De Lea's gestalte. De onderhandelingen waren in de tent bij Laban met Jakob.

Liggen de onderhandelingen boven niet veel sterker? Waar God Drieënig onderhandeld heeft wie de bruid zal zijn van Christus Jezus.

En laat ik het dan vanmorgen zo mogen zeggen, dan zoekt God het schone niet uit. Als Jakobs vleeselijke begeerte daar is, dan ligt zijn begeerte niet in Lea, maar dan ligt zijn aardse, zijn vleeselijke begeerte in Rachel die schoon van ogen, die schoon van gestalte is. God echter geliefden, gaat de schoonheid van de mens voorbij. God gaat voorbij wat de mens aantrekkelijk maakt om de liefde Gods te gaan verdienen. En dan gaat God kiezen wat veracht is.

Als ik dan Lea's leven zie, wie heeft ze begrepen? Haar eigen man Jakob, die toch beter mocht weten niet. Jakob die een Bethel achter de rug heeft, Jakob die toch de eerstgeboorte zegen heeft ontvangen. Wat heeft hij weinig begrepen van het schreiende oog.

En dan denk ik wel eens vanmorgen samen meeluisterend naar het Woord van God, hoe weinig verstaan we van het tere geestelijke leven? Hoe weinig verstaan we van het druipende oog naar God? Hoe weinig kennen we het dat we met een woord niet kunnen zeggen, maar dat mijn oog vertolkt wat in mijn hart gaande is. Dacht u dat Lea het niet geweten heeft dat zij lang zo schoon niet was dan Rachel? Dacht u dat Lea het niet begrepen heeft dat Jakobs vlees veel sterker is naar Rachel haar zuster, dan naar haar?

Voelt u het geliefden als zij zich dan schikt naar haar man, en als zij dan vraagt om ene liefdeskus, dat het haar geschonken wordt maar niet van harte. Kunt u het zich dan indenken dat ze zich gevoeld heeft zoals Gods Woord zegt: *Ze was gehaat. Ze was als degene die terzijde geschoven is. Onbegrepen liefde!*

Misschien dat ik ze vanmorgen hier in de kerk aantref waar het zuivere van de liefde Gods openbaar gekomen is in het leven. En ik weet het, het is niet altijd te scheiden van het vleeselijke. En toch het geestelijke wat bij tijden de overhand heeft wordt door niemand begrepen. Wat denkt u als Hanna weent. En haar man komt bij haar en hij zegt: Hanna, wenen? Waarom weent gij Hanna? Dat zelfs haar eigen man het niet begrepen heeft. Wat denkt u dan straks van die Peninna die spot met de tranen, die haar verachtte en haar terzijde stelt.

Ik dacht nog aan een bruid van Christus met tranen in haar ogen. Ik denk aan Maria Magdalena. Daar staat zij als de schoonste bruid bij het graf. En zij weent niet over bijoorzaken. Engelen die haar niet begrepen hebben, zelfs de discipelen die het niet hebben verstaan. Maar haar oog, haar liefdesoog schreit: Ze hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet waar ze Hem gelegd hebben. Waar begint het geestelijk leven dominee?

Het geestelijk leven dat begint in de binnenkamer waar de liefde Gods in de ziel wordt uitgestort. De liefde tot een onbekende God, de liefde tot de beloftenissen Gods, de liefde tot het Woord van God. Dan weet ik het net zo goed als u, o er is zoveel vleeselijke liefde bij. O er kunnen zoveel tranen zijn die over de fles van God worden heengeweend, die onbeantwoord blijven.

Er zitten er vanmorgen misschien hier in de kerk terneder die geweend hebben en hun natte ogen opgeslagen hebben naar het heiligdom, en die gezegd hebben: *Ai wis dan toch de tranen van mijn wangen.*

Misschien dat ik ze vanmorgen in de kerk ontmoet die zeggen: Heere, wanneer zal die dag aankomen dat U mij alleen maar vertroosten zult naar Uw liefde.

Dan ben ik toch weer blij geliefden dat ik dit woord voor u mag prediken. Een wenende vrouw die in haar tranen meer zegt, dan dat u en ik zeggen met vele en schone woorden. En als dan Lea op zichzelf ziet dan is Rachel het waardiger. En als ik dan ga denken aan degenen die ik vanmorgen in de kerk ontmoet die zeggen:, dominee, u heeft al zoveel over vrouwen gesproken, zou er dan één vrouw met mij te vergelijken zijn? Zou er dan één wezen die het zo onwaardig is als dat ik het onwaardig ben.

Ik heb gelezen van een oosterling die vroeg naar een vrouw met donkere ogen. En een oosterling bij voorbaat als hij een vrouw ontmoet net als Lea met fletse, schele ogen, die al bij voorbaat veracht was.

Dan denk ik vanmorgen in de kerk aan hen die een gezicht kregen op zichzelf die moeten zeggen: Heere die is het waardig, en die heeft het verdiend, maar ach ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zou inkomen. En weet u wat nu het grote wonder hier is mijne geliefde, medereiziger dat God het schone en het edele niet verkoren heeft, maar dat God het verachtte, dat God het dwaze dezer wereld heeft gesteld opdat die zouden roemen in vrije gunst alleen die Hem bewoog.

Rachel kan het mooi zeggen, Rachel komt en zegt: *Geef mij kinderen of ik ben dood.* Lea kan het zo mooi niet zegen. Lea kan het alleen maar met een paar betraande ogen zeggen. Misschien dat ik ze vanmorgen zo ontmoet die het niet zo mooi kunnen opzeggen, maar die het wel alleen kunnen zeggen met tranen in hun ogen. Die daar wenen, diep wenen van ontroering. O, dat ik Hem vinden mocht, dan zou ik tot Zijn stoel naderen. U voelt dat we nu komen tot het diepste van de tekst. Jakob is ingekomen in Haran. En als ik dan de kanttekenaren lees: Jakob heeft verteld vanaf het uur dat hij binnen gekomen is wie hij is.

Want immers geliefden, God heeft het aan Jakob beloofd. En hoe of Jakob dan ook aan die zegening gekomen is, maar de zegening Gods is: *De meerdere zal de mindere dienen.* Gods Woord is getrouw. Dan weten ze in de tent van Laban dat Jakob is de drager van de beloftenissen Gods. Dat weten ook die beide vrouwen, dat weet ook Rachel, dat weet ook Lea.

En nu het wonderlijke geliefden, Lea, alleen Lea heeft het ten diepste gevoeld. Ik zeg nogmaals, als dan het schuim van het goud weg is, en het vleeselijke een ogenblik de ondertoon heeft, dan komt dat fijne goud openbaar. Nee dan gaat het niet meer om de aardse liefde van haar Jakob, maar dan gaat het haar over de liefde achter Jakob, om

de vervulling van de beloftenissen Gods. Daarom geliefden ziet u in heel het kindertal wat er geboren wordt, dat elk kind wat zij in de armen draagt, zij als het ware zoekt en vraagt of er ergens een lichtstraal doorbreekt dat dit het kind mag zijn, wat God verordineerd heeft om te worden de voorvader van Die gezegende Immanuël. Ik zeg nogmaals, ze heeft het niet altijd begrepen. Wie van Gods kinderen heeft het altijd begrepen? Wie kan dat zuivere leven altijd onderscheiden? Wie kan zeggen wat vlees is, en wie kan zeggen wat Geest is? En dan weet ik er is veel schuim ook in het geestelijke leven. Er drijft soms zoveel van de mens boven, en zoveel van dat geestelijke wat verduisterd ligt onder het vlees.

Maar als het dan eens waarlijk echt mag zijn dan ziet u het bij Lea. Ruben dat is hij, Simeon hij kan het zijn; *Levi voor ditmaal zal mijn man zich bij mij voegen*. Ze hebben daar raar onderhandeld in die tent. Zelfs met een *dudaïm*, zelfs met bijgeloof. Gelooft u dan dat Gods kind bij ogenblikken ook niet vol is van alle vleeselijk bijgeloof? Dat u uiteindelijk van uzelf verlost moet worden. En uiteindelijk dan gaat het licht op: Juda! Is het u niet opgevallen zeg, Jakob die toch veel meer geleerd heeft dan Lea, Jakob heeft dat nog niet eens begrepen. En Rachel om daarvan te zwijgen geliefden. Maar nu die verachtte, die verachtte Lea, zij ziet het. Dat kind Juda met het licht er over gestraald, het licht uit Christus.

Voor ditmaal, nee niet mijn man, voor ditmaal niet de liefde van Jakob, maar voor ditmaal *zal ik God loven*. Ik las er nog over bij Schriftverklaarders die zeggen: Nu valt ze aan de zijde Gods, nu verliest ze al wat vleeselijk is. Nu gaat zij God groot maken ook al moet ze de liefde van Jakob haar wettige man missen. In deze zoon, in deze Juda straalt het licht door van de Leeuw uit Juda's stam. Daar straalt het licht door van Christus Jezus. En in Christus Jezus heeft ze alles, alles wat haar hart mag ervaren geliefden.

En ik vraag het u in uw geestelijk leven: Waar is het u om begonnen mijn geliefde medereiziger? Er zijn zoveel vleeselijke bijoorzaken. De één worstelt om in de hemel te komen, en een ander worstelt om de hel te ontgaan. En de ene doet het om het leven met zijn geschenken, en ik weet niet waar een mens het al om begonnen kan zijn. Maar waar zitten ze vanmorgen in de kerk, al zou ik verloren moeten gaan om dan aan Zijn gezegende voeten verloren te gaan. Om het alleen te mogen vinden in de liefde, de liefde Gods die ligt in Christus Jezus.

Ik denk aan de oude Simeon, waar hij al zoveel jaren misschien heengegaan is naar Gods huis, waar zoveel gepasseerd is. En het licht valt er op, dan roept hij het uit: Heere laat nu Uw knecht, laat hem naar het Woord hem toegezegd heengaan in vrede. Het licht moet er maar op vallen geliefden. O, als het licht er bij Lea niet op gevallen was, nooit en te nimmer had ze dat gezien. Maar nu valt het licht er op. Ik zou het vanmorgen zo willen zeggen, al zit u dan jaren lang in de kerk, als het licht niet op Christus valt dan ben ik bezig geliefden met alles wat buiten Christus is. En dan wil ik als het er op aan komt buiten Christus met een vermeende bekering naar de hemel toe reizen. Maar dan valt het licht niet op Christus. Hoeveel vleeselijke dingen heb ik in mijn leven, hoeveel vleeselijke liefde wat niets te maken heeft met de ruime, met de reine liefde die ligt in Christus Jezus.

Ik wil u toch vanmorgen ernstig waarschuwen: Rachel zij weent ook. Dan zeg ik het vanmorgen met ernst en eerbied, alle tranen worden niet in Gods fles vergaard. Er zijn heel wat tranen die er langs geweend worden, die de toets van vrije genade niet kunnen doorstaan. Er zijn er wat geliefden die als een Judas geweend hebben. Er zijn er die om uiterlijke dingen geschreid hebben en die dat missen. Wat hebben we licht

nodig geliefden.

Ik denk aan Rachel. Rachel weent! En u weet als Rachel weent als het ware klemmend, als met de voet er tussen. Geef mij kinderen of ik ben dood. En ze sterft zoals ze geboren is. En ze krijgt kinderen, en ze eindigt haar leven. De begeerte van haar hart, alleen niet dat kind. En straks bij de geboorte van Benjamin dan sterft ze in de aardse liefde. En ik zou het u toch vanmorgen ernstig in overweging willen geven, er is veel wat het niet is. En er is veel waar een mens om vraagt, waar het een schijn heeft alsof het waar is, en waar hij straks met al wat hij heeft er precies buiten komt te staan. Rachel en Lea. Rachel is het waardig, Lea niet! Lea de verachte, Lea met haar fletse ogen. En toch met haar oog op God geslagen.

Jakob! Wat heeft Jakob er weinig van begrepen. Hij heeft Rachel liever dan Lea. En hij stelt Lea op de achtergrond. En dan verliest hij Rachel, hij blijft in het nageslacht van Rachel zoeken. Jozef en Benjamin. Alleen bij het sterven!! Daarom geloof ik dat er zoveel kinderen Gods door het leven heengaan die geen zuiver licht hebben in Christus. Die geen zuiver licht hebben in de beloftenissen Gods. Jakob blijft in het donker lopen tot zijn laatste snik En wat die verachtte Lea betreft, ze heeft meer licht dan Jakob die de belofte Gods ontvangen heeft in Bethel.

En dan geloof ik geliefden, dat ik vanmorgen de lijnen scherp moet trekken. Mensenkinderen die het mooi kunnen zeggen, mensenkinderen die een bekering achter de rug hebben in Bethel, mensenkinderen die een gezicht gehad hebben in God en in Christus. En waar een verachte, één die terzijde gesteld is, en die ik niet geloof, maar die verder gekomen is in de oefening van Christus dan zulke mensen die er wel over kunnen spreken, en die het ware licht er in missen.

Jakob aan het einde van het leven. Toen heeft Jakob wat Lea al lang gezien heeft uitgeroepen: *Juda gij zijt het; u zullen uw broederen loven.* Het gaat over vleeselijke liefde, en het gaat over geestelijke liefde. Het gaat over Rachel, of het gaat over Lea. Kom geliefden dan hoort u, terwijl we de harp van de wilgen nemen zingen in de tent van Lea:

*Mijn ziel, hoe treurt ge dus verslagen?
Wat zijt g' onrustig in uw lot?
Berust in 's HEEREN welbehagen;
Hij doet welhaast uw heilzon dagen.
Uw hoop herleev', naar Zijn gebod;
Mijn Redder is mijn God.*

Psalm 43 en daarvan het vijfde vers.

Nog één keer de geschiedenis van een vrouw. En niet de minste! Niet een vrouw van schoonheid, niet een vrouw van vele woorden, maar een vrouw die het uitzeg in haar tranen. En dan geloof ik dat de kerke Gods in haar tranen meer heeft te zeggen dan met woorden.

Als God me bekeert geliefden; en ik vraag u: is het al gebeurd? Als God u bekeren gaat, komen de tranen vanzelf. En dan weet ik het dat er vele tranen over de fles heen vloeien. Maar er komt toch een tijd dat de Heere gaat zeggen: *Uw tranen heb Ik in Mijn fles vergaderd.* Als ze dan terug denken aan het eerste ogenblik dat het hart gebroken lag. Dat er werkelijk een droefheid kwam. Een droefheid naar God, een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Daar begint het mee. Maar er is toch nog wat anders, niet alleen een droefheid naar God, maar nu ook een droefheid naar Christus.

En dan denk ik aan Maria Magdalena. Christus gekend, om Christus geweend, en nu Christus kwijt, en ze weent bij het graf. Door engelen niet begrepen, door de discipelen niet verstaan. Maar de hemelse Hovenier zegt: *Vrouw wat weent ge toch? Wien zoekt gij?* En dan weet zij het!

En dan vraag ik het vanmorgen in de kerk, ach mag ik het door genade weten dat er hier nog van die wenende discipelinnen zitten, van die wenende mensen die het met woorden niet meer kunnen zeggen, maar die gevoelen dat ze wat kwijt zijn. Teleurgestelde liefde. Dat er tijden kunnen komen dat ge tevergeefs weent. Gelijk Lea tevergeefs geweend heeft, terzijde gesteld is, veracht. Misschien dat u zo in de kerk zit dat niemand u begrijpt, dat niemand uw tranen verstaat, dat niemand weet wat er in uw hart omgaat. Weet dan nog één keer dat Hij zegt: *Wie mij veracht ...!*

Ik weet het ook wel heel het leven, ook al is Rachel er niet meer, ze wordt toch niet begrepen. Ik dacht bij mezelf, dat volk des Heeren is een onbegrepen volk. In dit leven is Lea onbegrepen gebleven, ze heeft er om geworsteld, er om gevraagd. Voor een klein ogenblik heeft zij het maar bezeten.

En dan uiteindelijk als dan Rachel er niet meer is, dan pakt Jakob het oude leven op. Rachel begraven, en dan pakt hij het oude leven op, en dan doet hij het in Jozef verder, dan gaat hij in Benjamin verder, en dan houdt hij zich vast aan vleselijke dingen. En dan geloof ik dat ik het vanmorgen heel scherp getekend heb, misschien in uw leven. Waar gaat het u om?

Dan kan Rachel begraven liggen, en dat u nog nooit het zuivere licht gezien hebt in Christus. Dan ligt daar Lea begraven, en daar ligt Rachel begraven. En Jakob graaft Rachel elke dag weer op. Moet ik dan vanmorgen zeggen dat er hier mensen in de kerk zitten die wel eens wat in het leven hebben ervaren, een gezicht op Christus. En die toch telkens weer het oude leven van Mozes opgraven, die het aanzien voor een leven van heiligmaking. Jakob heeft Lea vergeten, totdat, en dan is Lea er al lang niet meer.

En dan gaat Jakob straks zeggen op zijn sterfbed als het licht er over op gaat. *Juda gij, gij zijt het.* Dan krijgt hij het rijkste gezicht in Christus. Juda een leeuwenwelp. O, wat zalig, al heb ik het in mijn leven dan niet zo scherp gezien. Dan mag Jakob met het licht uit Christus, dan mag hij zo door de poorten van de dood heen. En dan mag hij zo met het licht op de vervulde belofte, wat zijn vrouw veel eerder gezien heeft, mag hij ingaan in het land der zaligheid.

En als ze dan aan hem vragen: Wat wil Jakob nog? Nogmaals, wilt u Rachel? Dan heeft hij alles voor de begrafenis klaar. En dan zegt hij: *Daar hebben ze Sara begraven, daar hebben ze ook Lea begraven, daar wil ik begraven worden.*

En dan geloof ik dat er heel velen misschien in de kerk zijn die wel genade kennen, maar die het rechte licht missen, en die nog vleselijk zijn, nog verkocht onder de zonde.

O, dan hoop ik één ding, dat dit woord van vanmorgen moge dienstbaar gesteld worden dat u van bekeerd eens heilig onbekeerd wordt. En dat ge vanmorgen met alles wat u ervaren hebt, dat u als op een klip terecht komt, dat u leert verstaan dat er maar één grond der zaligheid is. Dan denk ik wel eens, zouden degenen die ik veracht, misschien degenen kunnen zijn die het er het meeste van geleerd hebben? En ik die het beter moest weten, dat ik nog vleselijk ben, dat ik nog verkocht lig onder de zonde. Dan heb ik Lea er naast gezet, dan heb ik Lea veracht, maar God houdt Lea boven water en Hij brengt ze waar ze behoort te zijn: Thuis!

En wat Jakob en Lea hier niet genoten hebben, hier hebben ze elkaar zo weinig bezeten, Jakob en Lea, maar straks boven. Als straks Jakob boven is: *Juda Gij zijt het.* En ook een Lea die het hier geleerd heeft: *Juda, voor ditmaal zal ik mijn God loven.*

En nu verenigd, voor eeuwig verenigd. En waar hij hier mee geleefd heeft kan hij niet mee sterven, daar kan hij ook niet mee leven. Dan blijft Rachel achter, langs de weg begraven.

Mijn lieve jonge mensen in de kerk, er is één tekst in mijn hart vanmorgen dat zegt: *De droefheid der wereld die werkt de dood*. En dan kunt u het overal zoeken, maar al wat buiten Christus is dat is de dood. En waar u dan ook Rachel vindt, weet dit dat er maar Eén is bij wie alles te vinden is, bij Hem Die het Leven is.

En dan mocht de God aller genade nog schenken onder mijn jeugd dat er nog gevonden werden die het leerden wat zo heel erg moeilijk is, met tranen in de ogen, met een wenend gezicht naar Hem te zoeken. En dan komt het niet op de veelheid aan. Dan komt het op waarheid aan. Er worden vele tranen over de fles heen geweend. Er zijn vele zaken die schijnen dat ze het zijn, en het toch niet zijn. Er kan veel wezen wat niets is. Je kunt spreken over dingen, spreken over doorgeleide gangen en wat niets is. Maar het kan zijn dat er heel weinig is, een kruimel genade. Wat met woorden niet te zeggen is, maar wat mijn schreiend oog zegt.

Tranende ogen worden straks afgewist. Gods Woord zegt het: *Die met tranen zaaien, zullen met gejuich eeuwig maaien*. AMEN.

Psalm 119:76

*Maar, HEER', Gij zijt nabij, Gij ziet mij aan;
De waarheid is aan Uw geboon verbonden;
Ik wist vanouds reeds uit Uw woord en daan,
Dat al, wat Gij getuigd hebt, ongeschonden
En vlekkeloos voor eeuwig zal bestaan,
Gevestigd op onwankelbare gronden.*

3. HET LEVENSLEED VAN EEN VROUW

Psalm 92:1

Genesis 35 : 1 - 20

Psalm 49:3 - 4 - 6

Psalm 68 : 2

Psalm 105 : 24

We gaan met elkander luisteren naar de levensgeschiedenis van een vrouw, en wel Rachel. De tekstwoorden vindt u in Genesis 35:19, waar Gods Woord aldus staat opgetekend:

Alzo stierf Rachel en zij werd begraven aan den weg naar Efrath, hetwelk is Bethlehem.

We gaan er boven schrijven: HET LEVENSLEED VAN EEN VROUW

En dan zien we:

- In de eerste plaats: Dat ze bijna thuis is.
- In de tweede plaats: Dat ze bijna moeder wordt.
- In de derde plaats : Dat ze bijna zalig is.

We gaan dus met elkander denken over de ontroerende geschiedenis van Rachel. Ze heeft met Lea in één tent gewoond, zeg het zomaar! Ze hebben één en dezelfde man gehad, dezelfde opvoeding, dezelfde lessen. En de ene mag rechts gaan het eeuwige leven in, en de ander gaat de andere kant op naar de eeuwige nacht. Bijna! Dat is het meest verschrikkelijke woord dat er in Gods Woord opgetekend staat. Bijna zalig, bijna in de hemel, bijna verlost, bijna in Efrath bij Bethlehem. En langs de weg begraven worden.

Als u Gods Woord eerlijk leest dan wordt er in opgetekend dat er heel veel is een leven van bijna. We hopen het vanmorgen met elkander te zien. Ze waren bijna thuis, bijna in Bethlehem, de tent opgespannen, en bijna moeder. Dat wil zeggen, opnieuw moeder. En dan kunnen ze praten wat ze willen, en dan mogen de vroedvrouwen bij u komen, en zeggen: *Dat kind krijgt u ook hoor.*

Er zijn heel wat mensen die hebben een belofte voor een ander, en die zeggen: Het valt wel mee. Maar het valt niet mee. Als men komt met het schreiende kind en men zegt: Moeder luister eens, dat is uw kind! Ze neemt het niet meer ter harte. Het laatste woord, u legt uw oor op stervende lippen, en het laatste is: Ben-oni, zoon van mijn smart. Dat wil zeggen: Ze is gestorven zoals ze geboren is. Ze heeft geleefd met tranen in haar ogen, en niet één van die tranen is in Gods fles vergaard.

En tenslotte een opgericht teken. En Jakob reist verder met dat kind in zijn armen. Ben-oni, dat is voor u Jakob. Alleen Jakob is het in deze ure met zijn vrouw niet eens, maar met tranen die gedroogd worden, schreit hij het uit: Nee, niet Ben-oni maar Benjamin, zoon van Gods rechterhand. We gaan er met elkander over denken.

En we vragen de Heere om Zijn onmisbare zegen.

Het is gewis een ontroerende geschiedenis die we samen hebben opengeslagen, de geschiedenis van een wenende Rachel. En het is alsof ik ze vanmorgen zie staan geliefden. Hete tranen vloeien over haar wangen heen, en er is er niet één die haar

troosten kan. Al staan dan de vroedvrouwen bij haar, en al beloven ze haar alles, ze neemt het niet meer ter harte. En als ik dan van achter het tentdoek het schreien van een klein kind hoor, dan moge er mogelijk blijdschap zijn in het hart van degenen die er rondom heen staan. Alleen Rachel neemt het niet meer ter harte. Een laatste snik, het laatste woord. Een woord niet tot verlossing, maar het woord dat ons meldt: Dat zij voor eeuwig verloren is.¹ *Ben-oni, zoon van mijn smart.*

En daarom geliefden, ik geloof dat er vanmorgen maar ene prediking is, en dat is: Bijna! Ze waren bijna thuis, bijna in de velden van Efratha. En toch straks wordt ze begraven langs de weg en mag niet mee op trekken. Bijna mag ze opnieuw moeder zijn, bijna zalig worden, en toch langs de hemelpoort voor eeuwig er buiten. En wie onzer denkt er dan niet met ontroering aan nog een andere geschiedenis die ons opgetekend staat daar bij Sodom en Gomorra? Het is als of u boven de rokende puinhopen dat woord ziet uitgetekend, met vlamme letters: *Bijna!*

Ze hebben samen gewoond daar in die goddeloze steden, Lot zijn huisvrouw en zijn kinderen. En u weet het, Gods boodschap is gekomen. En als de Heere ze samen met krachtdadige hand niet buiten de stadspoort gedrongen had, en tot hen gezegd had: Haast u om uws levens wil. Nooit en te nimmer waren ze de stad uitgegaan. En nu ligt Zoar voor hen, en bijna is de huisvrouw van Lot in Zoar aangekomen. Halverwege op de weg blijft ze stil staan en kijkt achterom. Bijna verlost!

Hoe moet ik het zeggen vanmorgen? Bijna bekeerd, bijna zalig, en nooit in Zoar aangekomen. En als dat nu de enigste boodschap was die ik vanmorgen te brengen had, wat had ik dan een arme evangelische boodschap geliefden. Want immers er is er nog één: Lot! Hij is bijna verloren, als een zijden koortje hangt hij reeds boven de eeuwige rampzaligheid. Want immers hij woont met zijn vrouw, met al de goddelozen in die goddeloze stad, in Sodom en Gomorra. En u weet het als de Heere ook hem niet te sterk geworden was, dan was ook hij omgekomen met al de goddeloze spotters binnen die goddeloze steden.

Maar u weet het Gods hand is hem te sterk geworden. Bijna in de vlammen omgekomen van het oordeel Gods, en God drijft hem er uit geliefden. En bijna met zijn vrouw onderweg omgekomen, als de Heere hem niet het kleine stedeke Zoar had laten zien. Bijna zalig, en toch verloren! En bijna verloren, en toch zalig. Eén van beide geldt ook voor ons vanmorgen. En ik hoop dat die ernstige boodschap voor u thuis mag komen. Dat u het niet achteloos naast u neerlegt, maar dat u het opneemt, dat u het leest. Dat u door uw tranen heen mocht lezen, dat de weg naar de eeuwigheid zeer nauw is. Dat er velen zijn die de weg bewandelen en die er nooit en te nimmer zullen aankomen.

En de boodschap Gods vanmorgen tot u en tot mij komt: *Onderzoek u toch, onderzoek u bij het hemelse licht of u mogelijk tot diegenen behoort.* Bijna binnen, en toch er buiten.

Of dat het wonder in uw ziel verklaard ligt, bijna verloren! Als een brandhout uit het vuur gerukt. Wat zullen die mensen God groot maken als ze over de drempel der eeuwigheid met de klauw van de satan achter hen, die zijn laatste poging doet om hen te grijpen, en net mis grijpt. En dan binnen, bijna verloren, en toch behouden. Om te zingen van die vrije gunst die God eeuwig bewoog.

We zien het in het leven van Rachel. Wat was zij minder dan Lea? Beiden dezelfde vader, beiden dezelfde moeder. Dezelfde opvoeding genoten, in de heidense sfeer groot gebracht. Alleen maar goud, zilver en wat dies meer zij, alleen maar vleselijke begeerten. Beiden onder het liefelijke licht van de beloftenissen Gods gekomen.

---

¹ Deze vergaande conclusie is niet gebaseerd op de Schrift; de oude Joodse en Christelijke schrijvers spreken er m.i. nergens over dat Rachel een verworpene was.

Beiden Jakob gezien, beiden hebben horen prediken dat er een belofte lag ter ontkoming voor de meest goddeloze der zondaren. Beiden Jakob tot een man, beiden geworsteld. Vergeet het niet geliefden hoe nauw dat de weg ligt. Als u het zoekt in uw tranen, ze hebben beiden geschreid. Lea heeft geweend, ontroerende tranen. Rachel heeft ook geweend. Ze hebben geweend om kinderen. Ze hebben beiden geworsteld om de liefde van vader Jakob. En het schijnt alsof Rachel verre vooruit is. Zij heeft Jakobs liefde ervaren, en Lea heeft Jakob moeten missen. En toch geliefden straks blijkt het, het geweldige onderscheid. Lea worstelt uiteindelijk om dat ene, om de belofte. En Lea mag met de belofte aan het hart uitzingen: *Juda voor ditmaal zal ik de Heere loven*. En Jakob verre vooruit zijnde, zingt zij haar loflied, van het: *Door U alleen om het eeuwig welbehagen*.

En Rachel geliefden? Ik lees Gods Woord: *Rachel weent om haar kinderen die niet zijn*. En ze blijft treuren, ze blijft wenen, ze blijft hartstochtelijk haar tranen schreien. En toch niet één van die tranen wordt in Gods fles vergaard. Ze dragen beiden hun kruis, een zwaar kruis. Ze dragen beiden het levensleed, ze gaan gebogen onder moeiten en onder smarten door het leven heen. En toch hoe verschillend toch? Het ene kruis dat doet verbinden aan God, en het andere kruis doet van God afvallen. Het ene kruis geeft straks de kroon des levens, en het andere kruis geeft straks een bitter kruis in de eeuwige rampzaligheid. Niet om God groot te maken, maar om Hem eeuwig te gaan vloeken. Ze hebben beiden dus geworsteld om hetzelfde, om kinderen. Ze krijgen straks beiden de opdracht om te verlaten.

Moet ik het nog één keer zeggen, zoals bij Lot en zijn huisvrouw. Sodom verlaten! Zult u het vanmorgen goed onthouden voor uzelf, en ik voor mij? Een uitleiding is geen inleiding! Er zal gekend moeten worden die eeuwige behoudenis in het Zoar, in Christus Jezus. Want buiten Christus is geen leven. Ze mogen samen optrekken onder de hoede Gods, onder het licht van vrije genade. Jakob heeft zijn God ontmoet. Ze hebben het beiden gehoord.

Ze hebben beiden beluisterd dat God zegt: *Maak u op ga naar Bethel heen*. Ze hebben samen meegemaakt de bangheid van hun man. Hoe Jakob in die stille nacht geworsteld heeft, alleen overgebleven zijnde. Ze hebben hem als het ware in de verte gezien, ze hebben het uit zijn mond gehoord wat een bange, wat een smartelijke worsteling. Ze hebben hem hinkende tevoorschijn zien komen toen hij het verloren heeft, maar ook dat in zijn verlies de eeuwige winst ligt. De zon is opgegaan boven Pniël. Jakob meer dan overwinnaars. Ze hebben het beiden gehoord, dat heeft Lea gehoord, dat heeft ook Rachel gehoord.

Alleen er ligt een onderscheid. Ze hebben het beiden gezien dat Ezau aan de hals hangt van Jakob. Wonderlijk! Dezelfde dingen meegemaakt, dezelfde uitkomsten gezien. En toch ligt er verschil! Wat de één tot een voordeel is, is een ander tot zijn eeuwig oordeel. Wat de één tot zijn behoudenis is, is een ander tot verzwaring van dat oordeel. Ze trekken samen verder op reis. Op reis van het licht van Gods genade.

We zijn samen op reis geliefden, u en ik. Eén vraag vanmorgen: Waar is uw reis heen, waar is mijn reis heen? Als straks het einde van de reis komt, en u legt de pelgrimsstaf neer, en u doet uw kleed uit, en u heeft van alles meegemaakt, moeite, zorg, verdriet, ellende. Ieder huis zijn kruis, en ieder hart zijn smart. Slapeloze nachten, pijn. Ik weet niet waarom of u pijn draagt vanmorgen? Maar er kunnen van die dingen zijn die u bitter, bitter bedroeven. Hoe is uw reis mijn vriend? Zal dat kruis u straks eeuwig een oorzaak zijn om God te vloeken, of zult u God straks vriendelijk bedanken? *Ik dank U Heere dat Gij toornig op mij geweest zijt, want nu vertroost Gij mij*.

Weet dit, wij leven nu nog als schapen en bokken door elkaar heen. Op ene akker, kaf

en koren. Wijze bouwers en dwaze bouwers, wijze maagden en dwaze maagden. De oudste zoon en de jongste zoon. Soms, soms zie ik een dwaze maagd aan voor een wijze maagd. Soms denk ik dat een dwaze bouwer een wijze bouwer is. Eén keer, wilt u geloven dat het mijn ziel trillend ontroert, één keer, één keer komt het onderscheid. Eén keer komt het einde van de reis.

Ik zie het bij Rachel. Bethel! Straks vlak bij Bethlehem, bij Bethel een historische plaats, waar Jakob zeker zal verteld hebben daar is het gebeurd. Daar heb ik God ontmoet van aangezicht tot aangezicht. Daar wordt de belofte vernieuwd, daar wordt het verbond voor een ogenblik weer verzegeld. En dan verder op reis. Efratha, bijna! Daarom zei ik u toch: Bijna! Bijna in Bethlehem.

Moet ik het u vanmorgen dan zeggen geliefden, ook in uw en mijn leven? Het kan zijn dat ik bijna thuis ben, dat ik bijna zalig wordt, dat ik bijna een kind van God kan zijn. En dat er langs de hemelpoort zo een weg ombuigt waar ik met mijn doop en belijdenis, en al wat ik meegemaakt heb, dat ik er precies naast val. Dat is de meest ernstige boodschap voor u, voor mij.

Die deze boodschap vanmorgen naast zich neerlegt die geeft bewijs dat hij geen genade kent. En die deze boodschap omhelst die leert: *Indien dan de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt.* Hoe wordt ik ook al weer zalig? Vrije gunst is het niet! Bijna verloren, weet u het nog? Verloren met de gehele wereld. Nooit naar God gevraagd, nooit naar Hem gezocht. Waar hij zijn vlees gestreeld heeft, net als iedereen. Bij vader thuis groot gebracht bij de waarheid. Het Woord van God gehoord, het evangelie beluisterd, Christus gezien onder de prediking des Woords als de Schoonste onder de mensenkinderen. Tranen geschreid, worstelingen gekend, uitzicht gehad in het leven. En toch bijna verloren en toch behouden, dat zal wat wezen mijn vriend. Als langs de rampzaligheid, als langs de duisternis, als langs alle diepe ravijnen hier beneden door eigen schuld. Als een Petrus bijna verloren. Als al Gods kinderen bijna binnen.

En dan zal het wat wezen geliefden, toch behouden. Als er dan één ding overschiet, dan zal het de jubel wezen:

*Wij steken het hoofd omhoog, wij zullen de eerkroon dragen,
Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen.*

Door de eeuwige liefde Gods. Door het dierbare bloed des Lams, door de verzegelende kracht van de Heilige Geest. Hoe erg is het dan met Rachel? Er bijna! Het tentje wordt opgespannen, ik zie het gebeuren, de karavaan houdt stil. Straks worden de vroedvrouwen opgeroepen, men wacht, en men wacht nog eens. Vader Jakob als het ware rondom de tent heenwandeland. Wat zal het zijn? Uiteindelijk een blij kindergeschrei. Wat een ontroering in het hart als de vroedvrouwen zeggen: moeder houdt maar moed die zult u ook hebben. En dan in ene keer een snik. Rachel sterft en wordt begraven langs de weg.

Ik heb het u de vorige keer gezegd, Lea in de plaats van de erfbegravenis. Thuis. En Rachel bijna thuis langs de weg. En men denkt niet meer aan haar verleden staat, terwijl al haar glans met haar in het graf vergaat. Al heeft zij de liefde van Jakob gewonnen, ze mist de liefde Gods. Al heeft ze dan een kind dat men op haar schoot neerlegt, en zegt: *Moeder dat is uw kind.* Ze neemt het niet meer ter harte. Ze sterft!

2. Zo komt u tot uw tweede gedachte en dat is: *Ze wordt bijna moeder.*

Ene keer was ze moeder geworden. Jozef! En het is haar tot blijdschap geweest. Ze heeft Lea benijd. Niet omdat ze kinderen heeft alleen, maar omdat ze door middel van haar kinderen de liefde van haar man zal willen stelen. En u weet het, Rachel heeft gestaan bij vader Jakob en ze heeft gezegd: *Geef mij kinderen, anders ben ik voor u*

dood. Nee hier komt het onderscheid openbaar. De kerk roept: *Geef mij Jezus, o geef mij Jezus of ik sterf*. Nee, de kerk gaat niet onder in het verdriet. Al heeft de kerk een kruis zo zwaar, het is het zwaarste kruis niet. Al heeft de kerk moeite en zorg, en al gaat die kerk door de woeste baren heen net als Job, al gaat die kerk straks als Jakob die zegt: *Alle dingen zijn tegen mij*. Nee, de kerk komt niet om onder het kruis. Want de kerk heeft maar één begeerte! *Jezus Uw verzoenend sterven*. Al zegt de Psalm-dichter: Mijn God hoewel ik dan alles mis. Dat ene Christus Jezus, en niet anders dan Christus Jezus daar worstelt de kerk om. Dan komt het openbaar geliefden.

Weent u over bijzaken, weent u net als Rachel, weent u hete tranen? En toch uw tranen niet in de fles vergaderd! Of weent u onder uw juk, weent u onder uw kruis: *Dat ik Hem kenne en de kracht van Zijn opstanding*. Ik zie het gebeuren. Het is alsof Rachel het aangevoeld heeft. Vlug wordt het bed gespreid in de tent. Rachel ligt er zich op neer, men wacht, het kind dient zich aan. En het is alsof zij het gevoeld heeft dit is haar einde. En dan staan ze er naast. Wat kunnen ze een hoop tegen mij zeggen hé? Wat kunnen ze mij op mijn sterfbed veel wijs maken wat geen waar is, en tegen me zeggen: 'Houd maar moed, hoor!' Grijp je maar vast Rachel aan de laatste strohalm. Eerlijk met elkaar om te gaan geliefden als men ziet dat het einde van het leven niet anders geweest is dan het hele leven. Om elkander dan eerlijk te waarschuwen. *Dat, wanneer Ik het bloed zal zien, dan zal Ik u voorbijgaan*.

Nee mijne hoorders ik word niet zalig om tranen, ik word niet zalig omdat ik gedoopt ben, ik word niet zalig omdat ik een predikantsgewaad draag, of het evangelie verkondig. Ik kan alleen maar zalig worden uit vrije goedheid en anders niet. En laten ze dan maar spreken houd maar moed Rachel.

Rachel baart haar kind en ze heeft het zwaar. Wat kunt u het zwaar hebben hé? Zeg luister eens, heeft u het ook wel eens zwaar gehad? Wat kunt u het zwaar hebben hé? Weet u wanneer ik het zwaarste krijg, vader? Ik krijg het zwaarste als ik sterven moet, dan krijg ik het zwaarste. En mijn zwaarste zal wezen straks als alle strohalmpjes afbreken. Dan zal ik het zwaarste krijgen.

Het zal wat wezen vriend, als u onbekeerd God gaat ontmoeten. En als u er achter komt dat uw tranen precies tekort zijn. En dat u zich vastgehouden hebt aan strohalmen die geen vastigheid bieden, dat zal wat wezen.

Rachel heeft geweend, en ze was er bijna, en ze zou bijna moeder worden. En dan komt haar kind. Het kind in de handen van haar vroedvrouwen. 'Hier moeder dat is uw kind, hier! Droog nu uw tranen moeder, dat is uw kind.'

En waar een moeder anders blij mee is, zij neemt het niet meer ter harte.

Mag ik eens wat zeggen, jongens? Ik vindt het een vreselijk woord: *Te laat!* Dat zal wat wezen: *Te laat!* Waar het nu vanmorgen nog het heden der genade is. Dat zal wat wezen straks als het klinkt in mijn oren: *Te laat, te laat!* Als ik het niet meer ter harte neem.

Het kind wordt neergelegd bij Rachel: toe moeder! Ik leg mijn oor op stervende lippen, en ze zegt nog één woord. Wat ben ik soms nieuwsgierig naar het laatste woord van mijn moeder, het laatste woord van mijn kind, het laatste woord van mijn vrouw, het laatste woord voor u, voor mij. Wat is mijn laatste woord? Het laatste woord van Rachel is zoals ze begonnen is: *Geef mij kinderen*. En als het kind komt, sterft ze zonder uitzicht.

Het laatste woord is: *Ben-oni, zoon van mijn smart*. En ik zie hoe die vroedvrouwen het kind opnemen bij een stervende moeder vandaan. Ze geven het aan vader Jakob. Ze zeggen: vader, dat is nu voor u, Ben-oni. Dat is uw kruis, dat is uw smart, dat is uw verdriet. Jakob u gaat straks uw vrouw begraven langs de weg. Dat is uw troost, kijk: Ben-oni, zoon van mijn bittere smart.

Ik preek bij ogenblikken voor mezelf. En dan komt God van de hemel, en dan legt Hij het op mijn hart, en dan legt Hij het op mijn schouders neer, en dan zegt Hij: Dat is voor u! Dat is uw kruis, dat is uw smart.

Niet neerleggen bij uw buurman hé? Dat kunt u niet neerleggen, dat zijn mijn tranen, dat is mijn verdriet, mijn kruis, dat is mijn ellende. Menigmaal doe ik net als die dominee, dan gooi ik mijn pakje weg en dan moet ik er niets van hebben. Ik ben geen kruisdrager, ik wil geen kruisdrager wezen ook. Dan ben ik als Rachel.

En zalig, zalig gemeente als ik mijn kruis aanvaard, en ik mag mijn kruis omhelzen. Nee, dan zegt Jakob niet: *Ben-oni*. Dan valt hij aan de zijde Gods, en zegt hij: Niet Ben-oni, maar *Benjamin*. Hij is het met God eens. Is er hier in de kerk iemand die het wel eens met God eens is geweest. Nee niet alleen met God eens als het u zo gemakkelijk gaat. Maar om uw kruis te omhelzen en te kussen, en te zeggen: 'Heere ik dank U, ik dank U lieve Heere dat U toornig op mij geweest zijt. Ik dank U vriendelijke Ontfermer, niet alleen voor voorspoed, ik dank U ook voor verdriet.'

Ben-oni! Benjamin! En ik leg mijn oor aan het tentzeil, en ik haal het een ogenblik op. Jakob met zijn kind in de armen, ik luister en hoor zingen, en ik ga met u meezingen Psalm 68:2

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde psalmen aan;
Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren;
Bereidt den weg, in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt;
Zijn naam is HEER' der heren.*

Ja inderdaad geliefden, een ontroerende geschiedenis, een leerzaam woord. Een woord om ter harte te nemen. Ik lees van Rachel: *En zij nam het niet meer ter harte*. O, dat wij het ter harte mochten nemen terwijl het nog het heden der genade is. O, lieve jonge mensen, doorzoek, doorzoek je zeer nauw. U kunt het nooit te nauw nemen. Want er is een woord dat heet: Bijna! U zou er bijna zijn. *Gij beweegt mij bijna een christen te zijn*. Bijna in de hemel, bijna Christus gekend, bijna de kenmerken van genade geleerd. Zoek het niet in uw tranen, zoek het ook niet in uw ondervinding. Het zou kunnen zijn dat u zich vastgrijpt aan een loze strohalm. Er is maar één grond der zaligheid: *Christus, Uw verzoenend sterven!* Is het niet de moeite waard zeg om er vanmorgen eens over na te peinzen. Als het gaat over die meest diepe ernstige zaken over wel of wee. Bijna! Het is toch zulk verschrikkelijk woord: Bijna! Ik was er bijna, en ik kwam er net niet. Ik was bijna een kind van God, en ik was een kind des duivels. Ik droeg de kenmerken, ik weende, en mijn vader had mij onderwezen, en ik was geen vreemdeling van een bewogen leven, en toch: Bijna! En ik haalde het net niet.

En nu het leven van vader Jakob. Vader Jakob droeg ook zijn kruis. Vader Jakob was ook uit ene lap gescheurd met Rachel. En hij was het met Rachel meer eens dan met Lea. En hij omhelsde Rachel, en hij verstootte Lea. Laat ik het zeggen, zo kan het zijn in het leven van Gods kinderen, dat zij het vlees liever hebben dan de Geest. Dat men

bij tijden en ogenblikken de wereld meer kust dan dat men de vreze Gods aanhangt. Er komt toch ene keer onderscheid, hier in dit leven reeds.

Ziedaar in de tent! Hij wordt binnen geroepen, daar ligt het liefste wat hij heeft zijn Rachel. Laat ik het zeggen vanmorgen zoals ik het in mijn hart heb: Hij kust tot afscheid. Het wordt een afscheid voor eeuwig. Als de kerk wel eens mag zeggen: *Met deze zal ik God groot maken*. Als ze afscheid nemen van het dierbaarste op aarde. Er komt ook een tijd in het leven dat ze afscheid nemen van het liefste wat ze hebben. Als ze horen klinken: Zij zullen nooit Gods lof verkondigen. Al is het eigen vlees en bloed. Afscheid nemen van een moeder voor eeuwig, afscheid nemen van kinderen voor eeuwig. Afscheid nemen van een vrouw of een man, samen geleefd en dan voor eeuwig.

Ze leggen Jakob het kind in zijn handen neer. Nee hij werpt het niet weg, dat is zijn kind. Nagedachtenis aan zijn vrouw! Zou u uw vrouw niet eren zeg als ze tegen u gezegd heeft, dat kind gaat Ben-oni heten. En Jakob weigert de naam van dat kind te noemen: niet Ben-oni maar *Benjamin*.

En nu ga ik wat zeggen geliefden wat tegen de natuur in is. Met uw kruis in de armen, met uw kruis op de schouders, met uw verdriet door uw tranen heen, bij al uw gemis God groot maken. We kunnen wel eens makkelijk wat zeggen hé? En we kunnen wel eens makkelijk over godsdienstige dingen praten geliefden, wat ook wel waarheid is maar dat het toch geen beleving is. Maar dat is beleving, afscheid nemen van uw vrouw en het met God eens worden. En het te leren: *Wien heb ik nevens U omhoog, wat zou mijn hart, en wat zou mijn oog?*

Afscheid te nemen van uw eigen kind, afscheid te doen van uw eigen kruis, en het levensleed kussen, en God liever te hebben dan wat ook, dat is genade. Benjamin! En als het kleine jochie straks door de tent heenwandelt, en ze zouden zich vergissen en zeggen: Daar loopt Ben-oni. Dat vader komt en zegt: niet Ben-oni; maar het is de zoon van Gods rechterhand.

En dan kom ik in de geheimenis terecht van de stilte der eeuwigheid. Ik ben geboren uit een vader en een moeder. En mijn vader was een Amoriet, en mijn moeder was een Hetietische. En ik ben geboren buiten de tent, en ik heb nooit naar God gevraagd, en nooit naar God gezocht. En we leefden in ene tent, en uit die ene tent haalde God één stuk van die lap die niet beter was. En het ene stukje heette Lea, en het andere stukje heette Rachel. Zal Lea zichzelf verheerlijken? Nee, nooit! Zij zal God groot maken. Misschien dat ik ze vanmorgen hier in de kerk aantref. Hoe leert die kerk zichzelf kennen? Nee niet Benjamin, dat was ik. Ik was Benjamin, ik was Gods rechterhand, en ik ben geworden Ben-oni. En hoe ouder ik word hoe meer dat ik zeggen moet: Ben-oni. Misschien dat er zo iemand in de kerk zit die zichzelf leert kennen als Ben-oni. Ben-oni, zoon van Gods smart. En mijn lieve hoorder dan komt er een tijd in het leven van dat volk dat zich leert kennen als zoon van Gods smart, dat God ze een kruis oplegt om niet uit te gaan leven wat ze zijn. Dan komt er een zwaar kruis: Levensleed! En dan gaat God ze wat leren onder het levensleed, worstelingen waar de ene keer het vlees boven komt drijven, en de andere keer de geest. Maar als de geest de overhand heeft dan aanvaardt Gods bedroefde kind het kruis en kust het.

Bent u het wel eens met God eens geweest, jongen? Bent u het er wel eens mee eens geweest? Heeft u wel eens op het graf staan zingen? Heeft u wel eens in de kerker met een bebloede rug God groot gemaakt? Heeft u wel eens met Simson, met het haar er af, en de ogen er uit God verheerlijkt? Jakob doet het. Hij neemt afscheid van Rachel en langs de weg begraaft hij ze. Een kruis er boven, daar ligt ze, een opgericht teken tot op de dag van heden.

Daar ligt Rachel begraven. Heeft u ze ook wel eens begraven, zeg? Er komen later

tijden in het leven dat hij Rachel weer opgraaft. Stil, wie het begrijpt die begrijpt het. Daar ligt Rachel, en hij pakt straks Rachel terug. Jozef en Benjamin! En wat hij met Rachel gedaan heeft, afgoderij plegen, heeft hij met Rachels kinderen Jozef en Benjamin ook gedaan. En God neemt ze alle twee van hem af. Hij neemt Jozef weg, en God komt ook om Benjamin, opdat hij zou leren: *Aldaar wil ik begraven worden waar Lea begraven is.*

Er komt toch één keer onderscheid hé? Laten we toch vanmorgen eerlijk zijn gemeente, er komt één keer onderscheid, één keer! Hier dooréén vermengd kaf en koren, leven en dood. Lea en Rachel, Petrus en Judas, David en Absalom. Eén keer komt het openbaar! Hier niet ten volle.

In het sterven van Christus. Hij was Gods Benjamin, Hij is geworden Ben-oni, opdat Hij onder mijn kruis zou schreien: *Mijn God, Mijn God waarom hebt U Mij verlaten?* En opdat de kerk in Hem zou leren: De tranen gedroogd, en aan Zijn zijde straks eeuwig te horen, niet meer Ben-oni, maar Benjamin.

Rachel sluit haar ogen. Ik zit er de laatste tijd veel over te denken: Eén keer sluiten ze ook mijn ogen! Schrijf dan maar boven mijn graf aan mijn zijde: BEN-ONI.

Maar schrijf er dan met gouden letters naast, zoals God het mij geleerd heeft: doch door genade BENJAMIN.

Verdiend om naast de weg begraven te worden. Maar in dat nieuwe graf waarin de kerk Gode lof zingt aldaar zal de kerk begraven zijn in de bloedgerechtigheid van Christus, onder beschermende handen van Hem, om eeuwig te zingen van Gods goedertierenheid. AMEN.

Psalm 105:24

*Die gunst heeft God Zijn volk bewezen,
Opdat het altoos Hem zou vrezen;
Zijn wet betrachten, en voortaan
Volständig op Zijn wegen gaan.
Men roem' dan d' Oppermajesteit,
Om zoveel gunst, in eeuwigheid.*

4. GODDELIJKE BESCHERMING DOOR TWEE ZILVEREN TROMPETTEN

Psalm 116: 1 - 11

Numeri 10 : 1 - 10

Psalm 138 : 2 - 3 - 4

Psalm 121 : 2 - 3

Psalm 118 : 14

We wilden samen gaan denken over het u voorgelezen Schriftgedeelte Numeri 10 vers 9, waar u Gods Woord aldus leest:

En wanneer gijlieden in uw land ten strijde zult trekken tegen den vijand die u benauwt, zult gij ook met die trompetten een gebroken klank maken; zo zal uwer gedacht worden voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, en gij zult van uw vijanden verlost worden.

We gaan met elkander denken over:

En dan zien we:

- In de eerste plaats: Goddelijke opdracht.
- In de tweede plaats: Goddelijke aandacht.
- In de derde plaats : Goddelijke verlossing.

U zou ook kunnen zeggen: Twee zilveren trompetten; meer niet? Als u vraagt wat u er mee moet doen? Die moeten uit uw handen worden weggelegd in de handen van een Priester. Ik weet niet of u wel eens een trompet in de hand van een kind gegeven heeft? Een kind kan hoe mooi de trompet ook is er geen geluid uit voortbrengen. Daarom moet het uit uw hand worden weggelegd. Zoals Mozes het gehoord heeft, in de handen van de priester. Als u weet tot op de dag van heden, wat er geschreven staat, het is geschreven tot onze lering. God geeft aan Zijn knechten twee trompetten. En als u mij dan vraagt: Wat is zulk een trompet, en dan wel een trompet met een gebroken klank?

Het gebed! Maar het moet wel een klank zijn die gebroken is. En als u het geleerd mag hebben, en u zet de trompet aan uw mond, en het mag met die gebroken klank opklimmen:

*Let Heere der legerscharen let,
Op mijn ootmoedig smeekgebed.
Ai laat mij toch niet van druk verkwijnen.*

Dat is een Goddelijke opdracht. Menigeen heeft een mooie trompet, maar nog nooit gebruikt. U moet het ook leren nietwaar? Wanneer krijgt die trompet zijn waarde? In de dag van de benauwdheid. *Roep Mij maar aan in de dag der benauwdheid.*

Ik moest vanmorgen telkens maar denken aan die trompet: *Als het mij benauwd of bang gevallen is.* Het kan soms zo waar wezen niet? Ik werd benauwd van alle zijden. En dan uw trompet eens leren grijpen, geoefend door de grote Hogepriester. Misschien een schietgebed.

*O, Heere laat mij toch niet van druk verkwijnen,
leen mij toch een toegenegen oor,
o Jakobs God geef U mij gehoor.*

Weet u wat dan een wonder is? Er staat in mijn tekst, *dat als die trompet een gebroken klank maakt, zo zal uwer gedacht worden.*

Daar is heilige aandacht in de hemel als de trompet een gebroken klank voortbrengt.

En in de derde plaats: *En gij zult van al uw vijanden verlost worden.*

Ik zal één keer mijn trompet neerleggen. En dan zal ik hem aan de voeten van de grote Koning neerleggen, en dan zal het klinken: *Gij zijt verlost, God heeft u welgedaan.* Welgelukzalig dat volk dat leerde een gebroken klank voortbrengen op de trompet.

We vragen de Heere om Zijn onmisbare zegen.

Slechts twee trompetten! En wilt u verstaan mijn geliefden wat dit zeggen wil? Dan zult u mij in de geest moeten volgen naar de woestijn. En daar bij de berg Horeb geliefden, ziet u het volk des Heeren gelegerd. Ze zijn uitgetogen door een hoge hand, en onder Goddelijke bescherming heeft het geklonken: Ze gaan van kracht tot kracht.

En hier bij de berg Horeb krijgen ze Goddelijke onderwijs. Daar zit God verheven op Zijn troon op de berg, en beneden daar rust het volk van God met alle zorgen, met alle verdriet, en met alle moeiten. Gelukkig dat ze een Voorspreker bij de Heere hebben. U ziet Mozes optrekken, hij spreekt met God als een vriend. Hem worden al de verborgenheden getoond, en tenslotte geeft de Heere hem heilige opdracht om straks twee zilveren trompetten te maken. En als ik dan deze eenvoudige instrumenten zie, dan vraag ik het u: Kan dat tot bescherming wezen?

Was het niet beter dat God Zijn volk had binnen gevoerd als in het arsenaal waar de wapenen liggen? Een zwaard dat was beter, het zwaard des Geestes, om daarmee de opdringende vijand te mogen verslaan. Of laten we zeggen: Een helm der zaligheid, of het borstwapen der gerechtigheid. Maar wat moet ik nu doen met twee trompetten?

Laten we eerlijk wezen hier vanmorgen in de kerk, als het uw strijdlid geworden is van moeiten en verdriet. Als ik omringd ben door tegenspoed, als ik dan bezwijken moet, wat moet ik met twee trompetten? Alleen één ding geliefden: Alles wat beschreven staat, dat staat tot onze lering beschreven.

Als de Heere Mozes oproept, dan zorgt de Heere voor het allerkleinste ding. Dan zorgt Hij voor een heiligdom, dan zorgt Hij voor verzoening, dan zorgt Hij voor een hogepriester. En het is alles tot lering. Zelfs het kleinste strikklisje dat vastgeknoopt wordt predikt ons de rijkdom in Christus Jezus. Ook de hogepriester met de borstlap der gerechtigheid, het predikt ons niet anders dan Christus Jezus. En daarom ook die trompetten, het predikt ons de hoge bescherming Gods.

Ik wilde dat ik u dat vanmorgen eens kon zeggen hoe heerlijk Gods bescherming is! Hij leidt Zijn volk uit, Hij gaat Zijn volk voor, en Hij leidt straks Zijn volk in het land van de eeuwige ruste. En ook deze twee zilveren trompetten, legt God niet in een eenvoudige hand! Maar twee zilveren trompetten die God neerlegt in de hand van een priester. Het is daarom tot een allerhoogste bescherming Alleen u moet het natuurlijk leren!

Ik weet niet of de Heere u ook zulk een trompet gegeven heeft? Ik geloof dat God heel Zijn kerk, klein en groot zulk een opdracht gegeven heeft: *Roep Mij maar aan in de dag der benauwdheid, dan zal Ik er u uithelpen en gij zult Mij eren.* Alleen laten we eerlijk zijn, die trompetten liggen zo vaak terzijde geschoven zonder dat ik ze gebruik. En als de Heere mij in de dag der benauwdheid brengt, dan moet ik zo dikwijls mijn trompet oprapen en zeggen: *Heere ik weet niet meer te bidden gelijk het behoort.*

En een gebroken klank ziet u! Ach ik zal het u zeggen, u kunt op een trompet

misschien ook een lang gerekt geluid laten horen dat u zo dankbaar bent, en dat u een kind van God bent! Maar dat gebroken geklank geliefden, dat klagen.

*Maar wat klaag ik Heere der heren,
mijn begeren is voor U in al mijn smart,
met mijn zuchten en mijn zorgen niet verborgen,
waar U alles hoort en waar U alles ziet.*

Een trompet met een gebroken geklank ziet u!

De Heere gaf daarom niet één trompet, Hij gaf er twee. En dan zegt Gods Woord dat de eerste trompet gebruikt moest worden als het volk naar de samenkomst mocht komen bij de tent des Heeren.

Ik wil daar ook nog wat van zeggen vanmorgen. Ik zal van nature nooit in de gemeenschap Gods komen, nooit en te nimmer. Maar als de Heere mij door heiligende genade roept om te verschijnen voor Zijn heilige ogen, en ik hoor uit de hemel de opdracht van de grote Koning om voor Hem te komen.

O een eeuwig voorrecht als ik dan mag kennen:

*Wat blijdschap smaakt mijn ziel,
wanneer ik voor U kniel
in het huis dat Gij U hebt gesticht.*

Daar is ook nog wat anders. Kijk er is een volk dat leeft op de grond van de vijand. Laten we het vanmorgen heel eerlijk tegen elkander zeggen: Ik ben nog niet thuis. Ik leef op vijandelijk grondgebied, en hij zal mij alles betwisten. En kan de duivel me niet uit de hemel houden, o dan zal hij de hemel uit mijn hart houden.

En dan kreeg hij ook nog die andere trompet! Als de oorlog rondom hem hevig is, en als de vijand het hem bange gemaakt heeft. Dus niet één trompet, maar twee trompetten. En dan die gebroken klank dominee? Luister eens, de eerste gaf een hoge toon. Dat was om tot samenroeping te komen in de tent der samenkomst.

En de andere gaf een donker geluid. En nu was de priester er in geoefend om beurtelings die trompetten te gebruiken. De ene keer dat lange geluid, en de andere keer dat donkere geluid. En dan krijgt u die klagende zang waar Gods Woord van getuigt: Een gebroken geluid.

Mag ik het u eens vragen zeg: Kent u dat ook? Daar moet u wel een gebroken hart voor hebben. En dan moet u wel geleerd hebben: *Wat klaag ik dan o God! O, mijn verlangen en begeren zijn alleen tot U in al mijn nood.*

Ik heb u gezegd: Bescherming! Stel eens voor dat Gods volk zonder bescherming was in de woestijn? Stel eens voor dat er geen hand was die mij bedekte? En stel eens voor dat mijn naam niet bekend was in de hemel? Ik geloof dat ik al lang omgekomen was. Maar omdat Gods kerk onder vleugelen, onder doorboorde Middelaarshanden, onder de eeuwige liefde Gods beschermd wordt, daarom kan die kerk nooit omkomen.

Daarom zegt Hij: *Ik zal u door macht, Ik zal u door wijs beleid uit Basan weer doen komen.* Er zijn dus vijanden! Er is een menigte van vijanden die Gods kind elke meter grond bestrijdt. Het volk van Israël op reis. En dan op een bepaald ogenblik, zonder dat ze er erg in hadden dan kwamen die vijanden op zetten. En stel nu eens voor dat ze midden in de nacht kwamen? Want de kerk slaapt ook wel eens! De wijze maagden en de dwaze maagden in slaap gezonken. Stel nu eens voor dat de vijand dan plotseling opkomt in een grote menigte, dan zullen ze in ene keer in de slaap vernietigd worden.

Maar nu die trompet! Hij Israëls Wachter, o wat een wonder. Nu waakt God in de hemel, en nu is er een oog gevestigd op Zijn kerk. En daarom heeft de Heere Zijn kerk, in de hand van een Priester die twee trompetten gegeven. Stel eens voor in de

nacht als de vijand komt. Dan geeft God opdracht aan de priester: Grijp uw trompet! En dan klinkt dat klagende geluid over de tenten heen, en de soldaten worden wakker en ze grijpen de wapenen. *En daar heeft de vijand boog en schild, en vurige pijlen op verspild.* En dan onder de hoge bescherming komt de kerk straks uit de strijd naar voren als de overwinnaar. Waar Gods Woord van getuigt: 'En in dit alles zijt gij meer dan overwinnaar, door Hem die u liefgehad heeft'. Het is tot lering beschreven, zei ik. Eén ding moet ik nog leren dacht ik. We zijn op reis, u bent ook op reis met uw kinderen.

Ik ben ook op reis met mijn vrouw en kinderen, en mijn kleinkinderen. Alleen, lig ik voor eigen rekening of mag ik het weten dat ik onder de hoge bescherming Gods lig? Mijn huis, mijn hart, mijn kerk, mijn kinderen en mijn kleinkinderen, vader en moeder mag u het weten?

In de tweede plaats: Ben ik al uitgetogen uit het land der zonde? Ben ik door wederbarende genade al van een Ander geworden. En als ik van een Ander geworden ben, dan mag ik uitgeleid zijn, en dan mag ik Gods liefde ervaren hebben, maar ik ben nog niet thuis! O, hoe meer ik er achter kom dat ik maar een pelgrim hier beneden ben, hoe meer ik er achter kom dat er vele vijanden zijn. Zodra God Zijn kerk uitleidt, dan komen de vijanden vanzelf. Wat kunt u het aan de buitenkant moeilijk hebben nietwaar?

Wat kunnen de vijanden zich opdringen van binnen in uw ziel, zodat u in de nacht niet meer kunt slapen. Dat de tranen uit uw ogen worden geperst, en dat u het uitroept: Zou God het weten? Als een Hiskia daar boven op de muur zit, en de vijanden dringen op, en hij kan zijn trompet niet vinden, dan roept hij het uit: Heere mij is zeer bange! De kinderen zijn tot aan de geboorte gekomen en er is geen kracht om te baren. O, wat kan het benauwd wezen met uiterlijke vijanden. Maar dat zijn ze niet! De innerlijke vijanden. O, de wereld die opdringt.

Gemeente de wereld met al zijn werelds vermaak, met al de wereldse zorgen. Wat kunnen die vijanden het moeilijk en smartelijk maken. Ik heb u gezegd: Uit de hemel kunnen ze mij niet houden, maar ze hebben zo menig kind van God de hemel uit het hart gehouden. En dan denk ik niet alleen aan de wereld, maar aan de duivel.

O, als de duivel aanvalt, en als de duivel tot hem zegt: *Gij hebt geen heil bij God.* Of als de duivel tegen u zegt: Gij zijt niet een verkoren mens. Of gij hebt gezondigd tegen de Heilige Geest. Wat kan die vijand het hem dan onnoemelijk moeilijk maken En dan zijn eigen boos en verdorven bestaan geliefden, waarvan de apostel Paulus spreekt: Dat hij vleselijk is, en dat hij verkocht ligt onder de zonde.

En als dan de duivel, de wereld, en zijn eigen hart, en alle vijanden rondom hem optrekken wat kan het hem benauwd wezen dat de tranen uit zijn ogen worden geperst, en dat hij uitroept: *Zou God Zijn genade vergeten, en zou Hij nooit meer van ontferming weten.* En dat hij moet snikken: *Duizend zorgen, duizend doden, kwellen mijn angstvallig hart.*

Ik weet het, dan gaat God getuigen dat hij nu die trompetten mag gebruiken, en tot hem zegt: *Roep Mij dan aan, ja roep Mij dan aan in de dag der benauwdheid, dan zal Ik er u uithelpen, en dan zult gij Mij eren.*

Alleen één zaak geliefden! Al heb ik een trompet, maar u moet hem wel recht kunnen gebruiken ziet u. Er zijn mensen die hebben maar één trompet, en dan hoort u een hele dag een lang gerekt geluid: Ze zijn een kind van God, en ze zijn verlost, en ze zijn door Jezus Christus gezaligd, en God is hun Vader. En u heeft nog nooit gehoord het gebroken geluid dat ze er buiten lagen, dat ze onbekeerd waren en onbekeerlijk.

Maar God leert Zijn kerk niet alleen dat lang-gerekte geluid. God leert het Zijn kerk met een gebroken hart en met een verslagen geest, en niet met grote en vele woorden.

Maar God leert Zijn kerk soms in een enkele zucht, een zucht om te zuchten en een klacht om te klagen geliefden. God leert dat gebroken geluid, als God mij een trompet heeft gegeven!

Ik geloof niet dat er hier één vader in de kerk zit die het gebed nalaat, maar daarom kunt u nog niet op de trompet blazen zoals God het bevolen heeft. Judas heeft ook één keer gegrepen naar zijn trompet, en God hoorde hem niet meer. Zult u het onthouden geliefden dat er mensen straks naar hun trompet grijpen en dat ze zeggen: *O, bergen valt op ons, o heuvelen bedek ons!* Dan zal Hij zeggen: Ik heb u nooit gekend.

Ik denk aan Saul. Als het bang wordt in zijn leven, als de vijanden van alle kanten optrekken, dan grijpt hij naar zijn trompet geliefden, en het wil niet! God antwoordde hem niet meer, noch door de Urim, noch door de Thumin! Ik moet het leren. Al ben ik bij mijn vader groot gebracht bij de trompet, al heeft mijn moeder het mij geleerd op haar knieën, daarom kan ik nog niet op de trompet blazen. Weet u wanneer God het mij leert in de oefening? Als ik arme zondaar en zondares voor God word. Dan grijpt hij zijn trompet wel eens gelijk de Kanaänese vrouw, en dan roept hij wel eens uit: *O, Heere help mij toch.*

Ik heb wel eens gehoord dat er meer schietgebeden zijn dan dat er van die lange gebeden zijn. En in de grootste benauwdheden zucht hij wat af geliefden, en dan roept hij het uit: 'Ach Heere denk nog eens aan mij. Ach Heere vergeet toch de hoop van Uw ellendigen niet. Heere laat Uw kwijnend volk toch niet altijd in het verdriet.'

En dan weet ik, er kunnen uiterlijke moeilijkheden zijn, en er kunnen innerlijke zorgen zijn. En hoe machtiger de vijand wordt rondom mijn hart heen, hoe meer, hoe meer God het mij leert met een gebroken hart en verslagen geest tot Hem te naderen. Ach dan komt een wenende zondares aan Zijn voeten. En dan is het stilzwijgend in haar tranen zonder een enkel woord! Dan legt zij haar gehele hart voor Hem open, en dan hoort u het geluid met een gebroken klank uit die zilveren trompetten.

Ik vraag het u: Is het lang geleden mijn lieve hoorder, is het lang geleden dat gij uw trompet gebruikt hebt? Is het lang geleden dat u het bang heeft gehad? Misschien in de afgelopen week dat u gezucht hebt met de pet op uw hoofd? Dat u langs de straten hebt gelopen, dat het was alsof de hemel van koper en de aarde van ijzer was, en dat u zo uw bange klachten en zuchten voor het aangezicht van God gebracht hebt?

Weet u wat het grootste wonder wordt? Als ik pas tot God bekeerd ben, en de Heere mij die twee zilveren trompetten in mijn hand geeft, dan denk ik wel eens dat ik heel wat afgebeden en afgezucht heb. Maar dan komt er een tijd in mijn leven en dan leer ik, dat ik mijn trompet terzijde moet leggen.

Wij weten niet te bidden gelijk het behoort. Weet u wat dan het grootste wonder wordt zeg? Als u de trompetten mag neerleggen in de hand van een Hogepriester. Wilt u geloven dat ik in de afgelopen week, ondanks de moeilijkheid van dit woord, er toch door vertroost ben. Mijn trompet, als ik zwijgend door de wereld ga, laat Hem dan besturend waken, het is wijsheid wat Hij doet. Als mijn trompet in Zijn hand ligt, als ik zwijgend door de wereld ga, en mijn dierbare Hogepriester neemt de trompet van mij over, en Die Hogepriester bidt voor mij met onuitsprekelijke zuchtingen. Als er Eén gebeden heeft in de benauwdheid!

Mijn lieve vriend, u die hier zit met een gebroken hart, als er Eén het bang gehad heeft, en als er Eén benauwd door de wereld heenging, dan de Borg! Hij heeft het geleerd met een gebroken klank.

Mijn lieve vader of moeder, luister eens! O, wat heeft de Borg gebeden in de hof van Gethsémané als Zijn bloed op de aarde druipt, en als Zijn trompet Hem schier uit Zijn handen genomen wordt als het klinkt: *Vader indien het mogelijk is laat dan die*

drinkbeker van Mij voorbij gaan. Maar als Hij dan Zijn trompet opneemt, en een Borg bedekt met bloed Zijn gebed opheft: Vader niet Mijn wil geschiedde, maar Uw wil alleen.

Ja wat zeg ik, als Hij dan gevangen genomen wordt dan vergeet Hij de zilveren trompetten niet. Al is het dat Zijn handen geklonken zijn aan het kruis, dan heft Hij nog Zijn trompet op en zegt: *Vader vergeef het hun want ze weten niet wat ze doen.*

En als er dan een moordenaar is die naast Hem hangt, die geoefend is om zijn zilveren trompet te gebruiken, en Hij hoort het, waar hij bedelend tot Hem zegt: *Heere gedenk mijner als Gij in Uw koninkrijk zult gekomen zijn.* Dan heft Hij de trompet op, en Hij zegt: *Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.*

Mijn geliefde gemeente, jong en oud, kent u het? Jonge mensen in de nood van het leven waar de oordelen zo laag over de wereld hangen, God heeft Zijn kerk twee zilveren trompetten gegeven niet om naast u neer te leggen. Maar God geeft u die trompetten in uw hand om uw nood en uw zorg, uw verdriet van uw huisgezin en van uw gehele hart, van uw gemeente voor te leggen voor het aangezicht des Heeren.

Misschien, misschien zegt er vanmorgen iemand: Het helpt immers toch niet! Hoe menigmaal heb ik mijn trompet al gegrepen, hoe menigmaal heb ik dat gebroken geluid laten horen? Maar God zwijgt, en in mijn hart zegt het: God heeft mij vergeten, God heeft mij verlaten.

Lees dan uw tekst geliefden: *Ten tijde als gij dan optrekt en door uw vijanden belaagd wordt, dan zal dat geklank gehoord worden tot in de hemel toe.*

O wat een volzalig onderwijs. Dat klagende geluid klinkt niet alleen door tot in de tenten toe, dat geluid wordt niet alleen beluisterd door het kleinste kind in het leger. Nee, daar in de hemel legt God met eerbied gezegd Zijn heilig oor ter luister, en Hij hoort naar het gebroken geluid. Nee God luistert niet naar die hooggestemde klanken van dankbaarheid alleen, geliefden. God hoort het gebed van een verbroken zondaar en zondares, God hoort het gebed van elk die tot Hem roept in angst en smart. Daar is in de hemel een luisterend oor, er is bij God heilige *aandacht* wanneer dat gebroken geluid over het tentenkamp heenklinkt. En als er dan vanmorgen hier in de kerk zitten die geleerd hebben om met een gebroken hart tot God te naderen en denken dat er een God is Die niet hoort en niet luistert, weet dit dat God met tere *aandacht* luistert naar dat gebroken geluid van een zilveren trompet. Ik denk aan het volk van Israël achter de tichelovens. Als dat volk daar jaren zucht, en als dat volk meent dat het vergeten is. O, dan geeft God aan Mozes opdracht om te zeggen dat Hij dat klagende geluid gehoord heeft achter de rokende tichelovens.

Dan heeft God gezegd: *Ik zal gedenken aan Mijn verbond.* En dan lees ik in Gods Woord: En God zag het. Ja niet alleen God zag het, maar God kende ze.

En toen heb ik in stilte zitten denken: Er zijn van die vergeten bidders. Misschien draagt u zulk een naam: Een vergeten mens! Een vergeten bidder! En dan denk ik aan de Kanaänese vrouw die daar tot Hem roept en Hij antwoordt niet. Een vergeten bidder in de kerk, een vergeten zuchter.

Laat ik u dan zeggen dat er bij God niet één vergeten bidder is. Niet één vergeten zuchter. Laat ik zeggen: Al is het dan dat het tien jaar geleden is dat u uw trompet gebruikt hebt.

Maar als u dan vanmiddag eens in uw bidvertrek terecht komt, en u mag het nog eens opheffen. En u mag als een arme naakte zondaar tot God naderen met dat gebroken geluid dan is het God Zelf met innerlijke liefde Die zegt: *Ik heb wel gehoord dat zich Efraïm beklaagt. Efraïm is Mij een dierbare zoon, hij is Mij een troetelkind, want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem.*

Weet u wat mijn beste gebeden geweest zijn?

Een zucht, een klacht, misschien een heimwee kreet, misschien een schietgebedje, meer niet. Maar die enkele zucht, dat enkele schietgebedje, die traan in het oog, dat gebroken geluid, het klimt op.

En waaraan gedenkt God dan geliefden? Dan gedenkt Hij eerst aan Zijn verbond. Dus zodra iemand zijn trompet grijpt, denkt God aan Zijn verbond. Waar Hij gezegd heeft: *Bergen mogen wijken en heuvelen wankelen*. Dan denkt God aan Zijn verbond. Dan denkt Hij aan Zijn eeuwige liefde dat Hij gezegd heeft: Ik zal nooit meer op u toornen, en nooit meer op u schelden.

Dan denkt God in de tweede plaats: Aan het bloed van Christus. Hij denkt aan de voorbede van Christus. Hij zegt: Vader Ik wil niet dat ze verloren gaan, Ik heb verzoening voor dezulke gevonden.

O mocht het vandaag nog opnieuw gekend worden, de trompet die soms zo lang terzijde ligt. Ik ken een volk vanmorgen in de kerk in het eertijds dat de hemel als het ware vol lag van mijn gebeden.

Ik ken een volk hier in de kerk dat het niet na kon laten zelfs onder de prediking van het woord mee te zuchten. Dat op de straat en in de auto de trompet gebruikte!

Ik ken een volk dat vanmorgen in de kerk zit dat moet zeggen: Heere het is al zo lang geleden! Zeker ik bid nog wel, maar mijn trompetgeluid komt tot aan de balken toe.

Als ik dan eens mag leren vanmorgen dat ik weer eens verbroken ben. Dat ik het eens opnieuw mag leren zoals God het mij geleerd heeft in mijn eertijds om als een arm mens tot Hem te naderen.

O, dan is er heilige aandacht, aandacht voor het geluid van zilveren trompetten. Ik leg mijn oor ter luister, en ik hoor het geluid van twee zilveren trompetten.

Psalm 121 vers 2 en ook het derde vers:

*Hij is, al treft u 't felst verdriet,
Uw Wachter, Die uw voet
Voor wankelen behoedt;
Hij, Israels Wachter, sluimert niet;
Geen kwaad zal u genaken;
De HEER' zal u bewaken.*

*Zijn wacht, waarop men hopen mag,
Zal, daar zij u bedekt,
En u ter schaduw strekt,
De maan bij nacht, de zon bij dag,
In koud' en gloed vermind'ren,
Opdat zij u niet hind'ren.*

En zo leeft de kerk onder de hoogste bescherming. Is dat niet tot een troost gemeente: Dat Israëls Wachter niet sluimert of slaapt? Dat de Heere Zijn bedekkende handen houdt over Zijn Sion. Als zij gaan door het water dan is Hij bij hen, gaan ze door het vuur, dan zal het vuur ze niet verslinden. Gaan ze een bange tocht geliefden dat de vijand hen omringt, God geeft hoge bescherming. Bescherming onder die doorboorde handen van Christus Jezus.

En dan lees ik in mijn tekst vanmorgen: *Dat God ze van alle vijanden zal verlossen*.

Dus zodra God hoort dat klagend geluid van die trompet dan haast God Zich, dan is Hij tot een voorhoede voor Zijn kerk. Dan is Hij ze tot een achterhoede, dan beschermt Hij ze van alle kanten.

En dan lees ik in Gods Woord, het vijfde vers: *Dan zullen de legers die tegen het oosten gelegerd zijn, optrekken.* En als u dan weet wie in het oosten gelegerd waren? Dat was de stam van Juda! Dan gaat Juda voorop. En u weet wat het betekenen wil? Alles is tot lering geschreven! Dan is in de stam van Juda, de Leeuw van Juda: Christus. Dan gaat Christus voorop.

Dan wordt als het ware Christus eerst gewekt. Dan roept Hij het hen toe: Ik zal voor ulieden strijden en gij zult stil zijn.

En als ik dat nu eens kon geloven vanmorgen dat Hij voorgaat. Dat Hij getuigt: Ik heb de pers alleen getreden, er was niemand der volkeren met Hem. Hij is gegaan om alle vijanden tegemoet te treden. Hij heeft ze bestreden in Zijn dierbaar bloed. Hij heeft ze bestreden met het kruishout van bittere schande.

En als ik dan eens ga denken aan dat volk dat in de woestijn gelegerd is. En de vijanden dringen op geliefden! En als dan Mozes tot hen zegt: *En gij zult stille zijn.* Dan verdrinken al de vijanden straks in het water, en dat dankzij de hoge bescherming Gods.

En als ik dan eens ga denken aan de veertigjarige tocht door de woestijn heen. Waar de vijanden waren als het zand aan de oever van de zee. Er is er niet één van die vijanden die de kerk uit het land der belofte gehouden heeft. Ze komen allen, allen thuis, niet één uitgezonderd. En als ik dan vanmorgen die boodschap heb door te geven in het midden van deze gemeente: God bewaart Zijn kerk. Welke kerk?

Wel Zijn uitverkoren lievelingen, Zijn kerk onder het zegel der verkiezing, Zijn kerk onder het bloed van Christus Jezus. Niemand, niemand zal ze uit Zijn hand uitrukken. De vraag voor u en voor mij vanmorgen. Van nature ben ik geen onderdaan van Christus! Van nature ben ik een vijand van Hem.

Van nature trek ik op zonder een trompet. Misschien een uiterlijke trompet die ik zelf gemaakt heb, maar die nog nooit gelegd is in de hand door God Zelf. Als Paulus tot God bekeerd wordt dan heeft hij al vele trompetten gebruikt. Maar als God hem bekeert dan krijgt hij voor het eerst die zilveren trompet: *Zie hij bidt.* Als de tollenaar van verre staat, en hij durft zijn ogen niet op te heffen, geeft God hem de zilveren trompet in zijn hand.

En mijn geliefde medereiziger op weg naar de eeuwigheid, is dat bij u al gebeurd? De mooiste gebeden gaan langs de hemelpoort. Ik heb u gezegd een schietgebedje, een gebed met een gebroken klank: *Ach Heere mag het, ach Heere kan het in Uw lieve raad bestaan.* De Heere aan te kleven: Ik laat U niet gaan totdat U mij zegent.

Ik vraag u: Behoort u al tot dat volk met een trompet? Een trompet met een gebroken klank. Nog één keer: U moet het leren.

Ik heb het wel eens geleerd zo zegt iemand in de kerk. Vooral in de eerste tijd. O, wat kon ik mijn trompet gebruiken. En nu geloof ik dat ik het afgeleerd ben. Ik weet niet of u wel eens een trompet gezien hebt? Ik heb ze wel eens in mijn hand gehad. Ik heb er op horen blazen. En men gaf hem in mijn hand, en ik probeerde het, ik kon ook niet één geluid eruit voortbrengen. Leg de zilveren trompet van een gebroken geluid in de handen van de wereld: Het gaat niet! Leg hem in de handen van een godsdienstig mens: Het wil niet!

Maar legt de trompet met een gebroken klank in de hand van een arme zondaar, dan zult u ontroerd wezen.

Ik denk wel eens aan mijn oude vriend. Als hij in de consistorie een gebedje deed, of op de kansel bij het preeklezen, zelfs het woordje: Amen, gaf nog een gebroken klank. En elke zucht die hij deed was met een gebroken geluid.

En wie de trompet niet kan hanteren met een gebroken klank, zijn gebed gaat langs de

hemelpoort. En zij zullen het ervaren straks met een Judas, met een Saul voor eeuwig verloren te gaan.

Wat is de hoogste begeerte van Gods kerk? *Heere, leer het mij toch, leer mij bidden.* En als ik dan denk aan de discipelen die het mochten leren aan de voeten van de grote Leermeester, de Hogepriester Zelf.

Eén keer gebruik ik mijn trompet voor het laatst bij het naderen van de dood. Dan mag ik mijn trompet neerleggen boven aan Zijn voeten, om het uit te wonderen: *Gij hebt mij Gode gekocht met Uw bloed.* AMEN.

Psalm 118:14.

*Gij zijt mijn God, U zal ik loven,
Verhogen Uwe majesteit.
Mijn God, niets gaat Uw roem te boven;
U prijz' ik tot in eeuwigheid.
Laat ieder 's HEEREN goedheid loven;
Want goed is d' Oppermajesteit;
Zijn goedheid gaat het al te boven;
Zijn goedheid duurt in eeuwigheid.*

5. HET GELOOF VAN ELIA, DE MAN GODS.

Psalm 3 : 2

1 Koningen 17

Psalm 36:1 - 2 - 3

Psalm 42 : 7

Psalm 72 : 9

U kunt de stof van onze overdenking vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte 1 Koningen 17 en daarvan het negende vers, daar lezen wij Gods Woord aldus:

Maak u op, ga heen naar Zarfath, dat bij Sidon is, en woon aldaar; zie, Ik heb daar een weduwwrouw geboden dat zij u onderhoude.

We wilden vanmiddag met elkander denken over: HET GELOOF VAN ELIA, DE MAN GODS.

En we zien:

- In de eerste plaats: De weg des geloofs.
- In de tweede plaats: Het Woord des geloofs.
- In de derde plaats : Het leven des geloofs.

We gaan dus met elkander denken over *het geloof van Elia de man Gods*. Of wilt u misschien een troostwoord in kommervolle dagen? Willen we dat vanmiddag met elkander goed verstaan dan dienen we dus binnen te gaan in die woning waar dat wonder rijkelijk genoten is. Een weduwe die grijpt, een weduwe die het meel uit de kruik haalt, en daar een koek van maakt. En als de koek klaar is, moet gaan ondervinden, niet zoals ze zelf gezegd heeft: Voor mij en mijn zoon!

Maar om een koek klaar te maken waarvan de profeet gezegd heeft: Eerst voor mij! En als dan alles op is, dan voor u en uw zoon.

Het is dus niet waar wat wij vroeger met elkander gemeend hebben, dat die vrouw het meel eruit haalde, en het meel achter haar

hand aangroeit. Ze schudt het laatste kruimeltje er uit, en dan is de kruik leeg. En dan gaat er een lege kruik in de kast. En dan geloven zo zegt de Heere: *Het vermindert niet*. En als de koek weggebracht is, keert ze terug en dan het wonder te ervaren: Het meel van de kruik zal niet verteerd worden en de olie der fles zal niet ontbreken. Waarom? Omdat God het zegt! We gaan er dus met elkander een ogenblik over denken.

We vragen de Heere om Zijn onmisbare zegen.

Daar wilden wij dus samen over denken over één van de aller-heerlijkste deugden Gods, *Zijn trouw!* En als we aandachtig luisteren dan horen wij de kerk van die trouw zingen:

*Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
Maar Uw gerechtigheid hen naar Uw woord verhogen.*

En als u dan wil weten geliefden wat de trouw Gods inhoudt? Wel dan volgt u mij als in gedachten naar Sareptha Sidonis, het heidenland. We betreden daar de woning van die weduwe. En als u dat aandachtig gadeslaat dan ziet u hoe ze bevende doch met

vaste hand de kruik neemt. Hoe zij het meel omkeert op haar tafel, hoe ze daar met haar vaardige vingers een koek van maakt. Straks de olie in de pan uitgiet en dan is haar arbeid bekroond. Daar ligt de enigste koek die ze overgehouden heeft onder het oordeel. En dan niet voor haar kind, niet voor zichzelf, maar nu moet zij deze enige koek nemen en als een offer gaan wijden aan die onbekende profeet die in haar woning gekomen is.

En als de koek is weggebracht, en er niets overgehouden is, dan komt dat Goddelijke wonder als ze haar keuken binnen gaat. En als ze opnieuw met haar hand die kruik neemt, en dan gaat ervaren, wat die man Gods gezegd heeft: *Want zo zegt de Heere, de God Israëls*. En dan gaat zij het wonder rijk ervaren:

*'k Riep God niet vruchteloos aan;
Hij wil mij niet versmaan
In al mijn tegenheden.*

En als u dan aan mij vraagt: Hoe komt dat toch dominee? Hoe is het mogelijk dat elke morgen de trouw Gods groot is, en dat elke keer die kruik opnieuw gevuld is met meel, en dat elke keer opnieuw die olie vloeit, totdat het uur aanbreekt dat de oordelen ophouden over de aarde?

Wel er is maar één antwoord te geven! Er is een profeet gekomen. Iemand als door de hand Gods gezonden, en hij is precies over haar moeilijke levensweg gegaan. En toen hebben die twee wegen elkaar gekruist, en is dat machtige woord van God tot haar gesproken. En ik zou vanmiddag willen beginnen om te vragen: Is de Heere u ook al tegen gekomen? Die vrouw ging een moeilijke weg. Ik lees dat zij haar last droeg. Want immers zij zoekt het laatste beetje hout, ze is bezig aan de laatste dag van haar leven. Nog één keer eten en arbeiden en dan is alles voorbij. En dan in één keer ... daar komt de Heere. En Hij komt precies onder haar moeite, en Hij ligt als het ware voor een ogenblik haar smartenkruis op en Hij geeft haar een woord vol van bemoediging waar ze als het ware heel het leven uit mag leven, uit het wonder Gods. Er is nog meer. Waaruit vloeit dat voort dominee?

Dat vloeit uit de korenschuren Gods. En die zijn zo overvol, zo dat de kerk des Heeren er niet alleen vandaag uit kan leven, maar zolang als de zon schijnt, en zolang als de maan zijn licht geeft, mag eten en drinken uit de eeuwige volheid van de trouwhoudende liefde Gods.

Er is nog een Fontein aan te wijzen. Het vloeit voort uit de onbegrijpelijke liefde Gods in Christus Jezus, waar Hij tussen hemel en aarde gehangen heeft. Waar Hij uitgeroepen heeft: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Waar Hij gehongerd heeft, waar Hij gedorst heeft. En als het ware uit doorboorde Middelaarshanden vloeit nu een schat van zegeningen voor de kerk des Heeren. Het was voor die vrouw niet uitgedroogd. En als we het vanmiddag opnieuw mogen gaan vertellen dan geloof ik dat die kruik met meel er nog staat. Die blijft er staan voor de bekommerde kerk totdat de wereld voorbij zal zijn gegaan. Dan is er nog de olie van Zijn eeuwige liefde. En als onder zegenende handen van Christus Jezus mag klein en groot daar uit eten en drinken zolang de wereld er is.

En dat in het bijzonder in een donkere tijd. We zeggen wel eens tegen elkaar en onze kinderen: Het is toch zo donker op de wereld. En ik ontken het zeker niet. En ik geloof dat u blind moet wezen als u vanmiddag tegen mij zegt: Dat het een tijd is vol van zegeningen. Ik geloof dat we het elkaar goed onder het oog moeten brengen dat we leven onder de oordelen Gods. En dat die oordelen zo laag over de aarde hangen, en vlak bij de kerk zijn. Zo dicht is het nabij. En zo was het nu in de dagen van Elia en

van die weduwe.

Zegt het u iets als ik u een paar namen noem? Achab en Izébel, ze hebben zich met elkander verenigd. Achab die het beter weet, waar de bemoeienissen Gods groot mee geweest zijn. Waarvan God spreekt: Wie zal Achab overreden. En deze Achab die voortgesproten is als onder de goedertierenheden Gods, hij heeft zich uitgehuwelijkt met de goddeloze en de geverfde Izébel. Heb ik het dan goed genoeg gezegd vanmiddag?

En dan geloof ik dat wij vandaag in diezelfde goddeloze tijd met elkander leven, waarin de wereld en de kerk, en de kerk en de wereld met elkaar verenigd zijn. Waar men God en Zijn heilig Woord de rug heeft toegekeerd, en waar men een pad gaat wat niet is naar het Woord des Heeren.

En weet u wat nu het ergste onder het oordeel is? Terwijl Gods heiligdom verontreinigd is, en de Baälpriester met de Baäldienst zijn intrede gedaan heeft onder het volk des verbonds. Weet u wat het ergste van het oordeel dan is? God zwijgt!

En dan geloof ik dat ik het vanmiddag niet mis gezien heb. God zwijgt! We zitten wel samen in de kerk, en we zingen wel met elkander de liederen Hammaloth, en we wekken elkaar wel op: "Kom, ga met ons, en doe als wij!"

Maar weet u waar ik zo bang voor ben, geliefden? God zwijgt! God zwijgt met Zijn straffende hand, maar God zwijgt ook met Zijn tedere liefde. Het is zo stil geworden op de werkvloer des Heiligen Geestes. U hoort haast niet meer het ritselen van de bediening van Gods Geest. U hoort weinig dat er een kind van God weent naar de gemeenschap des Heeren. Er is zo weinig doorbraak van het geestelijk leven. Er is zo weinig kennis van Christus en van Zijn Hogepriesterlijke bediening. En God zwijgt! U moet echter nooit vergeten al zwijgt God, Hij ziet het wel! En God van de hemel heeft één keer gezegd:

*Maar zo zijn kinders ooit Mijn zuiv're wet verlaten,
Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan baten.*

En dan beginnen de molens Gods te malen. En al malen de molens Gods langzaam, maar ze malen zeker.

Ziet daar komt het oordeel Gods. Elia de vreemde profeet, met een pels over zijn naakte schouder geslagen, leunende op zijn staf gaat hij door de straten van de stad, door niemand tegen te houden.

Ik geloof dat het iets is van het majesteitlijke Gods. Als God komt geliefden, wie zou Zijn hoog bevel ooit keren. Dan komt dat Woord van God in zijn almacht. Dat Woord komt als een waterstroom over Israël. En wie houdt Hem tegen? Niemand! Ziet hoe Elia de treden van het paleis betreedt, statig, machtig. En niemand keert hem. En hij gaat als het ware door de vleugeldeuren van het paleis van Achab.

En hij komt te staan voor de koninklijke troon van Achab. En dan klinkt dat woord niet van: Alstublieft.

Laat ik u dit mogen zeggen, lieve jonge mensen: Als het Woord van God in uw leven komt dan is het in één keer: Zo zegt de Heere of zij het horen zullen of niet horen zullen. Elia komt bij Achab. En dan staat er dat hij zegt: *Zo waarachtig als de Heere, de God Israëls leeft, voor Wiens aangezicht ik sta.*

Dat is het machtige, het majesteitlijke van het eeuwige Woord van God. Zo zegt de Heere, waar Hij Zijn knechten een sleutel gegeven heeft, dat wie opent, niemand sluit en sluit en niemand opent. Zo zegt de Heere, geen regen meer op de aarde. Geen druppel water meer op het smachtende aardrijk, tenzij dan naar mijn woord! En hij keert zich om, en hij gaat terug. En er is niemand die hem tegenhoudt, en niemand die hem achterhaalt. En dan komt het oordeel, u kunt het meteen zien. De beken zijn

uitgedroogd. Heeft u het gemerkt? Zelfs het gedierte dat op de weilanden staat, schreeuwt en heft de bek omhoog, en het weeklaagt onder de slaande hand Gods. Zegt Gods Woord niet: *'t Schepsel beeft en staat verwonderd!'*

Zelfs de dieren op het aardrijk zijn verwonderd vanwege de slaande hand Gods. En straks komt de Heere, en Hij laat de hemel van koper, en de aardbodem van ijzer zijn. Is dat niet iets om vanmiddag eens over na te denken? Gaat Gods kerk dat soms niet ervaren, dat de hemel dicht is. En dat de hemel gesloten is dat er zelfs geen gebed meer door komen wil. Hoe moet het dan met de kerke Gods dominee?

Als er iemand denkt dat de kerk Gods gevrijwaard wordt van het oordeel, dan moet ik tegen u zeggen, het is niet waar! Want de kerk gaat mee onder het oordeel.

Zult u het onthouden lieve jonge mensen, dan gaan we mee, dan gaan jullie mee, dan gaat je vader mee, dan ga ik mee, dan gaat mijn vrouw mee, dan gaan mijn kinderen mee, dan gaan wij samen onder het oordeel.

En weet u wat nu het liefdevolle is, de kerk onder het oordeel, en toch door de Heere gezegend. Dan neemt de Heere Zijn kind Elia en geeft hem als het ware vleugelen van het gebed. Dan geeft Hij hem zoveel liefde. Weet u waar ik wel eens aan gedacht heb? Hoe komt het dat ze de profeet nooit gevonden hebben bij de beek Krith die toch zo bekend was?

Ik heb er als kleine jongen veel over nagedacht. Weet u wat ik toen gedacht heb? Zou hij niet onder de mantel Gods geschild hebben, zou God hem niet bewaard hebben onder Zijn liefdeshand! En weet u wat het grootste is? Hij wordt dagelijks begenadigd. Dat is ook een wonder. Elke morgen is de liefde Gods groot, en komen de raven aanzweven. En men zegt dat een raaf het meest diefachtige dier is. Een raaf is begerig naar brood en vlees. En dan brengt de Heere door de raven aan Elia, brood en vlees des morgens, en brood en vlees des avonds. En dan gaat hij er wat van ervaren: *Uw trouw, Uw trouw zal nooit hun val gedogen.*

Weet u wat ze mij vroeger gezegd hebben? Dat de raven het gestolen hebben van de tafel van Achab. En ik in mijn dwaasheid heb het geloofd. Maar een weinig licht van de hemel dat de Heere mij leerde verstaan: Het komt niet bij Achabs tafel vandaan. Weet u waar het vandaan komt? Het komt van de ronde tafel van de eeuwige liefde Gods voort. Het komt uit de korenschuren van Zijn almacht en barmhartigheden, en die worden nooit, en nooit ontledigd. Vandaar dat het zo smaakt geliefden.

Als de Heere komt in uw leven en Hij legt het voor u neer, en zegt: *Smaakt en ziet dat de Heere goed is.* Dan smaakt het brood hemels, en dan smaakt het vlees hemels. En dan gaat de kerk leven alsof er geen oordelen zijn, dan gaat de kerk in de gemeenschap Gods ervaren een klein stukje hemel op aarde. Waar de liefde Gods zo overweldigend groot is, dat de klok stil staat, en dat het is alsof de Heere ze al binnen gevoerd heeft in dat oord, daar waar geen tranen meer vloeien.

En elke morgen gaat hij uit en elke morgen krijgt hij een boodschap van God. En elke morgen gaat hij uit, en elke morgen drinkt hij uit de liefde Gods.

Heb ik dan teveel gezegd van die trouw Gods? Want het is geen vreemde zaak dacht ik?

We hebben vroeger tegen elkaar gezegd dat de weg van 's Heeren kerk gaat van de diepte naar de hoogte toe. En het is meer in de diepte dan op de hoogte. En laat ik u dan toch zeggen, er komen ogenblikken als de diepten zo diep geworden zijn dat er hoogten komen die zo hoog zijn waarvan de apostel zegt: '(Of het geschied zij in het lichaam, weet ik niet, God weet het), dat de zodanige opgetrokken is geweest tot in den derden hemel. En gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken.'

Het is de kerke Gods niet vreemd geliefden. Het is de kerk des Heeren onder het oordeel niet vreemd dat de Heere Zijn hand uitstrekt en dat de Heere verzadigt met Zijn eeuwige liefde. Het is de kerk des Heeren niet vreemd dat ze in het tijdelijke leven gaan ervaren: En Gij opent Uw hand, en verzadigt alles wat er leeft naar Uw Goddelijk welbehagen.

Het is de kerk des Heeren ook niet vreemd naar het zielsdoorleven dat de Heere zoveel liefde en zoveel genade geeft. Ik heb net tegen u gezegd, dan is het als of ik de strijd niet meer voel. Dan is het als of ik het oordeel niet meer bemerk. Dan is het als of ik reeds in die eeuwige vrede mag ademen waar Hij van gezegd heeft: *Mijn vrede geef Ik u, Mijn vrede laat Ik u*. En weet u wat ik toen gedacht heb?

Ik dacht toen ik op die hoogte stond dat ik nooit meer in de diepte kwam. En ik dacht dat ik het nooit meer kwijt raakte. En ik dacht dat de beken zo vol bleven totdat ik straks in Jeruzalem aankwam. En toen kwam ik er achter dat ook de volste beken leeg werden, en de raven kwamen niet meer. Weet u wat ik dan beluister in die tijd? Weet u het nog geliefden?

"Zou God Zijn gena vergeten?"

Nooit meer van ontferming weten?"

Kijk dan houden de beloftenissen Gods op. En de beken die ik vroeger leegdrank uit mijn oudvaders, en de beken die vol waren onder elke preek die ik hoorde in Gods huis die raken leeg. En dan ben ik zo leeg! Ik dacht vroeger dat er nooit een eind kwam aan die hoogte. En nu komt er een tijd in mijn leven dat ik zeg: Heere er komt geen eind meer aan de tijd van de diepte.

En nu komt er nooit meer verandering, en er zal nooit meer een traan geschreid worden, en er zal nooit meer enig troostwoord in mijn hart vallen. Wat moet er dan gebeuren?

Wat moet er dan met Elia gebeuren? Ze zeggen tegenwoordig: U moet het geloven! Dat moet u vastgrijpen, u moet God manen op Zijn Woord! Ja, maar als u geen geloof hebt, wat dan? En als u het Woord van God niet meer open kunt krijgen, wat dan? Weet u wat ik dan nodig heb? Dat de Heere opnieuw komt! We hebben tegen elkander gezegd dat er dan een nieuwe verse levende weg ontsloten wordt. Nu dat heeft Elia ook nodig. En dan komt die wondervolle weg, dan opent de Heere een fontein van heil dat nooit vergaat.

En dan zegt de Heere: *Maak u op, ga heen*.

Bij die makkelijke plaats vandaan. Maak u op, waar naar toe? En dan krijgt hij een wonderlijke weg. Dan zegt de Heere niet tegen hem: Maak u op en ga heen, dan zal Ik u brengen in een oase, en dan zal Ik u brengen in het land van Eden waar geen strijd meer is.

Maar dan komt de Heere zo wonderlijk en dan zegt Hij: Ik zal u voeren op een pad dat u niet geweten hebt, u moet naar een weduwvrouw toe. Hebt u begrepen hoe moeilijk de weg des Heeren dan is? Dan moet hij naar dat land gaan waar Izébel vandaan komt, waar de vijandschap is. Dan moet hij naar dat land gaan waar het briest tegen alle deugden Gods in.

En dan gaat de Heere zeggen, zoals Christus het later zegt: *Er waren vele weduwen in Israël*. Dat is ook een vernedering.

Lieve gemeente luister eens, als de Heere komt en Hij gaat deze kerk voorbij waar u trouw lid bent van de Gereformeerde Gemeente, waar u de Heere zo lang gediend en gezocht hebt, en de Heere haalt er zo één midden uit de wereld die er nooit naar gevraagd heeft. Hier hebt u het antwoord: *Er waren vele weduwen in Israël*. De Heere

zegt tegen Elia: Niet één weduwe in Israël!

Naar Sareptha Sidonis, naar dat vijandige, naar dat goddeloze land. Dat stoot u toch niet? Zeg luister eens mijn lieve vriend, als de Heere komt met dat machtige woord is dat voor u tot beschaming? Is u dat tot ontroering? Of is het u tot een aanstoot? Weet u wat ik een wonder vind? Elia spreekt niet één woord tegen!

Hij gaat. Hij gaat op het Woord van God. En dan zie ik hem gaan. Zie je hem gaan lieve jongens, daar gaat de profeet des Heeren op Gods bevel. Daar gaat hij het land uit. Hij gaat op des Heeren bevel naar Sareptha Sidonis. De stadspoort uit, straks de stadspoort in en daar komt ze, een weduwwrouw. Ik weet niet of u het begrijpt vanmiddag, maar ellendiger kan het niet. En het kan ook niet onmogelijker! Een profeet die bij volle beken vertroost en verkwikt geworden is, nu komt hij in de schreiende armoede terecht bij een weduwwrouw. Was hij nu maar bij een koningin terecht gekomen, was hij nu maar bij een moeder Israëls terecht gekomen. Nu komt hij bij een weduwwrouw terecht wat onder Israël het aller-ellendigste was wat er te vinden was. En die vrouw heeft het zo arm. Ze heeft haar man verloren, en ze heeft nog een zoon overgehouden, en ze heeft nog zoveel meel in de kruik, en net zoveel olie in de fles. En weet u wat ze aan het doen is?

Ik weet niet of u dat begrijpt, ze is bezig aan haar laatste arbeid. Nog één keer hout sprokkelen, nog één keer bukken, nog één keer die fles die ze zo zuinig bewaard heeft omkeren, het laatste beetje olie er uit gieten, en nu sterven.

Weet u waar ik dan terecht kom? Dan kom ik in de praktijk van het geestelijk leven terecht. Er is een God in de hemel Die geeft Zijn kerk de boodschap dat ze sterven moeten. En ik geloof dat de eerste boodschap die God een mens geeft is, als hij ontdekt en bekeerd wordt: Gij zult sterven en niet leven!

En dan gaat hij aan zijn laatste arbeid beginnen. En dan heb ik het oude volk van God vroeger leren kennen, en dan gingen ze voor het laatst naar de akker toe en dan zeiden ze van binnen tegen hen: Dat is de laatste keer man dat u op de akker staat. En dat is de laatste keer dat u de treden betreedt van uw zolderkamertje. Nog één keer slapen, en dan is het morgen eeuwigheid!

Ik weet niet of er hier nog in de kerk mensen zitten die dat geleerd hebben? Nog één keer eten, nog één keer drinken. Dat u naar Gods huis gekomen bent en dat de duivel u wijs gemaakt heeft: Nog één keer in de kerk, en nog één keer onder het gehoor van het Woord van God.

En dan met de last van uw leven. Ik zit die vrouw zomaar te volgen op haar moeilijke weg. Ik zie die vrouw beladen onder een beetje hout wat ze opgeraapt heeft, om straks het vuur gaande te maken, en om die koek klaar te krijgen. En toen dacht ik bij mezelf, hoeveel mensen zullen er hier in de kerk zitten die onder die last lopen? De last van het leven, de last van moeiten, de last van strijd, de last van verdriet. En elke morgen ga ik met die last: Ik moet sterven! Ik en mijn zoon we gaan samen God ontmoeten! En dan gaan we zo door het woud van het leven heen, en zo maar bukken en moeite doen in dit leven. En weet u wat nu een wonder is?

Nu komt God haar tegen. Ik ben begonnen u te vragen: Is God u wel eens tegen gekomen? Dat de Heere liefdevol onderwijs gaf! Dat de Heere tegen u zei, wat die vrouw beluistert van de profeet des Heeren. Ik zie het zomaar gebeuren, dan is Gods Woord soms net een schilderstuk!

Die vrouw legt een ogenblik haar last neer. Dat is ook een wonder, als u een ogenblik uw last neerlegt.

Zeg vrouw, luister eens: Ga naar uw huis toe, hier is een vat, haal mij een vat water.

En weet u wat ik denk? Die vrouw moet geloof gehad hebben. Want immers zij vergeet haar eigen last, haar eigen verdriet. En zij gaat op het machtswoord van die

profeet, en zij zal water halen voor deze onbekende man Gods. Ze hebben wel eens tegen mij gezegd: Dominee wat is nu geestelijk leven?

Geestelijk leven is beoefenen wat Psalm 73 zegt: *Wien heb ik nevens U omhoog?*

Weet u het? Dan leg ik een ogenblik mijn last neer. En dan leg ik een ogenblik mijn verdriet aan de voeten van Hem neer. En dan ga ik het beoefenen: Dan zal Hij het alles maken, dat gij u verwonderen moet.

Die vrouw legt haar zware last neer. En denk er goed om dat die vrouw een zware last torst. Ze heeft nog een zoon, het moet maar eens waar worden in uw leven als u één kind hebt en u bent uw man kwijt. En de hemel is van koper en de aarde van ijzer, en als u dan loopt te tobben en te zuchten onder uw zware last.

Ik ontmoet nog al eens mensen die tobben en die zuchten en die klagen, die hebben altijd verdriet en hun last is altijd het zwaarste, en ze hebben hun last nog nooit een keer neergelegd. Die vrouw mag haar last neerleggen. En terwijl zij haar eigen last neerlegt, gaat zij uit liefde tot God en Zijn Woord een vat water voor God halen. Waar Hij het bevestigt: *En wat gij aan een van Mijn minste gedaan hebt, zo hebt gij het Mij gedaan.* Daar heeft zij haar loon wat groot is in de hemelen gekregen. Ziet u die vrouw terug keren? Daar ligt haar last!

Ze keert terug om water te halen. En in één keer komt het Woord van God en zegt tot haar: Vrouw niet alleen water! Vrouw: *Haal mij toch ook een bete broods in uw hand.* Wilt u geloven dat ik vanmiddag in het onmogelijke aan het preken ben? Ik dacht vroeger in mijn leven dat God om weinig kwam. Wilt u geloven dat de tranen tot in mijn ogen zitten?

Ik dacht dat God om weinig kwam. En nu kom ik er achter dat God om alles komt. Kunt u begrijpen als de Heere een kind van u weggenomen heeft, dat de Heere het andere kind ook nog hebben moet? Als de Heere tegen u zegt: Niet alleen water! Haal mij toch ook een bete broods in uw hand. Het allerlaatste, meer had deze vrouw niet.

Dat is toch zo moeilijk! De Heere is niet met weinig tevreden. De Heere zegt niet tegen deze vrouw: Er mag een klein beetje meel in die kruik blijven zitten. Het laatste beetje. Weet u wat makkelijk is? Dat zij het kruikje neemt, en er met haar hand in gaat en het er uit schraapt dan blijft er tenminste nog een kruimeltje voor haar in. Nee, het laatste beetje, en dan het kruikje onderste boven, en het laatste kruimeltje er ook uit schudden.

Heeft u het begrepen als de Heere komt in uw leven, en de Heere gaat u leren wat nuttig is, dat de Heere komt om het allerliefste. Dat er niets, niets meer overblijft, geen kruimeltje. Alles weg. Die vrouw heeft gezegd: Voor mij en mijn zoon.

Nee zegt de Heere, niet voor u en uw zoon, *eerst voor Mij.*

Ik dacht dat ik er een les in zag liggen voor u en voor mij. Als ik het een klein beetje ga vertalen, en over zet in de taal die iedere zuchtende ziel kent. Ik dacht als ik maar in de hemel kom, ik dacht als ik nu maar zalig word, en ik dacht aan mijn kinderen als er maar geen één achter blijft.

En weet u wat ik toen nog leren moest? Ik moest leren dat de ere Gods voorop gaat. Ik moest het leren eerst voor God, eerst voor Zijn heilige deugden, eerst voor Zijn grote Naam. Weet u wat ik een wonder vind?

Een weduwwrouw, één die niet bij het verbond hoort, maar die er toch bij hoort. Ze heeft zoveel geloof, ze loopt achter de Heere aan, en zij gaat naar haar keuken toe. En dan gaat zij het in de praktijk brengen: *Eerst God en Zijn eer.*

U kunt het zo makkelijk als dominee preken. En dan neem ik de oudvaders bij elkaar, en dan zeg ik: Wat heeft Calvijn er van gezegd, en wat zei die lieve Luther, of wat heeft Philpot gezegd, en wat zei Watson of Matthew Henry en dergelijke.

Maar als het nu eens praktijk wordt. Als u nu eens gaat leren om achter de Heere aan te komen, en alles op te offeren aan God. Eerst voor Hem, en als Hij de eer krijgt, dan blijft er genoeg over voor de zuchtende kerk. En dan zie ik die vrouw, ze neemt de kruik en ze schudt hem om. Heeft u dat ook weleens in de praktijk ervaren? Alles omgeschud, niets van mij, maar alles van Hem. Dat heeft Job ervaren, dat heeft Asaf ervaren, dat gaat de gehele kerk ervaren: omgeschud. Mijn bestraffing is er alle morgen. En een lege kruik weg zetten. Ik moet u zeggen mijn geliefde medereiziger, ik vind het zo moeilijk om een lege kruik weg te zetten.

En de koek die u gebakken heeft, en die kleine jongen die er bij staat en er graag een stukje van mee wil eten, om dan te zeggen: Dat is eerst voor God, dat is eerst voor Zijn heilige profeet.

En luister eens lieve jongen, als er wat overblijft dan krijg jij straks van de gebroken brokjes die vallen onder de tafel des Heeren. Dan heb je net genoeg hé?

O de hondkens eten straks van hetzelfde brood waar straks de profeet des Heeren van eet. Het is toch wel een kostelijke zaak om in de beoefening te brengen. Wat is de kostelijkste zaak dominee? Als God op het allerhoogst verheerlijkt wordt (Ik durf het bijna niet te zeggen!) al zou ik dan in de rampzaligheid terecht komen om dan uit te roepen:

*Uw goedheid, HEER', is hemelhoog;
Uw waarheid tot den wolkenboog.*

Eerst voor God! En als de profeet verzadigd is, en de Heere heeft gekregen waar Hij recht op heeft, dan krijg ik ook van de brokjes. En ik geloof dat de kerk dan niet het minste krijgt. Waar we samen van willen zingen uit Psalm 42 en daarvan het zevende vers.

*O mijn ziel, wat buigt g'u neder?
Waartoe zijt g' in mij ontrust?
Voed het oud vertrouwen weder;
Zoek in 's Hoogsten lof uw lust;
Menigwerf heeft Hij uw druk
Doen verand'ren in geluk.
Hoop op Hem, sla 't oog naar boven;
Ik zal God, mijn God, nog loven.*

En kijk dat wordt nu elke morgen ervaren in die eenvoudige woning te Sareptha. Ziet u ze nog één keer gaan geliefden? Daar gaat die weduwnaar op het Woord van God. Ze is haar last vergeten, en pakt die kruik en schudt het uit voor een offer des Heeren. Ze hebben wel eens aan mij gevraagd: Wat is nu eigenlijk liefde in de beoefening brengen?

Wel dit, die vrouw heeft Gods eer liever dan zichzelf. Die vrouw ziet die kruik uitgeschud, haar gehele leven wordt als die kruik met meel leeggeschud voor het aangezichte Gods. En dan offert ze alles op aan het Opperwezen, zelfs het laatste beetje wat ze heeft. Wilt u weten wat zaligheid is geliefden?

Dat is zaligheid als een drankoffer zo voor de Heere op te offeren. Dan gaat het niet meer over de hemel, en dan gaat het niet meer over de hel. En dan gaat het niet meer over zalig worden of niet meer zalig worden. Maar dan gaat het er over als God op het hoogst verheerlijkt wordt. En dat gaat die vrouw beoefenen. Daar schudt ze alles leeg. Bent u ook wel eens leeg geschud mijn vriend? Bent u er ook wel eens in uw huisgezin achter gekomen: Hij eerst! We zingen het zo makkelijk: *U alleen, U loven*

wij!

Uitgeschud. Mijn bestraffing is er alle morgen. Uitgeschud, als een zak in de rook voor het aangezicht des Heeren. En nu een wonder ervaren. Ze brengt alles weg. Daar staat die lege kruik en die lege fles, en dan terugkeren op het Woord van God. Een lege kruik, en dan o wonder het is weer gevuld. En dan omschudden, en dan weer het laatste beetje er uit, en dan mag u er zelf van eten.

Weet u wat ik wel eens gedacht heb? Hoe zou dat nu gesmaakt hebben?

Het is zo gemakkelijk om in Gods huis te zingen van 's Heeren goedheid, maar om er van te eten ziet u. Smaakt en ziet!

Later als de Heere tegen Elia zegt: *Sta op, eet want de weg zou voor u te veel zijn.* Te smaken van Zijn trouw, te smaken van Zijn eeuwige liefde. Dan te proeven Zijn genade. Hoe vaak dominee? Er zitten hier mensen in de kerk die het niet vreemd zijn. Hoelang is dat geleden, dat die kruik van zijn plek afkwam? Hoelang is het geleden dat de Heere u die maaltijd toebereid heeft? Hoelang is het geleden dat de Heere tot u zei: *Sta op eet, uw weg is te veel, te zwaar voor u?*

Ik kan wel eens gemakkelijk redeneren over een bekering van jaren terug. Maar om vandaag te ervaren dat God zo goed, zo mild is! Die vrouw gaat er elke dag naar toe, en elke dag grijpt ze. Weet u wat ze wel eens aan mij gevraagd hebben? Zou er nu nooit strijd geweest zijn bij die vrouw? Als er nog nooit strijd op los gekomen is dan geloof ik echt niet dat het van God geweest is. Ik geloof wel dat de duivel tegen haar gezegd heeft: En nu is het op vrouw, nu kan het nooit meer.

En dan te gaan ervaren in haar leven: Uw trouw zal nooit hun val gedogen. Elke morgen nieuw! En bij de grootste smarten, Gods trouw. En dan blijft ze eten, dan blijft ze drinken.

Ik heb nog een boodschap voor u meegebracht. Wat is de boodschap der genade Gods?

Dat er maar één grondslag is, en dat is de verkiezende liefde Gods, voortvloeiende uit het welbehagen. Voor wie is het dominee? Voor wie is die kruik der genade? Dat hoeft ik u niet te zeggen, dat heeft de Koning gezegd: Het brood is voor de kinderkens.

Dus voor wie is het dan? Dan is het voor de uitverkoren kerke Gods en voor niemand anders. Uit die kruik der genade, daar zal alleen de uitverkoren kerk uit eten en drinken. En er is er toch één naar binnen gegaan, en die hoorde er niet bij?

Toen de Heere tot die vrouw zei: Vrouw, het is niet betamelijk dat Ik het brood van de kinderen neem, en dat Ik het de hondkens voorleg. Toen heeft die vrouw gezegd: Ja Heere, dat ben ik, een hondeke. Maar lieve Heere de hondkens eten toch ook van de kruimkens die voor het volk des Heeren zijn, die eten ze toch ook mee op? Dan mag een hondeke er ook van mee eten. Voor wie is het dan dominee?

Voor het volk van God!

Ik zie iemand in de kerk zitten en die zegt: Dan sta ik er buiten! Alleen ik heb een rijke boodschap van mijn Koning mee gekregen en dat is: *Zo zegt de Heere, de God van Israël. De kruik zal niet leeg worden, en de olie zal niet verminderen.*

Die kruik is er nog. Gelukkig! Daar staat Hij nog aan 's Heeren rechterhand. De kruik onder de doorboorde handen van Christus. Dan ga ik een beetje mee mediteren. Ik geloof dat preken ook een beetje mediteren is. Daar heeft Abraham en het volk van Israël onder de wolk uit gegeten. Daar heeft Elia van gegeten, daar heeft de weduwe van Sarepta uit gegeten. Daar heeft mijn vader uit gegeten. En als u door genade wat geleerd hebt dan moet u zeggen: Heere daar heb ik ook wel eens uit gegeten.

En hoe lang is het geleden dat ik daar uit gegeten en gedronken heb? Dan geloof ik dat ik een beschamende boodschap heb. Als ik een hand had dan kon ik zo die kruik

pakken. En als ik geloof had dan kon ik er zo van eten en uit drinken. Alleen de vraag komt, heb ik die kruik niet wat op zijn plaats laten staan? En zijn er wel werkzaamheden in mijn leven geweest, werkzaamheden des geloofs? Dat ik door genade de hand des geloofs had, dat ik die kruik van zijn plaats mocht grijpen en dat ik er uit mocht eten.

Ik moet eigenlijk eindigen, maar ik heb toch nog een boodschap voor u. U kunt het zomaar doorgeven. Niet alleen voor mijn geestelijk leven, ik mag er ook uit leven voor het tijdelijke leven. Ook als de broodplank leeg is. Ik weet niet of u daar kennis aan verkregen heb? Ik heb wel eens in mijn eigen gemeente gezegd: Ik heb een tijd van armoede gekend zo ontzaggelijk erg! Dat mijn moeder mij met een lege maag naar de school toe moest sturen. En om nu te gaan ervaren dat toch 's Heeren trouw groot gebleven is.

Jongens, ik wil eindigen en ik kan eigenlijk niet eindigen. Ik heb nog een boodschap voor jullie meegenomen. Om als kind te leren Zijn trouw is groot, Zijn trouw in Christus Jezus en dan in een donkere tijd. O, de tijd is donker van buiten, de tijd is donker van binnen. Maar de trouw van God schittert tegen een welverdiend oordeel.

Hoelang is het geleden dat de kruik van Gods Woord omgekeerd werd? Hoelang is het geleden dat het in uw ziel klonk: *Smaakt en ziet dat de Heere goed is.*

Straks gaat de kerk er nog één keer van eten in dit tijdelijke leven. En als ze er dan nog één keer van gegeten hebben dan maken ze de grote reis om dan nooit meer te hongeren, en om dan nooit meer te dorsten. En om dan ten volle uit te zingen:

*Uw trouw heeft nooit mijn val gedoogd,
maar Uw gerechtigheid, naar Uw Woord, mijn ziel verhoogd.*

AMEN.

We zingen met elkander van Psalm 72:9

*De stedelingen zullen bloeien,
Gelijk het malse kruid;
Zijn naam en roem zal eeuwig groeien.
Ook zal, eeuw in, eeuw uit,
Het nageslacht Zijn grootheid zingen,
Zolang het zonlicht schijn';
Hun zal een schat van zegeningen,
In Hem, ten erfdeel zijn.*

6. EEN GEZEGENDE RUSTPLAATS

Psalm 118: 11

Jesaja 22: 15 - 25

Psalm 49 2 - 4 - 5

Psalm 73: 13

Psalm 103: 11

We gaan samen denken over Jesaja 22 vers 23 het laatste gedeelte, waar u Gods Woord aldus leest:

En hij zal wezen tot een stoel der eer voor het huis zijns vaders.

Dan gaan we met elkander denken over:

- En dan zien we in de eerste plaats: Dat de rust opgezegd is.
- In de tweede plaats: Dat de rust verworven is.
- In de derde plaats: Dat de rust ontvangen is.

We leven in een tijd waarin iedereen zijn rust zoekt. Maar er wordt boven elke rustplaats geschreven: En bij mij is het niet! En voor de kerk des Heeren geldt het: Niets is er waar ik in kan rusten. Er is maar ene rust, de ware rust. Welke is die rust? Dat is de grote Silo waar God van getuigt: Dat er een rust overblijft voor het volk des Heeren. Deze rustplaats wordt vanmorgen genoemd: Een stoel! Een stoel der eer.

Stel eens voor dat u straks thuis komt en uw stoel is er niet meer. Waar zou u dan in moeten rusten? Stel eens voor dat in de hemel der heerlijkheid Die Stoel niet was, waar zou dan de kerk des Heeren in moeten zitten?

Nu wordt er gesproken van Die Stoel der eer. En deze Stoel der eer zal straks het huis des Vaders versieren. De rust eerst opgezegd. Want er was iemand die meende dat hij een hoge stoel had. Die had zichzelf een rustplaats uitgekozen, en hij had zich een praalgraf uit laten houwen, en hij reed op een koninklijke wagen. En toen is God gekomen en heeft tot hem gezegd: *Wie zijt gij?*

En toen heeft Hij gewezen op die stoel waarop hij zat, op die koninklijke stoel, en heeft tot hem gezegd: *Wie zijt gij?* Gij zult als een bal worden voortgerold. En dan ziet u zomaar die bal weggrollen. En waar hij terecht komt, straks in de eeuwige schande En God spreekt hem toe en Hij zegt: *Wie bent u?*

Stel eens voor dat u in de kerk zit vanmorgen, en u bent net zo hoogmoedig als Sebna, en God zegt tegen u: U bent eigenlijk maar een schandvlek, een schandvlek in het huis des Vaders. En dan wordt die bal zo ver weggerold, en er blijft niets van over.

En nu komt die stoel: Eljakim. En achter Eljakim ziet u Christus Jezus, Die God met die rok bekleed, en Die Hij versiert, en zegt: Christus Jezus zal zijn tot een Stoel der eer. Weet u waar het op aan komt zeg? Er zijn soms van die stoelen daar kunt u in zitten als vader, en dan kunnen al uw kinderen wel bij u zitten. Een stuk of vijf kinderen kunnen makkelijk in die ene stoel zitten. Het is zulk een grote Erezetel, daar kan heel die kerk wel in zitten. De honderdvierenveertigduizend zittende op de Stoel des Heeren.

En weet u waar het dan op aan komt? Of ik ook een klein plekje heb in Die Stoel der eer. Weet u wat Hij zegt?

Luister eens: *In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen.* En er is nog een plekje voor

iemand die zegt: Als er bij U dan een plaats is Heere? Geef mij dan ook een plaats! Geef mij de geringste plaats, en dan in De Stoel der eer.

We moesten het maar vragen aan de Koning der koningen.

Een Stoel der eer, en dan geplaatst in het huis des Vaders. Weet echter geliefden dat dit niet anders gaat dan in de weg van de aller-diepste vernedering. Dan wordt de kerk eerst vernederd, zwaar vernederd, veracht, ze worden als het huisraad buiten geworpen. En niet alleen de kerk des Heeren!

We hebben er samen van gezongen dat de Steen die door de tempelbouwers, u kunt ook lezen de Stoel, verachtelijk was een plaats ontzegd. Voor Hem geen plaats meer. Zelfs de vossen hebben holen, en de vogelen des hemels hebben nesten, en de Zoon des mensen had niets. Hij de Stoel der eer.

Maar ontroerend groot, als straks de Stoel verworpen is en door de allerhoogste God opgeraapt, en straks in het huis des Heeren geplaatst wordt. Opdat de kerk des Heeren zou ervaren op die Stoel een plaats te krijgen naast prinsen en wereldgroten.

Ik denk slechts aan één persoon, ik denk aan Jozef. Voor hem geen stoel! Hoewel zijn vader hem met een rok bekleed had, hoewel hij hem liefhad als de zoon van Rachel, voor hem maar één plaats in de kuil. En zelfs daar geen plaats. Als een slaaf verkocht, in Potifars huis een geringe plaats. Ook die plaats is hem ontzegd. De laatste plaats als een vergetene gevangen in het gevangenhuis. Zelfs de schenker vergeet hem. En als hij dan van God en alle mensen verlaten is, dan heeft de rede des Heeren hem doorlouterd. En dan ontvangt hij een plaats, dan krijgt hij een zetel der ere. Dan gaat God het bevestigen: Hij zal niet alleen genade geven, maar ook ere. Hij krijgt een plaats naast Farao, en een paard waarop hij rijden mag, het koninklijke paard. Men kust hem, en men zingt: Zo moet de koning eeuwig leven!

Niet alleen Jozef. Efraïm, eerst verworpen, veracht, door eigen schuld de harp aan de wilgen, straks een erezetel als het klinkt: *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind, want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem.*

Een Manasse in het gevangenhuis benauwd, gekneld, gekweld, verlaten, vergeten. Straks door een wonderlijke hand terug geleid in Jeruzalem. Hij ontvangt de ereplaats, de hoogste plaats. Laat het voor dat volk vanmorgen een troost wezen. Als u hier vanmorgen neerzit in Gods bedehuis, als u het gaat doorleven: *Niets is er waar ik in kan rusten.* Misschien een vreemdeling hier beneden, door het onweder Gods voortgedreven, een stenen bal die weggeworpen is.

Laat ik het tot u mogen zeggen in de naam van de Koning der koningen: Na de diepte der vernedering komt straks het uur van de zaligste verhoging. Waarom eigenlijk dominee? Omdat God die Stoel bemint En omdat God voor die stoel die u verdorven hebt, een andere Zetel ingericht heeft. Ik hoop daar straks iets meer van te zeggen.

U hebt van die zetels waarin gegraveerd is, waarin gesneden is, het fijnste houtwerk. En als ik dan aan de Borg en Middelaar denk, hoe de ploegers op Zijn rug geploegd hebben, hoe ze de voren lang getogen hebben. Ze hebben Hem verworpen, ze hebben Hem geen plaats gegund in het huis des Vaders. Hier beneden was er voor Hem maar één plaats, tussen hemel en aarde. Maar toen de diepten der vernedering het allersmartelijkste waren, toen heeft God Hem uitermate verhoogd. Een plaats als een Stoel der eer in het huis des Vaders, opdat het rechtvaardige volk dat met Hem vernederd is op die Stoel der eer een gezegende plaats zou krijgen.

Ik heb u gezegd: De rust eerst opgezegd. U kunt in een makkelijke ruststoel hier zitten

vanmorgen, uiterlijk, ook innerlijk. Waar heeft een mens toch zijn rust niet in. Heeft de wereld een makkelijke stoel, de kerk heeft ook een makkelijke stoel. De één rust op zijn doop en belijdenis, en een ander zegt: Zie mijn ijver eens aan die ik heb voor de Heere. Laat ik u zeggen, God zal al dat huisraad ene keer opruimen. En dan wordt dat huisraad verachtelijk uit Gods huis geworpen. En als u dan geen andere Zetel ontvangt geliefden, o dan zal het wezen als Sebna, als een bal die voortgerold wordt in een ver en een vreemd land. En dan zal men de standplaats niet meer kennen.

De geschiedenis!

Een donkere tijd. Wat maakt de donkerheid der tijden uit geliefden? Maakt Moskou of Washington de donkerheid der tijden uit?

De kerk! Waar het licht verduisterd is, waar God verlaten wordt, wat wijsheid zouden zij dan hebben. Het kwaad zit in Gods huis, in het huisraad.

En dan denk ik aan de geschiedenis: Een donkere tijd! Hiskia heeft heel wat huisraad opgeruimd Alleen naast zich staat een zetel, bekend door de schatbewaarder: Sebna! En deze Sebna is een hoogmoedig mens. Ik geloof dat hoogmoed de eerste zonde is, en dat hoogmoed, ook geestelijke hoogmoed brengt ten eeuwige verderve. Sebna zit naast de koning, hij draagt de sleutel op zijn schouder. Hij mag in elke verborgen kamer van de koning inkomen. En als hij sluit niemand opent, en als hij opent niemand sluit. Hij is zijn schatbewaarder, hij kent de geheimen van het huis des konings. Dat laat hij weten ook! Buiten Jeruzalem heeft hij zich een praalgraf uitgehouwen. Hij rijdt op een koninklijk paard door de straten van Jeruzalem. En als men hem ziet dan hoopt hij dat iedereen de knie voor hem zal buigen. Een plaats in zijn hoogmoed niet naast de koning, maar een hoge plaats zelfs boven de koning.

Hebt u uw beeld er in teruggevonden mijne geliefden? Hoogmoed, o die goddeloze hoogmoed! Weet u wie het laatste woord heeft?

Ik mag me op de been houden op mijn zetel, op mijn stoel die ik versierd heb met versjes en met teksten, en ik weet niet met wat allemaal Eén keer komt God terug en Hij zegt: Wie zijt gij o hoogmoedig mens, o Sebna wie bent u? Ik zal u van uw hoge plaats afstoten, en dan zal uw stoel vernietigd worden, en dan zal uw naam niet meer gekend worden. En dat praalgraf wat u zich hebt uitgehouwen dat zal niet meer tot uw eer maar tot schande van u zijn. En het laatste woord is (en ik hoop dat dit woord bij u thuiskomt) Ik ben maar een schandvlek, meer niet!

En de beste die in de kerk zit vanmorgen en de hand in de boezem leert steken, die over een ander veel weet te zeggen: Gij zijt een bal. Zoals een klein kind met een bal speelt en het voort rolt en er achteraan holt en niet meer terug kan vinden. Zo bent u! Het rolt, het rolt naar beneden, en straks zal die bal als hij niet tegengehouden wordt in een eeuwige nacht, in eeuwige verwoesting neengerold worden.

Zullen we geen stenen opnemen zeg? Niet naar uw buurman kijken, niet naar uw buurvrouw. Het beste is het licht naar binnen: Gij zijt het zelf, ik die verwaande! Ik hoop niet dat ik u alleen maar raak aan de buitenkant. Dat verwaande, dat hoogmoedige, dat goddeloze ik vanbinnen in mijn ziel.

Ik stond één keer naast mijn Koning, ik was Zijn schatbewaarder, ik was een sleuteldrager, ik was met eer en heerlijkheid bekroond met de rok des Vaders. Er stond in mijn leven maar één naam: Ik was profeet. Ik kende God in het ruisen van de wind. Ik was een priester, ik was bekleed met het priestergewaad. En ik was een koning geliefden.

Ach, laat het vanmorgen niet zomaar een optelsom wezen geliefden. Maar als God het u thuis stuurt wat ik was in mijn heerlijkheid, ik was de zoon van God. En ik deelde in Gods rijke erfenis, en wat ben ik geworden?

Mijn lieve hoorder, ik word het niet moede, ik word het nooit moede, wat ben ik geworden? Ik ben uitgerold uit Gods gemeenschap. De deuren van Gods goedheid zijn toegesloten, en als een bal rol ik voort zonder kennis aan God, zonder kennis aan genade. En als God mijn bal niet tegen houdt!

En ik hoop toch dat er vanmorgen in de kerk zitten die zeggen: O, dominee nu heeft God een wegrollende bal tegengehouden. En toen heeft God mij toegesproken dat ik maar een schandvlek was in het huis mijns Vaders. En toen heb ik gebogen als de verloren zoon, en ik heb leren uitroepen: 'O, gena, o God gena! Gij zijt rechtvaardig, ik heb het eeuwig verdiend dat ik in de nacht weg zal zinken. Maar eeuwig wonder voor een wegrollende bal, voor een schandvlek in het huis des Vaders, heeft God gezegd: Ik zal wel uw rok uittrekken.'

Als God begint mijn lieve hoorder, dan trekt Hij mijn rok uit. En dan laat God mij goed weten wie ik ben. En dan leert God mij wat ik verdiend heb, dat is maar één plaats.

Lieve hoorder, ik heb geen plaats in de hemel verdiend, maar als God mij er aan ontdekt dan heb ik maar één zetel verdiend, dan staat mijn zetel in de eeuwige rampzaligheid. En voor dat volk, voor een wegrollende bal heb ik vanmorgen een boodschap, een rijke boodschap. God heeft in zijn plaats een ander gesteld: Eljakim! En Eljakim was vernederd, want zijn naam betekent: God heeft hem opgericht.

En gaat het dan vermenigvuldigen geliefden. God heeft Zijn volk opgericht uit de diepste ellende. God heeft die dierbare Borg, Die als een bal uit het heiligdom Gods uitgerold is, Die in de nacht terecht gekomen is, en Die uitgeklaagd heeft: *O, God waarom hebt U Mij verlaten?*

God heeft Hem uitermate verhoogd. God neemt de rok van Adam af, God versiert de tweede Adam met de rok Zijner heerlijkheid. God geeft Hem straks de sleutel in Zijn rechterhand, en God geeft Hem een naam boven tienduizend. Als een nagel zal Hij gehouwen worden in een vaste plaats van Gods heiligdom, in de eeuwige raad Gods, in Zijn verkiezing. Hij zal in het Woord van God ingedreven worden, Hij zal in elke belofte Zijn plaats hebben. En aan die nagel zullen hangen geliefden, al die voortrollende ballen, al die mensen die de hel verdiend hebben als Manasse en Efraïm. Zij zullen met Hem verenigd worden, en dan zal Hij worden tot een Stoel. En dan zal hij er niet alleen op zitten op die Stoel. Hij zal niet alleen die Stoel genaamd worden. Maar dan zullen in die Zetel straks, (en dan word ik toch ontroerd geliefden, tot in het diepst van mijn ziel) al die wegrollende en opgeraapte ballen zitten, al die schandvlekken van het huis des Vaders. Al die mensen die de dood en de hel verdiend hebben.

O, geliefden, wat zal dat groot wezen als u hier in de kerk zit, en u hebt de dood en de hel verdiend, en u moet zeggen: Dies ben ik o God Uw gramschap waardig. En u mag die Zetel niet alleen zien, maar u mag in die Zetel, in die Stoel zitten. En dan weet u geliefden, dat Christus overal mee uitgetekend wordt. Ik ken eigenlijk in Gods Woord vele beelden.

Ik heb vroeger de catechisanten wel eens naar huis gestuurd met de boodschap: Zoek nu eens uit waarmee Christus vergeleken wordt?

Ik ben de Weg, Ik ben de Waarheid, Ik ben het Leven, Ik ben de Alfa, Ik ben de Omega. Lieve hoorder,, Hij is alles!

En als er hier vanmorgen iemand in de kerk zit die Hem nodig heeft in welke stand ook. Hij is het licht, Hij is de wijsheid, Hij is de troost, Hij is alles! Weet u wat ik vanmorgen zo ontroerend vind? Hij is als een Spijker. Kunt u het zich voorstellen de Borg, de eeuwige God, Hij is maar een Nagel! Kunt u het zich voorstellen zeg, dat Hij alleen maar een Stoel is, meer niet. Wat is een stoel dominee?

Ik heb ze in mijn huis staan. Ik heb kleine stoeltjes die zijn voor een klein kind. Ik heb ook een erezetel, dat is voor degene die de eer verdiend heeft.

Waarvoor dient een stoel dominee?

Stel eens voor dat ik mijn eigen stoel niet had. 's Avonds kunt u er naar verlangen om in uw stoel rust te vinden. Ik ben maar een rusteloos mens. Mag ik het geloven vanmorgen dat niet alleen uiterlijk rusteloze mensen bij mij in de kerk zitten. Mag ik het geloven dat er vermoeide zielen zitten?

Is het niet waar vriend, ik kan soms van alles zo moe wezen. Dan ben ik de wereld moe, dan ben ik de godsdienst zo moe, en ik ben zo moe van mezelf. Ik ben soms zo moe! Dan lig ik maar het liefst onder de jeneverstruik, dan hang ik mijn harp maar aan de wilgen. En dan zeg ik bij mezelf: Heere wanneer komt die dag?

Dan heb ik toch een rijke boodschap voor u. Luister eens, er is een Zetel, er is een rustplaats voor de kerke Gods. Die rust ligt niet in een versje, die ligt niet in een tekstje, die ligt niet in een traan. Soms als ik in de kerk zit, en ze spreken naar mijn hart, dan zou ik mijn kerkbank vast willen houden. Dan zou ik zeggen, lieve Heere laat mij hier altijd maar blijven. Dan heb ik wel eens rust in de kerk. En als de Heere Zijn Woord opent, en de Heere zegt: *O, alle gij dorstigen komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt koopt zonder geld wijn en melk.*

En nu zeg ik vanmorgen, dat er één Zetel is waar de kerk in mag rusten. En als ik Hem ooit gezien heb die lieve Stoel, en ik heb Hem ooit in de kerk gezien dat ik er in mocht rusten, in Hem aan Zijn hart. U hebt van die lieve leunstoelen hé? Welnu in die Stoel mag u leunen tegen Zijn hart. Dan mag u leunen tegen Zijn borst, dan mag u leunen tegen Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Dan mag u leunen met al uw verdriet, met al uw smart, met al uw moeiten, met alle zorg, met alle kruis die ik draag. O, wat een zalige Zetel die God gesteld heeft in het huis des Vaders.

Men zegt dat hier bedoeld wordt: *Een koninklijke stoel*. Wat is een koninklijke stoel dominee?

Salomo kende zijn zetel, zijn troon. En weet het, door leeuwen, met goud ingegraveerd. Welnu geliefden, meer dan de zetel van Salomo is de Stoel der eer die God gesteld heeft in het huis des Vaders. En ik heb het u gezegd, ik heb in mijn huis wat van die vermolmde stoelen. Ik hoop ook dat u ze vanmorgen heb leren kennen in uw eigen leven. Ik heb wat van die vermolmde stoelen, ik heb er al jarenlang in gerust zegt iemand Maar als God de grond er uit neemt, en ik zak door mijn zetel heen. Ik zeg toch niet teveel geliefden als ik door mijn doop en mijn belijdenis heenzak, en ik zak door mijn goed doen heen.

Dan worden al mijn oude zetels opgeruimd, en dan kan ik nergens meer in rusten. Maar deze Zetel, die gezegende Borg en Middelaar! Ik hoop dat de Heere mij nog een weinig kracht geeft om te prediken die gezegende Borg in Zijn schoonheid, in Zijn heerlijkheid, in Zijn algenoegzaamheid. Hij die als een Zetel is in het huis des Vaders. Noodzakelijk geliefden om gekend, geëerd, en gevreesd te worden. Wie die Borg niet kent geliefden, zal straks van alle zetels afgeworpen worden, en dan zal er geen rustplaats meer overblijven. Van het beste hout is Hij gemaakt. Men had in het heiligdom hout van de cederen van de Libanon, onverwoestbaar! Maar deze Zetel is gemaakt: God uit God, Mens uit de mensen, in twee naturen. Nooit zonde gekend, nooit zonde gedaan. Het verderf is in die Zetel nooit geweest. En als Hij op aarde neergezet wordt dan zegt Hij: Wist gij niet dat Ik moest zijn in de dingen Mijns Vaders.

Ik heb laatst ergens gelogeerd met mijn vrouw, en toen hebben we daar de zetels bekeken. En men zei, dat ze antiek waren! Ik heb nooit zulk een schoonheid gezien,

met de kostelijkste emblemen erin gesneden geliefden, tot het diepste toe.

Ik denk aan de Borg! In die Zetel heeft God Zijn naam gegraveerd: Gij zijt Mijn Zoon. Daar is in gesneden in die beide handpalmen, daar is diep in gekerfd de voren van Zijn lijden en van Zijn sterven. Het bloed heeft gepareld uit Zijn wonden. Zo heeft God die Zetel gegraveerd tot heerlijkheid.

Mag ik u eens wat vragen zeg: Is de rust u wel eens ooit opgezegd? Zitten er hier in de kerk mensen waar de rust opgezegd is? Dat u in de wereld niet kunt rusten? Misschien dat er hier iemand in de kerk zit die zegt: *Wend mijn oog van de ijdelheden af.*

Maar er is nog wat anders. Ik heb het vroeger, zegt iemand, in de kerk kunnen vinden. Ik meende dat ik een zetel had, ik meende dat ik bekeerd was. Ik had mijn zetel, mijn vaste zetel aan het Avondmaal. Is uw huisraad al opgebrand zeg? Is u de rust opgezegd? Het niet meer in de wereld te kunnen vinden, en het ook niet meer bij de vrome farizeeërs te kunnen vinden.

Mag ik vanmorgen geloven dat er een doodongelukkig mens in de kerk zit, die van alle stoelen afgejaagd is, en die tenslotte als door het onweder Gods wordt voortgedreven, en die zoekt om rust? Luister, hoor nog één keer naar mijn stem: Ik weet een Zetel, ik weet een plaats, ik weet een rustplaats, ik weet zulk een ruime plaats voor het doodongelukkigste mens hier op de wereld. Als u het nergens kunt vinden: Meer dan Eljakim, Hij is met Gods rok bekleed, Hij heeft in Zijn hand de sleutel Davids. Hij heeft het huis van Zijn Vader verlaten. Hij is die onrustige mensen op gaan zoeken, en Hij heeft tot hen gezegd: Wend u toch naar Mij toe en wordt behouden in het huis Mijns Vaders. Als ik het eens kon geloven dat in het huis Mijns Vaders vele woningen zijn.

Als er in de kerk iemand zit die het nergens kan vinden, en die mag geloven dat het kleinste zeteltje voor hem is. Waar staat die Stoel dominee?

In het huis des Vaders! En dan moet ik u eerst zeggen uit het verband van de tekst: Dat is het huis van David. En dan weet u dat David een zetel had, een ruime zetel. En hij is uit de diepste vernedering gekomen, en hij heeft een erezetel van God gekregen.

Laat ik het nog één keer zeggen voor dat volk. U gaat eerst naar de vernedering, en uit de vernedering gaat u naar de verhoging toe, en dan krijgt u een Zetel bij God vandaan. Welnu David heeft van God gekregen, de zetel, de stoel Davids.

Weet u wat er van over geschoten is?

Vreemdelingen hebben op zijn stoel gezeten. En als Christus geboren wordt, dan is de stoel van David bezet. Dan is het een vergeten zetel. Maar eeuwig wonder daar achter, niet David, maar het huis des Vaders in de stilte der eeuwigheid. Daar waren drie zetels.

Ik mag het toch zo wel zeggen? Daar was een zetel voor God de Vader. Hoewel ze Drieënig zijn! Er was een erezetel voor de Zoon. Een zetel voor de Heilige Geest. En toen was Hij tot een Zetel der ere voor Zijn Vader. Maar toen heeft Hij Zijn Vader beloofd: Vader voor al die onrustige zielen, voor die doodschuldige mensen die U verkoren heeft, zal Ik Mijn plaats verlaten. En toen heeft Hij Zijn zetel neergezet op de aarde. En toen is Hij terecht gekomen in de kribbe van Bethlehem. Er was voor Hem geen plaats, voor de Zetel der ere in het huis des Vaders geen plaats. Geen plaats op de wereld, geen plaats bij Gods volk. Toen hebben ze Hem bespuwd, ze hebben Hem gehoond, zodat Hij geklaagd heeft: *De vossen hebben holen, de vogelen des hemels hebben nesten, en de Zoon des mensen heeft niets.* Geen plaats meer voor Hem.

En weet u geliefden waar Hij neergezet is? Ze hebben Hem uiteindelijk neergezet op Golgótha. In de hemel geen plaats, op de aarde geen plaats.

Waarom nu dominee?

Voor een onrustig volk, voor een schuldig volk, voor een volk dat roept om rust en dat het nergens kan vinden. En eeuwig wonder! O, dan heb ik toch een rijke boodschap voor dat arme volk van God. God heeft die Zetel uitermate verhoogd. Nu staat die Zetel in de hemel der heerlijkheid. Waarom? Omdat Gods volk straks de beste plaats krijgt in de hemel. In het huis des Vaders zal die Zetel bezet wezen. En dan zullen al Gods kinderen in die Zetel een plaats hebben.

Zeg mij eens: Heeft u een plaats, zeg? Heeft u een klein plaatsje? Ik heb er tegenop gezien vanmorgen, meer dan ik u kan zeggen. Maar als dan het Woord open valt! Het was de begeerte van het hart dat ik mensen jaloers kon maken naar Christus. Als ik ooit iemand onder de jeugd gevonden heb, die ik jaloers gemaakt heb dan is mijn arbeid rijk bekroond.

Maar als ik vijanden gevonden heb tegen het Woord, vijanden tegen het woord van vrije genade, die tegen deze Zetel briesen. Die een andere stoel begeren, een stoel uit het werkhuis door Adam gemaakt. En die gepoogd hebben om op de stoel van doop en belijdenis, op een stoel die ze zelf vervaardigd hebben met tranen, met uitwendige uitreddingen.

Laat ik u dan zeggen geliefden: Gij zult er eeuwig mee omkomen. Ik heb maar één boodschap: Straks aan het einde der dagen wordt al dat huisraad van mij in stukken geslagen. Dan blijft er maar één Zetel over. En wie dan buiten die Zetel valt, buiten die Stoel, die zal het ervaren dat er geen rustplaats meer overschiet.

En gelukkig, luister nog één keer, gelukkig als al mijn boel in stukken geslagen is. En als er van mijn boel niets meer overschiet, en ik met heel mijn (zal ik het zeggen) rommeltje er buiten gevallen ben, en ik ben precies in die Stoel terecht gekomen. En ik heb daar mijn rustplaats gevonden. Dan zeg ik: Ik kon nergens in rusten, totdat ik rust mocht vinden bij Hem, mijn Koning en mijn God.

Psalm 73 het dertiende vers:

*Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er, waar ik in kan rusten;
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart,
Of bangen nood, mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.*

Ja, in der waarheid geliefden: Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed, Mijn rots! En laat ik het dan maar verder invullen: Mijn Stoel, mijn eeuwig goed.

Nergens in te kunnen rusten. Wel eens ogenblikken gekend, misschien wel eens tien dagen gerust, misschien wel eens van de vermoeidheden op de reis uitgerust. Misschien wel eens een bekertje water gedronken. Misschien wel eens op gevoelige genade gezegd: Ik ga van kracht tot kracht.

Maar als dan die gezegende Borg komt: Zo zult Gij zijn ....

Ik mag het toch bij tijden en ogenblikken wel eens zeggen gemeente?

Mijn lieve, mijn dierbare, mijn gezegende, mijn beminde, mijn Bloedbruidegom. Mijn gezegende Leraar, mijn Borg, mijn Middelaar!

O, geliefden ik weet niet hoe ik Hem dan noemen moet: Mijn Stoel! De Stoel der eer. God heeft Hem een plaats gegeven ter ere aan Zijn rechterhand. Net als Jozef

verhoogd. En dan mag de kerk, de vernederde kerk, straks gedurig bij Hem zijn. Ontheven van alle noden, angst en pijn.

Houdt dan maar moed, gij Godvruchtig volk hebt dan maar moed. Haast is de vreemdelingschap vergeten. Dat onrustige bestaan hier beneden. Ik heb mijn pinnen wel eens diep in de wereld gezet. Een weinig te rusten achter een vernederde Borg, een geplaagde Borg, een smart-dragende Borg. Zo als Jozef in de kerker is terecht gekomen, gaat de kerke Gods, tot de laatste rust. Daar gaat de kerk mee naar huis toe. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen.

Wat een toekomst! Gemeente wat een toekomst, wat een eeuwige toekomst als al mijn huisraad achter blijft. Als de Heere zegt: Uw oog verschone uw huisraad niet. En alles van mij verbrand wordt, en ik mag straks als een gezaligde zondaar verlost in het bloed van Christus, naakt, maar nu bekleed met de rok der ere zitten bij Hem in de Zetel.

En wie zullen ze dan in die Zetel ontmoeten?

Dan zit Rachab de hoer ook op die Zetel, en dan zit Manasse ook op die Zetel, en dan zit Efraïm op die Zetel. Dat zal een volk wezen, daar schamen ze zich hier voor, dat ze bij de lammen en de blinden en de kreupelen op die ene Stoel zitten naast Rachab de hoer. Om samen deze Zetel eeuwig te verheerlijken.

Ik heb wel eens tegen u gezegd: Is het niet waar, straks komt de grote bruiloftsdag. En als de grote bruiloftsdag daar is, dan zal de Vader zitten in de zetel Zijner heerlijkheid. En dan zal in de erezetel de Zoon Gods zitten. En dan zullen Gods kinderen rondom die Zetel staan. En dan zullen ze die Zetel eeuwig groot maken Dat zal een feest wezen, dat zal een bruiloftsfeest wezen tot eer van Hem Die in het huis des Vaders zit, waarin nu al het huisraad straks zal worden binnen gezameld.

En dan zeg ik het vanmorgen misschien wat kreupel: Dan zullen er kleinen zijn, dan zullen er groten zijn. Dan zullen er komen die ik er niet verwacht heb, dan zullen er zijn die door iedereen afgekeurd zijn, ze zullen eeuwig bij Hem wezen.

Hoeveel kinderen heeft u? Zou u ze niet een plaats gunnen in die Zetel? Zou u er zelf ook willen wezen?

Jongens, luister eens: Zou je daar willen wezen? Ik heb in de afgelopen week zitten lezen van een leraar die een sieraad was in de kerk Gods. De laatste zondagen die hij preekte was hij hemels gesteld. Zijn aangezicht glinsterde, het hemelleven in het vooruitzicht. En hij ging heen! Na een enkele zondag kreeg hij zijn wens, en ging hij in met zijn zeteltje in het huis des Vaders. En dan denk ik wel eens bij mezelf, dat zal wat wezen als ik af mag reizen naar dat oord waar nooit verdriet meer is, maar waar eeuwig vrede is.

Ik wou dat ik u jaloers maakte. Ik weet dat er jonge mensen in onrust leven, die met een hart vol bezwaren zijn, en die maar één begeerte hebben: O, God bekeer mij zoals U mijn moeder bekeerde, zoals U mijn vader verlost hebt. Heere geef mij een plaats, geef mij een plaats in dat huis waar het huisraad van U verzameld wordt.

Gelukkig is dat volk zeg! Als u als vader daar naar toe ging, en u zou één van uw kinderen meenemen in die Stoel der eer.

Stel eens voor samen in dat huis des Heeren, met het huisraad Zijner heerlijkheid. Het mijne wordt opgebrand.

Maar dan zeg ik vanmorgen toch deze boodschap: Ik hoop dat de Heere nog parels hecht aan Zijn Middelaarskroon, opdat Hij verheerlijkt wordt in het huis des Vaders waar er niet één zal achterblijven die God vreest.

En gij die de Heere in ootmoed kent, het laatste is het beste. Als u straks afreist, als

een bal voortgerold, nergens rust. Straks opgevangen in eeuwige armen, om dan met de rok der heerlijkheid bekleed, versierd, eeuwig thuis te zijn bij Hem, de Stoel der eer. AMEN.

We zingen van Psalm 103 het laatste vers.

*Looft, looft den HEER', gij Zijne legerscharen,
Wier lust het is op Zijnen wenk te staren.
Dat hemel, aard', en zee, en berg, en dal,
Hoe ver men ook Zijn scepter ziet regeren,
Nu Zijnen Naam en grote deugden eren;
En gij, mijn ziel, loof gij Hem bovenal.*

7. EEN LIEFDEVOLLE HERINNERING VOOR JAKOBS NAKROOST.

Psalm 84: 2
 Jesaja 29:17-24
 Psalm 77:6-7-8
 Psalm 63: 2
 Psalm 105:4

We gaan met elkander denken over het u voorgelezen Schriftgedeelte Jesaja 29:22, het middelste gedeelte:

Jakob zal nu niet meer beschaamd worden.

We gaan met elkander denken over EEN LIEFDEVOLLE HERINNERING VOOR JAKOBS NAKROOST.

- En we zien in de eerste plaats: Een vertroostende herinnering.
- In de tweede plaats: Een beschamende herinnering.
- In de derde plaats: Een bemoedigende herinnering.

Het is dus als een brief uit de hemel. En als u mij vraagt aan wie deze geadresseerd is? Aan Jakob en zijn nakroost! En als het nu alleen voor Jakob geweest was, en het zou van Jakob afgehangen hebben, het ware eeuwig kwijt. Er was niets meer aan te doen. Want er staat hier in Gods Woord: *Jakob zal nu niet meer beschaamd worden.* Hij was dus beschaamd! En u weet wat dat is, dan vliegt het rood naar de wangen toe.

U zou ook kunnen zeggen vanmorgen in de eerste plaats: Jakob is rood van schaamte als hij denkt aan de trouw Gods.

In de tweede plaats: Jakob is rood van verwondering als hij denkt aan hetgeen hij zelf verricht heeft.

En in de derde plaats: Jakob wordt wit gewassen door het bloed van het Lam.

We vragen de Heere om Zijn onmisbare zegen.

We worden dus geroepen vanmorgen om het boek der herinnering nog eens open te slaan. Elk mens heeft zulk een boek, een boek waarin veel opgetekend is. Smartelijke dingen, maar ook zaken die veel vreugde hebben gegeven. Jakob had ook zulk een boek. En niet alleen Jakob heeft zulk een boek der herinnering, ook Efraïm waar ik u in de allereerste plaats op wijzen wil. Daar ginds bij de rivieren van Babel daar zit hij. U ziet dat de tranen van ontroering en bittere smart over zijn wangen vloeien. Geen wonder, ginds boven hem aan de wilgen daar hangt de harp. Zeventig jaar in de ballingschap doorgebracht! En terwijl hij nu smart en rouw over de zonde draagt, en bitterlijk weent, wie luistert er nu naar Efraïm?

De wereld kent hem niet meer, zijn vrienden waarmee hij de zonde gediend, heeft ze hebben hem de rug toegekeerd. En wat komt er nu van Efraïm terecht? Als Gods Woord zegt: Dat Efraïm zijn kinderen naar de doodslager brengt! Wat komt er van Efraïm terecht, en wat komt er van een verloren zoon terecht? Wat komt er van u en mij terecht? Weet u waar het behoud van Efraïm ligt?

Boven, daar in de hemel van Zijn heerlijkheid, daar blikte het liefdesoog van God naar beneden, naar Zijn kind, Zijn Efraïm. En Hij ziet die tranen vloeien, en Hij telt ze, en

vangt ze op in Zijn fles, en Hij tekent ze aan in Zijn register. En Hij geeft er getuigenis van over de rivieren van Babel, en Hij zegt het: *Ik heb het wel gezien, Mijn kind.*

Als ik dat vanmorgen kon geloven met een Efraïm: 'Ik heb het wel gehoord dat zich Efraïm beklagt, dat hij zich op de heup klopt, dat hij het uitgeroepen heeft: Heere bekeer mij, dan zal ik bekeerd wezen'. Het zou de allerrijkste boodschap wezen die u in dit morgenuur beluistert.

Het boek der herinnering. God slaat het Zelf open, en Hij zegt: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem."

Mijn geliefde medereiziger, waarom nu Efraïm Zijn eerstgeborene, terwijl hij het toch niet is. Waarom toch? Daar is die heilige vinger van God die naar boven wijst: *Ik doe het niet om uwentwil, maar Ik doe het om Mijns grote Naams wil.* Waarvan de kerk straks aan de stromen der genade zal zingen:

*Wij steken het hoofd omhoog, dan zullen wij de eerkroon dragen,
Door U, ja door U alleen om het eeuwig welbehagen.*

Zo was God voor Efraïm, zo was God ook voor Jakob. Wie was Jakob? Noemt u maar op alle slecht wat er te noemen is. Een hiellichter, een bedrieger, een mens die afgerekend heeft met God en met al Zijn weldaden. Die zelfs Bethel vergeten is. God vergeet het niet! En als Jakob straks op de puinhoop van het leven zit, neemt God het levensboek van Jakob en dan herinnert Hij hem, en zegt Hij: *Jakob, Ik ben de God van Bethel, waar gij het opgerichte teken hebt gezalfd.*

Ik hoor vanmorgen iemand spreken die zegt: Jakob is verlost, gelukkig! Wat zullen de klokken des hemels gebeierd hebben toen Jakob naar binnen ging. *Op Uw zaligheid wacht ik o Heere!*

Toch heb ik een boodschap voor u, de kinderen van Jakob! En weet u, de kinderen van Jakob zijn even slecht. En als u in de kerk zit, en u bent zulk een kind van Jakob, en u steekt de hand in uw boezem en u haalt hem er melaats uit, dan vliegt het schaamrood over de kaken heen, en dan wordt u bleek van schrik. Weet u wat dan een wonder is?

Dat de God van de hemel, de God der eeuwige liefde over Jakob spreekt: *Ik de Heere Heere, Ik worde niet veranderd, en daarom zijt gij o kinderen van Jakob niet verteerd.* Weet u wat een wonder is, zeg?

Als ik het goed doorleef vanmorgen, weet u wat een wonder is? Zal ik het zeggen? Dat ik nog niet in de hel lig! Dat is het eeuwige wonder van Gods vrije soevereine genade. Dat God het niet doet om mijnentwil, maar om Zijns groten Naams wil die te prijzen is. En daarom gaat Jakob naar de hemel toe. Daarom gaat ook het geslacht genoemd naar Jakob, het geestelijke Israël, samen met Jakob de kroon neerleggen aan de voeten des Lams om het te bewonderen: *Gij hebt mij Gode gekocht met Uw bloed.*

Het boek der herinnering! Vele eeuwen later hetzelfde volk, het volk uit Israël gesproten, dat zoveel gunsten heeft genoten. Weet u waar ze terecht gekomen zijn? Weet u waar we zelf terecht komen met elkaar? In het armhuis! Daar zitten ze vergeten en verlaten, waarvan God getuigt:

*Zo dan Mijn kinderen (noem het maar Jakobskinderen) ooit Mijn zuivere wet verlaten,
Zo dan het richtsnoer van Mijn recht ter regeling niet kan baten,
Zo zij dan ontheiligen wat Ik heb voorgeschreven,
Dan mogen zij gewis voor Mijn straffen beven.*

Schaamrood! Dat hebben ze afgeleerd, dat kan dus ook dat ik het verleerd heb. Weet u hoe ik er dan uitzie?

Dan heb ik een voorhoofd van koper en een nek als een ijzeren zenuw. En dan lig ik opnieuw op het vlakke des velds, en dan lig ik daar vertreden in mijn bloed.

En weet u wat het ergste daarbij is, mijn vriend?

Een zwijgend God! Toomde God maar, sprak de Heere dan tenslotte maar van vloek en van oordeel, dan hoorde ik de stemme Gods nog. Maar Hij zwijgt! En ik geloof dat dit het oordeel in het oordeel is: God zwijgt, maar niet uit zwakheid! Het is alleen maar een klein beetje uitstel. En straks als het uitstel voorbij is, geen afstel, en dan komt God. Leest u maar aan het begin van dit ontroerende hoofdstuk: *Wee Ariël*. Wie is Ariël?

Er staat in de grondtekst: Dat is de leeuw Gods. Dat is eigenlijk het volk van God, dat is eigenlijk Jeruzalem. En dan gaat God het wee uitspreken over Ariël: Er blijft geen steen meer op de andere steen. Waar de Heere het bevestigt: *Wat Ik gebouwd heb dat breek Ik af, en wat Ik gepland heb dat ruk Ik uit zelfs het ganse land*. En dan wordt het ene rokende puinhoop.

Met eerbied gezegd: De stok die al klaar ligt, en de vijand die straks zal komen en met vertredende voeten alles zal verteren, worden nog een ogenblik door de hand Gods tegengehouden. Maar als God straks Zijn hand terugtrekt dan zullen ze aanstormen over Ariël. En wee dan Ariël. Ik weet het, het is een prediking die ik niet zo graag beluister, de prediking van het: Wee!

*Dan zal Ik hem die dwaas en wreev'lig overtreen,
Bezoeken met de roe en bittere tegenheden.*

Wie het wee nog nooit gehoord heeft, en het wee nog nooit beleefd heeft, wie dat nog nooit beluisterd heeft die zal Christus nooit leren kennen, nooit! En die zal ook nooit juichende ten hemel ingaan. Het wee Gods gaat vooraf. En weet u wat dan het wonder is?

We hebben het de laatste tijden zo wel eens gezien, dan komen er zulke zwarte donkere wolken aandrijven, dan is het net alsof het op de middag reeds nacht is. En als je dan vol verbazing naar die zwarte lucht kijkt, dan zegt u: Het kan elk ogenblik in hevigheid losbreken.

En weet u wat dan een wonder is?

Dat dan het zwarte wolkendek scheurt, en dat in ene keer de zon er door heen komt. En dat vindt u nu terug in het negenentwintigste hoofdstuk. Het oordeel verdiend, en onder het oordeel zeggen: *Gij zijt vol majesteit!*

En dan in ene keer de zon er door heen. En dat de Heere spreekt niet tot de wereld, en ook niet tot de godsdienstige mens, maar dat Hij zegt: Jakob.

En ik moet u eerlijk zeggen, dat wordt mij zulk een groot wonder. Als ik nu hier in de kerk zit en ik ben zulk een albederver, en ik ben zulk een kind van Jakob, ik ben een bedrieger en een hiellichter, dat de God des hemels zegt: Jakob! *Is niet Jakob Mij een dierbare zoon.*

Hoe kan dat? Hoe kan dat nu waar wezen voor iemand die in de kerk meeluistert, die alle zonden opgestapeld ziet in zijn ziel. En dat God in de hemel zegt: Jakob zal nu niet meer beschaamd worden. Hoe kan dat?

Dan fluistert er een stem uit de hemel: *Ik deed het ook niet om uwentwil, Ik doe het om Mijns groten Naams wil.*

Gemeente luister eens, ik ben altijd nog dankbaar dat de hemel mij nooit met een boodschap weggestuurd heeft om vrome mensen te vertroosten. Maar dan ben ik tot op de dag van heden wel eens ontroerd en blij dat ik een boodschap heb van een algoede God voor een slecht mens die het nog nooit verder heeft kunnen brengen dan Jakob. En voor dat volk geldt het nu! Heeft u dat begrepen wat ik zo dikwijls zeg dat

de klokken beieren van de eeuwige liefde Gods. Hoe is het mogelijk, hoe kan het? Omdat er een band ligt! Niet van uit Jakob geliefden, maar omdat Hij naar beneden is gekomen uit het hart van God. En dat heeft zich gestrengeld rondom het leven van Jakob. En God heeft in de stilte der eeuwigheid gesproken: *Ik heb Jakob liefgehad, en Ezau gehaat.*

En lost u dat nu maar op geliefden? Dat krijgt de wereld niet opgelost, daar zal de vrome mens zich aan ergeren, en Gods kind gaat er zich over verwonderen. Ze zullen zingen: *Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen.*

O, mijn geliefde medereiziger wat zal dat een inkomst wezen in de hemel, om met Jakob en het nageslacht van Jakob de eeuwige liefde Gods te gaan bewonderen. Nooit te doorgronden omdat God uit eeuwige barmhartigheden omgezien heeft, niet naar Ezau maar naar Jakob. En nu is in dat nageslacht tegelijkertijd geschreven de naam van Abraham. Waarom eigenlijk?

Vanwege die eeuwige liefde Gods, daarom zegt de Heere: Die Abraham verlost heeft. Is het u wel eens opgevallen dat de Heere altijd precies de snaren aanraakt. Stel eens voor dat ik moest lezen: Daarom zegt God! Dan was het kwijt.

Lieve gemeente jong en oud, dan was het voor u en voor mij kwijt, dan was het voor iedereen kwijt. God is het die hoog boven mij woont, God is een verterend vuur en een eeuwige gloed, daar kan niemand bij wonen. God de oneindige, de volmaakte, de toornende God.

Maar nu Heere, dat is de God van het eeuwige verbond. Daar stoot u zich toch niet aan? Dat is die God Die het boek geopend heeft in de nooit begonnen eeuwigheid. Dat is de God van eeuwige liefde.

Wilt u geloven dat mijn hart bij tijden en ogenblikken ontroerd wordt dat God in de stilte der eeuwigheid de pen opgenomen heeft. En dat Hij getuigd heeft: *Hij kent degenen die de Zijnen zijn.* En toen heeft Hij ze allemaal stuk voor stuk aangetekend. De Filistijnen, de Tyriërs, en de Moren. Misschien mijn vader, mijn moeder. Misschien dat gij vanmorgen vol verwondering met een oog der liefde leest:

*Waarom was dat op mij gemunt,
Daar zovelen gaan verloren,
Die Gij geen ontferming gunt?*

Daarom zo zegt de Heere, de God des eeds en des verbond, de God in Christus Jezus, de God in het bloedende lijden van Zijn dierbare Zoon. De God Die Zijn Zoon vernederd heeft tot in de dood van het kruis. Daarom zo zegt die God Die Abraham verlost heeft, en Die vanuit Abraham naar Jakob komt, en getuigt: *Jakob zal nu niet meer beschaamd worden.*

En niet alleen Jakob, maar ook het nageslacht van Jakob, de kinderen van Jakob. U weet wat het betekent?

U kunt soms tijden in het leven hebben dat u bleek wordt van schrik. Vooral als God u gaat arresteren mijn geliefde vriend, dat is geen uur van blijdschap dacht ik. Als God u in het hart grijpt, doet God dat niet met zachte hand. Als Hij Paulus van zijn hoge zetel afstoot en Hij werpt hem in het stof neer, dan wordt hij bevreesd en bevende. En als God u gearresteerd heeft in het leven dan wordt u niet alleen bleek van schrik, maar dan wordt u rood tot aan uw oren en hals toe. Dan gaat u zich schamen voor God. En als de Heere u er later aan herinnert, dan zegt u:

*Ik wist niet dat mijn tere ziel,
Zoveel van het aardse overhield.*

Wie was Jakob, en wie was het nageslacht van Jakob? Dat waren niet zulke beste

mensen? Beste mensen worden niet zalig mijn geliefde vriend! Afgekeurde, ongelukkige tobbers en schreeuwers aan de troon van de genade die God de schuldbrief thuisstuurt die worden zalig uit vrije genade. En anders niemand.

Ze hebben mij vroeger altijd geleerd dat Jakob betekent: *Bedrieger en hiellichter*. Laat ik u eerlijk zeggen ik heb het nooit ergens kunnen vinden. Dat heeft Ezaü hem bekend gemaakt. Maar ik lees in het oorspronkelijke, dat wil zeggen: Hij heeft God altijd voor de voeten gelopen. En dan geloof ik dat ik Jakob weet te vinden. Ik heb van mijn jeugd af aan nog nooit anders gedaan als God voor de voeten gelopen. En als u een klein kind in huis heeft, en als dat klein kind als maar voor uw voeten loopt dan struikelt moeder over dat kleine kind heen. En nu moet u het zo voor stellen: Nu zit u in de kerk en nu heeft u nog nooit anders gedaan dan verkeerd, God altijd maar voor de voeten gelopen. Altijd God maar bedroefd, en altijd God maar bedrogen. Dat is de natuurstaat van een mens. En dat wordt hij pas als God hem schaamrood maakt, en zijn schuld wordt tot schuld.

Is het u opgevallen dat Jakob alles kan neerwerpen op zijn moeder? Zij heeft hem geholpen, en zijn moeder heeft hem die polsmofjes aangebonden geliefden. En zijn moeder is de oorzaak geweest van het bedrog, en zijn vader die deed het!

Alleen toen God hem te sterk werd toen was het niet meer zijn moeder, en toen was het niet meer zijn vader. Toen gingen de kleuren wisselen, toen werd hij rood en bleek tot aan zijn hals toe. En toen moest hij het leren: *Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog*. Weet u wat dan een wonder wordt?

Dat God over de puinhopen van Jakob in Bethel komt en dat God het snoer wat Hij geweven heeft in de eeuwigheid, dat Hij het om zijn ziel heenwikkelt. Dat Hij hem straks gaat troosten, en tot hem zegt: Jakob Mijn kind! Dat wordt verwondering. Ik heb u gezegd dan wordt u rood van schaamte, dan wordt u rood van ontroering.

Zeg eens mijn vriend, waar was dat in uw leven? Kent u ook zulk een Bethel in uw leven? Ik weet, Jakob had een Bethel. Maar Nathanaël ook! Als de Heere tot Nathanaël zegt, en Hij wijst op Jakob, dat de engelen Gods van boven naar beneden, en van beneden naar boven klommen Zachéus kende ook een Bethel, en een Abraham kende een Bethel. En een ieder die God vreest, kent een Bethel waar God het halt toegeroepen heeft, zoals Hij het bij Paulus gezegd heeft: *Saul, Saul wat vervolgt gij Mij?*

Al is het een moordenaar aan het kruis waar God hem arresteert ter elfde ure dan wordt dat kruis zijn Bethel. Jakob kent nog meer van die herinneringstekens? Als u zo op de weg geleid wordt dan krijg je allemaal van die herinneringen? Van die lieve herinneringen: Bethel.

Pniël waar het er op of er onder gaat! Pniël waar hij verloren gaat.

Zeg, luister eens, neem uw boekje vanmorgen nog eens op. Ga eens kijken of je zulk een boek der herinnering hebt. God herinnert er Jakob gedurig weer aan: *Ik ben de God van Bethel*. Mijn vriend in de kerk, wie is er begonnen in uw leven? Is

God begonnen of bent u zelf begonnen? En als God dan begonnen is, gelijk Hij bij Jakob begonnen is, weet dit: Hij zal nooit herroepen hetgeen Hij één keer heeft gesproken, wat uit Zijn lippen ging blijft vast en onverbroken. Al heeft Jakob het nog zo verzondd. Er is een God Die trouwe houdt en de wacht houdt al is Jakob soms schaamrood.

Dan komt er een tijd in het leven dan gaat God schrijven en zegt: Jakob zal nu niet meer beschaamd worden. Mijn geliefde medereiziger wanneer zal dat wezen? Als Jakob op zijn sterfbed neerlegt, als Jakob de laatste reis aanvaardt. Als hij rood geworden is in zijn leven, als hij bleek geworden is van schrik. O, dan zal hij door de paarlen poort heengaan in dat oord, en zal hij verwonderend gaan uitspreken: *Door U,*

door U alleen, om het eeuwige welbehagen.

Dat is het woord wat ik vanmorgen wilde brengen. Hebt u ook zulk een boek? Een boek wat u vanmorgen misschien uit het stof moet ophalen. Twee jaar geleden, drie jaar geleden! U heeft gelezen: *Die uw krankheen kent*. Het boek der herinnering! *Die u liefderijk geneest*. Een boek der herinnering!

*Gij volk, uit Abraham gesproten,
Dat zoveel gunsten heeft genoten.*

Zult u het boek nog eens oprapen? Gij hebt mij van mijn kindse dagen, geleid en onderricht. Hier scheen mij het water te overstromen, daar werd ik gedreigd door het vuur, maar Gij deed mij het gevaar ontkomen.

Kent u het boek der herinnering nog zeg? Weet u het nog? Weet u nog waar u geschreid hebt voor een heilig God? Weet u het nog dat u het toen uitgeroepen hebt:

*Sla de zonden nimmer ga,
die mijn jonkheid heeft bedreven,
denk aan mij toch in genade!*

Weet u nog het boek der herinnering zeg?

*Ik zal gedenken hoe voor dezen,
mij de Heere heeft gunst bewezen,
en in plaats van bitt're klacht,
dan zal ik er van spreken dag en nacht.*

Weet u wat ik vanmorgen doe? Ik ben aan het zoeken! Ik ben mijn boek der herinnering kwijt. Mijn lieve vriend, ik ben mijn boek der herinnering kwijt, net als Jakob, ik ben Bethel kwijt. Ik ben God kwijt! Als God zo trouw was als ik, dan was het kwijt. En als God zoveel liefde had als ik, er kwam nooit meer wat van terecht. God is het boek niet kwijt! God raapt het op en Hij zegt hier tot dat volk, tot Ariël: Eer dat gij verwoest zult worden.

Zal ik het u nog één keer voorlezen: *Daarom zegt de Heere, Die Abraham verlost heeft, tot het huis van Jakob alzo: Jakob zal nu niet meer beschaamd worden.*

Dat wil dus zeggen dat Jakob reden heeft om beschaamd te zijn. Als u pas bekeerd wordt, en u komt in de liefde te staan dan bent u zo rood niet. Ik zal U zeven maal des daags loven o Heere! En met mijn God spring Ik over een muur, en met mijn God dring ik door benden heen. Ik zal U nooit vergeten.

Och wilt u geloven dat de tranen me soms in de ogen springen, dan zeg ik: In die lieve tijd, wat heb ik de Heere al beloofd. Ik zou nooit meer zondigen, en ik zou nooit meer boze dingen doen. Ik zal Hem nooit vergeten, Hem mijn Helper heten, al mijn troost en lust. En weet u wat nu het erge is?

Jakob is het vergeten. En omdat Jakob het vergeten is, daarom is Jakob rood geworden, rood van de schaamte. Ik was vroeger als jongeling blij in de kerk als ik een dominee mijn hart hoorde verklaren. En dat een dominee zei: Als de Heere u ontdekt dan gaat uw levensboek open en dat scheurt tot aan uw geboorte open, tot in het paradijs toe. En dan brengt de Heere u alles in herinnering.

Ik was maar een kind, ik was maar een knaap, ik was maar een meisje, en dan komt het allemaal in herinnering boven? Hier gesproken waar ik had moeten zwijgen, en daar gezwegen en ik heb gesproken. En dan komen alle dingen en alle dwaasheden boven. En hoe meer de Heere mij er aan herinnert, dan zeg ik: O, God ik zal op

duizend vragen, ik zal er geen antwoord op kunnen geven.

Het was niet zo'n best gezin van Jakob? Er zitten er hier in de kerk die hebben brave kinderen, die hebben er hoop voor! En er zitten er hier ook in de kerk, die zeggen: O, God mijn geslacht, mijn huis is alzo niet bij de Heere.

Dan moet Jakob zich schamen over Dina. Als hij over Dina denkt dan komt het rood hem op de kaken. En als hij dan gaat denken over Simeon en Levi. O, God ze hebben mij stinkende gemaakt rondom mij heen. Hij schaamt zich! En u weet het, het zijn z'n eigen kinderen. Jakob zal beschaamd wezen. Dan schaam ik me voor mezelf, dan schaam ik me voor mijn kinderen, dan schaam ik mij voor God, en dan schaam ik me voor alle mensen.

Zitten er hier in de kerk die vanmorgen moeten zeggen: *Sla de zonden nimmer ga, die mijn jonkheid heeft bedreven.* Daar zit Jakob!

Ik zat vroeger onder mijn oude leermeester, en hij kon het echt mooi zeggen. En dan zei hij: Ziet u die knullen zitten, die grote opgeschoten jongens? Ze zullen echt niet eerbiedig over vader Jakob gesproken hebben. Je kent dat wel jongens, dat je spot met vader en moeder. Moet ik het één keer zeggen wat die oude leermeester zei? Hij zei: *Die ouwe heer van ons.* Zo eerbiedig mogelijk je vader op het hart trappen. Dat is het nageslacht van Jakob. Jakob was slecht, en van zijn gehele nageslacht deugde niets.

En nu dat wonder, dat God over dat nageslacht zegt: Jakob is nu nog wel schaamrood, maar straks niet meer.

Ik heb er toch zin in vanmorgen. Luister eens, wat zal dat een wonder wezen als Jakob met zijn nageslacht in de hemel binnenkomt en ze zullen uitwonderen het woord van God: Jakob zal nu niet meer beschaamd worden.

*Godvruchte schaar houdt moed,
Hij is getrouw, de Bron van alle goed.*

We zeggen wel eens tegen elkaar: Zeventig jaar en tachtig jaar, misschien bereikt u de leeftijd van zeventig niet meer. Hoe zal het dan wezen, jongens? Ik heb een boek der herinnering. Jullie hebben ook een boek der herinnering. Een boek der herinnering! Boeken der herinnering op het ziekbed.

Maar bovenal een boek der herinnering in het geestelijk leven als ik het kwijt ben. Ik zoek er wel eens naar: *Och wierd ik derwaarts weer geleid.* En ik lees nog eens:

*Ik zal gedenken, ja Heere 'k zal gedenken hoe voor dezen,
mij de Heere heeft gunst bewezen.*

Ach dan kan het niet anders, daar hangt mijn harp. Ik grijp hem er af, en de wind des Geestes blaast door mijn harp heen en ik zing met u mee Psalm 63 het tweede vers.

*'k Heb U voorwaar in 't heiligdom
Voorheen beschouwd met vrolijk' ogen;
Hoe zag ik daar Uw alvermogen;
Hoe blonk Uw Godd'lijk' eer alom!
Want beter dan dit tijd'lijk' leven
Is Uwe goedertierenheid;
Och, wierd ik derwaarts weer geleid,
Dan zou mijn mond U d' ere geven.*

Hebt u ook zulk een boek geliefden? Heeft u ook een boek waarin de Heere is begonnen te schrijven. Waarin de Heere de eerste letters geschreven heeft, waarin de

Heere het ook bij houdt als ik het verknoeid heb. Hebt u zulk een boek der herinnering? U weet, er was eens een boze koning, en die boze koning heeft midden in de nacht toen hij niet slapen kon zijn boek opgevraagd. Het boek der herinnering! En toen hebben ze er uit gelezen. Misschien slaapt u ook wel eens niet. Slaap weerhield Gij van mijn ogen. Ik ben wel eens boos als ik niet slapen kan. Maar het is soms wel eens erg goed als je niet slapen kunt, dat de Heere u wakker houdt, en dat de Heere tegen u zegt: *Efraïm!*

Misschien tref ik Efraïm in de kerk aan. Efraïm luister eens. En heet u misschien geen Efraïm maar heet u Jakob, of heet u Manasse, of heet u misschien Rachab. Maar dat de Heere tegen u gaat spreken: 'Ik heb het wel gezien Mijn kind, Ik heb wel gehoord hoe gij u beklagt, hoe gij u op de heup klopt.' Kijk iedereen kan mij vergeten. Iedereen kan mij verlaten. God verlaat Zijn Jakob niet.

Tot Efraïm zegt Hij: *U bent Mij een dierbare zoon, een troetelkind.* En tegen Jakob en zijn nageslacht zegt Hij: Jakob, Ik word niet veranderd hoor! Ik ben nooit veranderd in Mijn trouw. Ik ben dezelfde en daarom zijt u niet verteerd geworden.

Er gaan straks mensen naar huis toe die hebben hier in het leven gelopen met schaamrode kaken, beschaamd. U weet als er oneerlijkheid gebeurt in uw leven dan vliegt het rood naar de wangen toe. En als het rood weggetrokken is en de straf wordt aangekondigd, in ene keer trekt uw bloed weg en u wordt bleek.

Jakob kende dat ook. Als Jakob bij God vandaan gearresteerd wordt dan heeft hij volgens Gods Woord rode kaken gehad.

En als hij zijn broer ziet aankomen met het zwaard der gerechtigheid dan wordt hij bleek. En de ene kleur na de andere kleur trekt hem dan over de wangen heen.

En als Jakob sterven gaat, en zijn kinderen staan rondom hem heen, ik kan mij indenken er is niet veel goeds uit hem voortgekomen, een rode kleur en een bleke kleur er komt niets van terecht. Maar ik heb u gezegd de laatste gedachte bij God vandaan. Jakob zal nooit meer beschaamd, nooit meer rood, en nooit meer bleek worden.

Waarom niet dominee?

Wel God heeft Zijn liefste Zoon in de plaats van Jakob gezet. En God heeft al de schuld van Jakob op Hem doen aanlopen. En de Borg en Middelaar Die niet rood van schaamte moest worden, is rood geworden vanwege de schaamte dat dit Zijn kinderen zijn. En toen heeft Hij al hun ongerechtigheid gedragen. En toen heeft Hij door genade in het bloed Zijn kerk wit gewassen zodat er geen zonde meer overblijft in Zijn Jakob en geen overtreding meer in Israël. En dan gaat Jakob niet als Jakob, hier wel aan zijn zijde, maar dan gaat hij verlost straks door de paarlenpoort naar huis.

Dan zullen de hemelingen zingen, dan zullen ze het uitwonderen: *Gij hebt mij Gode gekocht met Uw bloed.* Dan zal hij nooit meer schaamrood worden. Dan zal de herinnering voorbij zijn. Dan blijft al wat van Jakob is hier. Dan zal God nooit meer op hem toornen, en nooit meer op hem schelden. Waarom Ezau niet, waarom Saul de koning van Israël niet, waarom Judas niet? Weet u het?

*Waarom was het op mij gemunt,
Daar zovelen gaan verloren?*

Als hij dan binnenkomt, wit gewassen in het bloed des Lams, waar er niet ene zonde meer overgebleven is, waar het zal klinken en jubelen: Gij zijt verlost, God heeft u welgedaan! Verlost van Ezau, verlost van de zonde, verlost van Jakob! Dan is Jakob van Jakob verlost.

Ik heb wel eens tegen u gezegd: Wanneer zal ik nu bekeerd zijn, wanneer? Er lopen heel wat mensen over de wereld en die zijn bekeerd, en afbekeerd. Die oude grijze leraar zei: 'Als u achter mijn baar aanloopt, dan geloof ik dat ik bekeerd ben! Nooit

eerder. Bij mijn laatste snik, sterft mijn eigen ik.'

Als Jakob op zijn sterfbed ligt dan hoort u hem te midden van zijn zondige jongens uitroepen: *Op Uw zaligheid wacht ik o Heere*. Dan staat er niet minder op dan dat bloed, dat heil, die verlossing in Christus Jezus, daar wacht ik op. Dat wil zeggen: Daar worstel ik om.

Paulus heeft gezegd: *Niet dat ik het alreeds gegrepen heb, ook niet dat ik volmaakt ben, maar ik jaag er na*. En zalig die mens die het door de genade Gods mag kennen, vanwege die roeping, die gunst die God beschoren heeft.

Mijn lieve jeugd, ik weet niet waar je naar toe gaat! Ik weet ook niet of je er vanavond weer ben. Ik heb er altijd de hoogste gedachte over, dat weet je, ik heb jullie graag in de kerk. Ik hoop altijd een boodschap aan jullie mee te geven op weg naar de eeuwigheid. Mijn ziel ligt verkleefd aan de jeugd, ook aan jullie.

Mijn lieve jeugd, *vraagt naar de Heere en Zijn sterkte, naar Hem die al uw heil bewerkte*. Je hebt maar één ziel op reis naar de eeuwigheid. Ziel verloren, alles verloren. Als u mij vraagt: Waarom dit woord?

Ik weet het niet! De Heere getuigt: Dat Hij nog kinderen van Jakob liefheeft. De God van Jakob zij u dan tot een hoog vertrek. En gij die God vreest nog een ogenblik, nog een verdrukking van slechts enkele dagen dan is de strijd voorbij. Dan zal Jakob niet meer beschaamd worden. Dan zal Jakob ook niet meer bleek worden. Dan is Jakob verlost, God heeft hem dan welgedaan.

AMEN.

Psalm 105 het vierde vers.

*Gij volk, uit Abraham gesproten,
Dat zoveel gunsten hebt genoten;
Gij Jakobs kind'ren, die de HEER'
Heeft uitverkoren, meldt Zijn eer.
De HEER'is onze God, Die d' aard'
Alom door Zijn gericht vervaart.*

8. CHRISTUS ALS DE ZUIVERE PIJL

Psalm 84: 4

Jesaja 49: 1-13

Psalm 45:1- 2 - 3

Psalm 33: 9

Psalm 20: 3

We gaan met elkander denken over het u voorgelezen Schriftgedeelte Jesaja 49 het tweede vers, het laatste gedeelte:

En Hij heeft Mij tot een zuiveren Pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen.

Dan gaan we met elkander denken over: CHRISTUS ALS DE ZUIVERE PIJL

En dan zien we:

- In de eerste plaats: Dat Hij verborgen is in Gods koker.
- In de tweede plaats: Dat Hij neergelegd is op Gods boog.
- In de derde plaats: Dat Hij treft op Gods tijd.

We gaan het dus samen hebben over Christus. Ik geloof ook dat het de enige prediking is waarvan Paulus gesproken heeft: Ik heb onder u nooit anders geweten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd. Noem u maar op wie Christus Jezus is geliefden? En vanmorgen wordt er van Hem gezegd, dat Hij is onder de schaduw van Gods hand als een scherp Zwaard, maar ook dat Hij is als een Pijl die verborgen is in Gods koker. We gaan er met elkander over denken.

We zien in de eerste plaats: Dat Hij verborgen is. Ik geloof dat ik u niets nieuws ga verkondigen dat het meest noodzakelijke in het leven is: Christus. Het is echter wel een verborgen Christus. Hij ligt verborgen in de koker Gods, in de stilte der eeuwigheid. Hij ligt ook als een goudader verborgen in het Woord van God. Al hebben velen mensen de naam van Jezus op de lippen, nochtans heeft de blinde moeten uitroepen: *Heere, Wie is Hij, opdat ik in Hem mag geloven?* Voor de wereld blijft Hij verborgen, ook voor de godsdienstige mens zal Hij altijd een verborgen Christus blijven.

Een verborgen Pijl. Ook voor de kerk des Heeren zal Hij verborgen blijven, totdat het uur der minne aanbreekt en de Heere Hem op de boog legt. Er is er maar Eén die mijn hart kan doorwonden. Ik ben door vele pijlen getroffen zegt iemand in de kerk. Pijlen van tegenspoed, waarvan de dichter zegt: *Als ik omringd door tegenspoed, bezwijken moet.* Dan kan de Heere soms scherpe pijlen op de boog leggen. Pijlen die zo scherp zijn, zodat hij op de puinhopen van zijn leven terneder zit en zegt: Zou de Allerhoogste er nog weet van hebben. Hij kan beloften als een pijl gebruiken, Hij kan Zijn liefde als een pijl gebruiken.

Er is maar één pijl die mij dodelijk kan treffen, dat is Die zuivere Pijl. En als deze zuivere Pijl mij treft, en ik dodelijk gewond ligt op het slagveld van vrije genade, roept die ziel het uit: Draag mij uit het leger, want ik ben dodelijk verwond. Als ik dan vanmorgen Gods Woord lees, dan is het Christus Jezus Die sprekende wordt ingevoerd, als die verborgene Pijl, als dat Zwaard onder de hand Gods en zegt: *Heere Ik heb tevergeefs gearbeid. Wie heeft Mijn prediking geloofd, en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?*

Ach mijn geliefde medereiziger, ook in de weg van Christus leert een ieder die de boog mag spannen in zijn eenvoudigheid datzelfde nazeggen. Het Woord Gods gepredikt, Christus voorgesteld in Zijn dierbaarheid, Zijn beminnelijkheid, Zijn algenoegzaamheid. En misschien met een schampschot de kerk uitgegaan, pijlen die over uw hoofd heengingen, pijlen die u niet dodelijk getroffen hebben. Ik hoop maar één ding, dat het laatste mag zijn zoals Gods Woord zegt: *Juicht, gij hemelen! en verheugt u, gij aarde! en gij bergen! maakt gedreun met gejuich; want de Heere heeft Zijn volk vertroost.* Laat het laatste het beste zijn. Dat er nog gewonden gevonden mogen worden op het slagveld van vrije genade.

We wilden het vragen aan de Heere.

We willen dus vanmorgen met elkander denken over de heerlijkheid en de majesteit van Christus Jezus. En stel u eens voor geliefden, dat de Naam van Christus er niet was. Stel eens voor dat Zijn Naam niet ware uitgetekend in het Boek der boeken, waar was mijn hoop, waar was mijn moed gebleven?

Nu is Christus Jezus geliefden echter uitgetekend, en Gods Woord zegt er van: Bij wie dan zult gijlieden Mij vergelijken die Ik gelijk zij? Welke gelijkenis wilt gij op Hem toepassen, geliefden?

Heeft Gods Woord niet gezegd dat Hij een Stoel der ere is, en dat de kinderen Gods, klein en groot op die Stoel een plaats mogen hebben. Hier reeds beneden, straks in de eeuwigheid in het Koninkrijk der genade. Zegt Gods Woord mij vanmorgen niet dat Hij is als een Zwaard, onder de schaduw van Gods handen. En dat dit Zwaard zeer scherp is. Want immers Het treft in het hart van des Konings vijanden. En nu vanmorgen geliefden, welk een ontroerende gelijkenis op Christus: een Pijl.

En als ik denk aan een pijl geliefden, dan moet ik denken aan een strijd, een felle strijd die gaat op leven en op dood. En dan kunt u het zich het beste voorstellen: Er was een man die in zijn eenvoudigheid in de aller-felste strijd zijn boog spant. En u ziet het gebeuren, zonder dat hij weet op wie hij richt. Maar Gods hand bestuurt die pijl, en hij treft in het hart van Achab. En dan weet u dat hij samen met Josafath uitgegaan is om te strijden tegen Ramoth in Gilead.

En dat ondanks alle waarschuwingen Gods, ondanks dat Micha tegen hem gezegd heeft: *Ik zag het ganse Israël verstrooid op de bergen als een kudde die geen herder heeft.* Hij is gegaan, en toch bevreesd. En daarom is hij vermomd, verkleed de strijd ingegaan.

En ik dacht zo bij mezelf, hoeveel mensen zitten er vanmorgen in de kerk: Vijanden Gods, vermomd, waar niemand het ziet. Maar als God de Pijl richt in Zijn eenvoudigheid, dan treft Hij precies waar Hij moet wezen, in het hart van een vijand tegen God. En als de pijl hem getroffen heeft, zijn laatste gebed: Draag mij toch uit het leger want ik ben dodelijk verwond. Haastiglijk komen ze en dragen hem weg. Echter er is één woord dat ingeschreven staat in zijn leven: Te laat, voor eeuwig te laat.

Straks dan drinken de honden het bloed van Achab. En de eeuwigheid zal openbaren wat God gezegd heeft: Wie zal Achab overreden? Een boodschap voor u, een boodschap voor mij. Strijd sinds het uur van mijn diepe val, ik ben geen vriend van God, maar ik ben een verbitterde vijand tegen God geworden. En het ergste is geliefden, ik ga vermomd de strijd in.

Dan heb ik het niet over de wereld, ik heb het uiteindelijk niet over het gewone godsdienstige volk, ik heb het over mensen met een traan in het oog, een mens die meent dat hij bekeerd is, en dat hij de goede strijd, strijdt. Totdat, totdat God de boog

laat spannen in Zijn eenvoudigheid. En ik heb maar één begeerte dat ik vanmorgen zulk een boogschutter mag zijn.

Dat de Heere vanmorgen een Pijl uit het verborgene neemt, dat Zwaard dat onder Zijn hand bedekt is. O, dat de Heere het dan wilde geven dat die Pijl eens bestuurd mocht worden, niet ten dode!

Lieve jeugd, vanmorgen, ene keer komt mijn laatste dag, ene keer komt mijn laatste kerkgang. En als ik dan getroffen word! Mijn laatste gebed, een gebed dat nooit meer verhoord zal worden: *Bergen valt op ons, heuvelen bedekt ons.*

Ik weet echter ook nog een andere boodschap. Als zulk een Pijl uit Gods koker, misschien de laatste Pijl op Zijn boog gelegd wordt, en hij treft vanmorgen in het hart van één van Gods lievelingen. En de Heere maakt u dodelijk verwond, een traan in uw oog, en een snik uit uw ziel. *O, God draag mij toch uit het leger want ik ben dodelijk verwond.* En dan wordt Gods kerk uit de strijd gedragen, ze komen terecht in Gods handen. En ik lees dat Hij wondpleisters heeft. Hij heelt gebrokenen van harte, en Hij geneest ze in hunne smarten. En hoe het dan ook moge tegenlopen, dan mogen ze gestadig op Zijn goedheid hopen.

Jesaja! Er is maar één Jesaja, de adelaar onder de profeten, met een scherp oog. Twee zaken! Heel de profetenbrief van Jesaja meldt maar twee zaken! Als het er op aan komt leer ik ook maar twee zaken? Wat leert een zondaar die tot God bekeerd wordt? Die leert hoe diep dat hij verloren ligt. Dat is het eerste!

En ik vraag u vanmorgen, heeft u het al geleerd geliefden dat u de bitterste vijand tegen God was? Dat u met een vuist naar de hemel stond, en dat u zelfs met uw vrome kleed niet anders was dan een bittere vijand tegen genade, tegen God en tegen Christus. Dat is het eerste wat Jesaja predikt. Dat gaat er diep, dat gaat er zeer diep door. Het grootste gedeelte van de profeet Jesaja meldt dat.

Een volk tenslotte in de ballingschap, de harpen aan de wilgen, verlaten en vergeten. Zo schijnt het als God u de schuldbrief thuisgestuurd heeft. Dan schijnt het: Zou God Zijn genade vergeten, zou Hij nu nooit meer van ontferming weten? Misschien zit er vanmorgen iemand in de kerk met zo'n verwonde ziel. Wat kunt u bedroefd wezen nietwaar geliefden? Wat kunt u pijn hebben? Wat kunt u er achter komen dat alle wondpleisters die ik opzoek, dat er geen één helpt.

Maar mijn geliefde medereizigers, luister eens.

Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden.

Hij zal ze niet eeuwiglijk de gramschap doen lijden.

Hij verwondt, Hij verwondt ze ten dode toe. Maar dan komt er een tijd, dat Hij het hoofd opheft uit de gebreken. Dat Hij ze heelt in hun diepe smart en hun ellendigheid. En dan moet u zien Jesaja 40. (Wordt het niet een wonder, voor dat gewonde volk?) Troost, troost Mijn volk, spreek naar het harte Jeruzalems, en zegt: Dat haar strijd vervuld is. Wie is die troost dominee?

Er zijn heel wat mensen die zijn tevreden met een troostwoord, een tekst, een vers, een psalm die opkomt uit het hart. Dat mag wel eens een vertroosting wezen, maar dat is de enige Troost niet! Daar komt die dierbare Borg op verborgen onder de schaduw van Gods hand. Ik wilde dat ik preken kon!

Ik wilde dat ik de schoonheid, de dierbaarheid van die algenoegzame Christus, zo mocht voorstellen dat er vanmorgen nog iemand verwond naar huis gaat. Hij wordt hier bijzonder getekend. Daar moet u Jesaja voor heten. Er is er maar één die Jesaja 53 geschreven heeft: *Als een lam is Hij ter slachting geleid, stemmeloos!* Hier is Hij niet stemmeloos. Hier komt Hij op uit de verborgenheden Gods, uit de stilte der

eeuwigheid. Hij zegt: "Heere, Ik was toch Uw Knecht, Ik was toch Uw dienstmaagds Zoon. Ik ben toch onder de schaduw van Uw hand grootgebracht. Heere, Ik heb gearbeid. En wie kon er klagen zoals de Borg klaagt, Die zegt: Heere heb Ik dan tevergeefs gearbeid!"

Met eerbied gezegd: Liggen er twijfelingen bij de Borg? Nee geliefden, smart, diepe smart bij de Borg en Middelaar. En dan komt Hij op geliefden, ik zeg het nogmaals, Hij is zo verborgen!

Ik kan twintig jaar in de kerk zitten, en dat Hij voor mij verborgen is. Ik kan in de kerk geluisterd hebben met ontroering. Ik kan bekeerd wezen, en te doen gekregen hebben met een Borg Die zo verborgen is. Als een Pijl, als een scherpe Pijl die in de koker van God verborgen ligt. En niet eerder zal Hij geopenbaard worden.

En dan denk ik aan de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw, als zij door Hem onderwezen is, en zegt: *Heere, ik zie dat Gij een Profeet zijt*. En dan komt Hij uit die koker vandaan: *Ik ben het, Die met u spreek*.

Een blindgeborene, lang onder Zijn bearbeiding geweest, en tenslotte als Christus Jezus Zich openbaart, en zegt: *Ik ben het*.

En zo zit u vanmorgen in de kerk mee te luisteren. Misschien uw schoenzolen versleten naar Gods huis, misschien een Avondmaalganger, gedoopt, en honderden malen het Woord van God beluisterd, en met instemming beluisterd. En nog niet te weten dat u een vijand van God en genade bent. En nu komt Hij vanmorgen uit de schaduw van Gods hand. Hij komt vanmorgen uit die pijlkoker. En Hij richt!

Is dat niet een schoon voorbeeld geliefden? Wie is Christus voor u geworden, zeg het eens? Zeg het eens u die in de kerk meeluistert, wie zegt gij dat Hij is? Moet ik u eens wat zeggen, wie Hij is? Hij is het Licht van mijn oog! Ik ben zo blind als een mol. Maar als Christus opgaat als de Ster der hoop, de blinkende Morgenster, de Zon der Gerechtigheid. Christus mijn Licht, mijn Leven. Hij is mijn Onderwijzer. Ik ben grootgebracht bij de onderwijzers waar ik grote eerbied voor had. Maar er is er maar Eén aan Wiens voeten ik zo graag zit tot nu toe.

En als u mij vanmorgen vraagt: Dominee wat bent u? Ik ben maar een beginneling, meer niet. Een leerling, en ik moet alles, alles leren. Ik zit nog maar op de kleuterschool van Gods genade. Hij is Profeet, Hij is Priester, Hij is Koning der gerechtigheid. Hij is de Alfa, Hij is de Omega.

Lieve medereiziger, dat zal de eeuwigheid openbaren wie Christus Jezus is. Waar Paulus stamelend van gesproken heeft: Jezus Christus is alles, en in allen. Buiten Jezus is geen leven.

Onthoud het, wat ik u altijd voorgehouden heb, er is buiten Jezus niemand die zalig wordt. Er is buiten Jezus niemand die in de hemel komt. Er is buiten Jezus, al ben ik ambtsdrager, al ben ik prediker, niemand die zalig wordt. Maar buiten Jezus is het een eeuwige nacht. Vandaar dat Paulus zegt: *Dat ik Hem ken en de kracht Zijner opstanding*.

Wilt u geloven dat ik ontroerd wordt als ik lees: Een Pijl! Kunt u het zich indenken: Eén die de hemelen niet kan bevatten, Die alles is. Alleen maar een Pijl! Wat is een pijl, dominee?

Dat is een stukje riet dat je snijdt, gepunt! Of een wilgentak die hard is met een scherpe pijl er op. In het oosten geliefden, een gevaarlijk wapen. Als ik dan ga denken geliefden, dat hij ingedoopt werd in de gif. En als hij dan op de boog gelegd werd en hij trof waar dan ook, u was ten dode opgeschreven.

En nu Christus! Nu is Christus een Pijl, gesneden uit het harte Gods. Christus Jezus is in de koker van Gods eeuwige liefde verborgen. Als ik de Bijbel lees geliefden, dan lees ik op verschillende plaatsen dat er pijlen zijn. Ezau was een man op de jacht, hij

droeg de pijlkoker en de pijlen.

Ik lees in Gods Woord geliefden, als Jonathan David zoekt in het veld, zijn jongeling uitstuurt en hij schiet een pijl af. En hij zegt: *Jongeling, die pijl ligt veel verder*. Ik zou het u vanmorgen willen toeroepen, Die Pijl ligt verder, Die Pijl ligt veel verder dan ik het ooit kan zeggen. En in overdrachtelijke zin geliefden.

Dan denk ik aan Job die zegt: *Uw pijlen zijn in mijn binnenste ingegaan*. Dan is Job verwond. Zijn kinderen kwijt, een scherpe pijl! Als ik omringd door tegenspoed bezwijken moet, o dat zijn van die scherpe pijlen. En weet u waar ik achter kom geliefde gemeente, er is niet één pijl die mij dodelijk verwonden kan. Al heb ik alles meegemaakt, en de Pijl Christus heeft mij nooit verwond, dan ga ik met een schampschot straks voor eeuwig verloren. Dan kan ik indrukken gehad hebben, en dan kan ik geschreid hebben dat mijn tranen langs de fles heenvloeien, en toch met een schampschot voor eeuwig verloren. Er is maar één Pijl die me dodelijk verwond heeft, en ik kon nooit meer opstaan.

En ik ben tot aan het einde gekomen in een vastlopende weg, zegt iemand, en toen ben ik gedragen in het huis Bethesda. En toen is Hij bij mij gekomen en heeft Hij gezegd: *Wilt u gezond worden?* Waarom is Hij nu een Pijl dominee?

Gemeente, ik wil het u vanmorgen toch niet ontheffen. Ik durf het niet eens te zeggen wat ik ben geworden. Als ik tegen u zeg: Ik ben dood gevallen in de zonde en de misdaden, dan is er niet één die het ontkent. Ik ben melaats geworden, ik ben lam geworden, en ik ben blind geworden, en ik ben ellendig. Weet u wat ik geworden ben bij alles? Ik ben een bittere vijand van Hem. In mijn natuurstaat met een vuist naar de hemel, ik wil niet dat Hij Koning over mij is. Dat ben ik geworden, meer niet! En ik heb pijlen geliefden, ik heb vrome pijlen, ik heb pijlen die ik in de tranen gedompeld heb, en ze bedoelen niets anders dan God van de troon af Ik ben een goddeloze, dwaze, onhebbelijke vijand, en het is een wonder mensen, het is eerlijk een wonder dat God u niet van de aardbodem wegvaagt. Zulk een goddeloos bestaan draagt een mens in zich om. Weet u wat het ergste is?

Daar ben ik nu zo blind voor! Totdat God die Pijl uit Zijn koker haalt en Hij legt Hem op Zijn boog. En misschien zegt iemand. En toen zat ik bij de waterfontein, en toen trof het mij. Misschien dat iemand zegt: Toen liep ik langs de straten van Askelon, en toen trof het mij. Zelfs een moordenaar aan het kruis ter elfder ure. Toen spande Christus in Zijn doorboorde handen Zijn boog, en die Pijl trof En als ik nu geen vreemde zaken voor u neerleg, en u herinnert zich het uur van uw levendmaking, dan zeg ik: Heere, Gij deed het in het dodelijke tijdsgewricht! Het was de tiende ure, dat vergeet ik nooit meer. Ik stapte de kerk binnen als een ongelukkig mens en ik ging met het pak naar huis toe. En toen ging ik als een doodongelukkige verloren zondaar naar huis. Een Pijl!

Hoe lang heb ik het onder u mogen preken? Ik heb geprobeerd om u Christus voor te stellen. En ik heb het altijd een beetje begrepen, Hij was verborgen. Hij is voor een mens verborgen, al bent u honderd jaar oud geworden. Al bent u levend gemaakt door de Heilige Geest, Hij is verborgen voor u. In de eerste tijd toen die Pijl mij trof, kroop ik over mijn zolder heen, en ik schreeuwde naar God, maar die Pijl was voor mij zo verborgen hé? Gelukkig dat het in de Bijbel staat. Hij ligt onder de schaduw van de Goddelijke hand, Hij ligt verborgen in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid.

Mag ik het eens zeggen gemeente? Toen er nog geen mens op de wereld was, heeft God gevraagd om die Pijl. En toen heeft God gezegd: Wie zal er dan met Zijn hart Borg worden? Met eerbied gezegd: Wie zal dan de grootste vijand overwinnen? Hij

lag verborgen in de raad Gods. Hij ligt verborgen. Ik hou van het Woord geliefden! Ze praten over het verbond, en ik moet u zeggen: Het is één grote Verborgenheid. U kunt een boek over het verbond schrijven, maar Hij is verborgen. Hij is verborgen in het verbond. Hij is verborgen in de Schrift. Hij is voor mijn oog verborgen, Hij is voor mijn hart verborgen. Overal verborgen!

Hij is verborgen geliefden, zelfs in de diepste gangen die God met Zijn kerk gaat. Al bent u levend gemaakt door God in de eerste gangen van het leven, al heeft u de dodelijke wond gekregen. Al zit u graag in de kerk, Hij is verborgen. Totdat God Hem uit de koker haalt. En dan zit ik met ontroerende gedachten te luisteren. God haalde Hem eruit, en God legde Hem op Zijn boog, en Hij kwam terecht in Bethlehems kribbe.

Zie daar mijn geliefde medereiziger, de boog die God gespannen heeft. Ik heb eens gehoord van één van Gods kinderen, ze zei: God had het nooit beter kunnen doen. Zalig worden had God nooit liefelijker kunnen doen dan die verborgene Pijl in het openbaar te brengen. En er was voor Hem geen plaats. En God legt de Pijl op Zijn boog en schiet. Dan is God de grote Boogschutter. En dan neemt God die Pijl op Zijn boog, een verborgen Pijl, en zomaar in Ur der Chaldeeën daar valt Abraham voor God neer in het stof God de grote Boogschutter, Die met vele pijlen kan schieten, en Die ene Pijl gebruikt om de kerk de dodelijke wonde toe te brengen.

Ik geloof vanmorgen dat ik niet een vreemde zaak preek. Er zijn mensen die hebben het altijd maar over een geopenbaarde Christus, Hij moet eerst verborgen zijn geweest. U moet eerst leren verstaan dat u Hem niet gekend hebt zolang dat u in de kerk zit, en naar Hem geluisterd hebt. En als het er op aan komt, wat zeg ik: Ik ben het meest vijandig tegen Christus. Dat moet u maar goed onthouden, ik zoek allerlei pijlen geliefden.

God gebruikt ook allerlei pijlen! Hij gebruikt een pijl van tegenspoed, ook noodzakelijk. Als God een mens gaat bekeren geliefden, dan houdt Hij eerst die Pijl verborgen. Dan begint Hij een mens net als Job te raken met een pijl van tegenspoed. Denk er goed om, dat kan pijnlijk en smartelijk wezen, dat kan soms bijna dodelijk wezen. En ik zou u dit willen zeggen: U kunt met tegenspoed, - stil even - u kunt met tegenspoed zonder meer verloren gaan. Ik wil het u zo scherp mogelijk zeggen, om Christus Jezus u dierbaar te maken: U kunt met een verontruste consciëntie verloren gaan. Ik heb het u de vorige week gezegd: U kunt met een geopenbaarde Christus verloren gaan. Saul, Judas, Demas eens verlicht met een verontruste consciëntie, en met een geopenbaarde Christus verloren gegaan.

En Gods volk is er wel eens bang van. Hem gezien voor het glasvenster, Hem dierbaar geacht, Hem beminnelijk gezien. En dan al die wonden die ze hebben, want Gods kerk gaat gewond door het leven. Ik geloof niet dat ik teveel zeg.

Er zit vanmorgen iemand in de kerk die zegt: O, dominee wat ben ik toch gewond in de strijd. Ik heb een wonde gekregen in mijn tegenspoed die zo erg is, een wonde toegebracht door mijn vijanden.

Dan kunt u gewond in de kerk zitten, en zeggen: Heere ik heb U in het heiligdom gezien, en nu vrees ik nog, wat? Dat ik nog één der dagen om zal komen in de handen van Saul! Ik zeg toch niet te veel dat Christus mij dierbaar en beminnelijk is.

Denk aan de Samaritaanse vrouw! Daar komt ze en de eerste pijl treft al raak. De eerste pijl is raak: ze laat haar watervat staan, dat is het eerste. Dan komt de tweede pijl: ze krijgt Goddelijk onderwijs. De derde pijl: ze wordt ontdekt aan schuld, aan zonde, en straf. De vierde pijl: ze wordt begerig naar een onbekende Christus. De vijfde pijl: en ze zit aan Zijn voeten neer. En de Heere openbaart Zich en zegt: *Ik ben*

het Die met u spreek.

Het ligt zo eenvoudig. Weet u waar ik aan denk? Er zitten wat mensen die in de kerk met een schampschot neer zitten. Er zitten er ook die alle pijlen over hun hoofd hebben zien heengaan en buiten het hart. Ik geloof niet dat ik teveel zeg, er zijn er ook die hebben een schild gehad, en achter het schild van eigengerechtigheid en vroomheid hebben ze zich verborgen voor Christus.

Ik lees van Jericho dat als God in Christus komt: En Jericho sloot de poorten toe.

Er was een man dodelijk getroffen door een Pijl. En als ik dan aan zijn voetbank zat, en we gingen onderwijzend spreken: God had hem geleerd dat Christus gewillig in zijn schip was gekomen. Dan ging ik met hem praten en zei: Die Pijl ligt verder, Die Pijl ligt veel verder. En dan werd hij op het laatst boos op me. En ik geloof dat dit ook mogelijk is dat u boos geworden bent onder een ontdekkende waarheid.

Mijn lieve medereiziger, ik heb achter u aangedrongen als een herder, en ik heb gepoogd om u te brengen bij Hem. Uit het leger gedragen aan Zijn gezegende voeten. Als er wat geweest is om u te zeggen dat er pareltjes zijn, maar er zijn ook gezegende parels. Hij heelt gebrokenen van harte. En als ik daartoe dienstbaar geweest ben om u te wijzen op Christus, wilt u geloven, dan ontroert dat mijn hart. Die gezegende Borg, Die lieve Borg, Die hier voorkomt en zegt: "Hij heeft Mij gemaakt als een scherp Zwaard onder de schaduw Zijner hand. Hij heeft Mij bedekt en Hij heeft Mij tot een zuivere Pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen. En Hij heeft gezegd: Gij zijt Mijn Knecht Israëel, door Welke Ik verheerlijkt zal worden. Doch Ik zeide, (daar hebt u de Borg), Ik heb tevergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht. En dan legt de Borg Zijn zaken bij Zijn Vader neer en zegt: Mijn recht is bij den Heere, en Mijn werkloon ligt bij Mijn God."

Lieve gemeente nog één keer! Hebt gij Zijn prediking gehoord, een bedroefde Borg Die zegt: Ben Ik dan een Vader, waar is dan Mijn eer? Waar is dan Mijn werkloon? Waar de Heere het Hem beloofd heeft.

Kom aan gemeente, we zijn nu nog bij elkander, wat was de vrucht? Ik vraag het aan mijn jeugd: Ben je ooit gewond de kerk uitgegaan? Ik vraag het aan degenen die op middelbare leeftijd zijn: Bent u wel eens met een verontruste consciëntie uit Gods huis gegaan? Misschien dat u herinnerd bent aan vroegere dagen.

Nog ene keer, gij die God vreest: Was er opwas in de genade van Christus dat u Hem meerder hebt leren kennen? O, geliefden, de Borg en Middelaar Hij zoekt vrucht op Zijn arbeid. Een zuivere Pijl! Ik weet het, er zijn ook pijlen die niet zuiver zijn. Maar er is maar ene zuivere Pijl, en als die zuivere Pijl treft, dan treft Hij in het hart van des Konings vijanden. Dan gaat hij bedroefd naar huis, verontrust! Hoe moet dat dominee? Als ik nu veertig jaar onbekeerd ben dominee, hoe moet dat? Als ik nu zeventig jaar geworden ben en ik heb nog nooit geschreid, hoe moet dat? Weet u het niet? Luister:

*Het briesend paard moet eind'lijk sneven,
Hoe snel het draav' in 't oorlogsveld;
'k Kan niemand d' overwinning geven;
Zijn grote sterkte baat geen held.
Neen, de HEER' der heren
Doet ons triumeren;
Hij, geducht in macht,
Slaat elk gunstig gade,
Die op Zijn genade*

In benauwdheid wacht.

Psalm 33 het negende vers.

Ach ja, een vijand van God geworden. En wie zal Achab overreden? Er zijn wat een pijlen op hem afgeschoten. Achab heeft wat geweend, Achab is in de diepste beproevingen terecht gekomen. Ontroerd geworden, en niets heeft geholpen.

Ik weet het, er zitten er hier in de kerk die jaren lang onder het Woord gezeten hebben. Er zijn wat een pijlen op u afgeschoten. God liet uw vrouw naar het graf dragen, een pijl! Er werd een kind geboren en dat kind was niet als een ander, een pijl! In voorspoed en in tegenspoed, het waren allemaal van die pijlen om u op de plaats te brengen.

Weet u wat het ergste is, vrienden? Achab! Hebt gij gezien dat Achab zich vernedert. Maar Achab staat weer op van zijn woning. En God zegt: Wie zal Achab overreden? Ik ben er mij bewust van, ik ben wel eens uitgegaan, ik heb wel eens geprobeerd om mensen te bekeren, er is bij mij nooit wat van terecht gekomen, nee echt niet. Ik kan het op de ene kant doen, en de andere kant, er is er Eén die een mens kan overreden. Er is maar één Pijl, en als Hij treft, nee niet in het hart van vrienden, dan treft Hij in het hart van goddeloze vijanden. En dan worden vijanden met God verzoend.

Wanneer dominee?

Ik zal het u zeggen! Dan moet u het achtste vers nog eens lezen: *In den tijd des welbehagens heb Ik U verhoord*. Dan kan Manasse het lang volhouden. De Heere sprak wel en hij luisterde niet. Dan komt het uur van het welbehagen. En dan komt Die verborgen Pijl, hij komt van onder de doornen in de gevangenis, en daar ligt hij te schreeuwen voor God. In de tijd van het welbehagen.

Als Efraïm zich op de heup klopt, als hij roept: *Heere bekeer mij, dan zal ik bekeerd wezen*. In de tijd van het welbehagen!

Dan kunt u veertig jaar als een rijke jongeling geleefd hebben, en u kunt zich overal mee op de been gehouden hebben.

In het dodelijke uur een moordenaar, de tijd van het welbehagen. Eén Pijl! Kunt u dan zeggen wat er dan gebeurt dominee? Toe zeg het nog eens ene keer, wat gaat er nu gebeuren als die Pijl mij treft?

Laat ik het dan proberen: Het is een verborgen werk. Het is zo verborgen, niet één mens ziet het. Als u naar bed toe gaat, legt u zich schreiende voor God neer, een verloren zaak! Onbekeerd dat is het ergste wat er dan is, ik ben God kwijt. En ik schreeuw naar een onbekende God. Dat mijn hart uitroept: Heere draag mij toch uit dit leger want zulk een last van zonde en plagen, niet meer te dragen, drukt mijn schouders naar beneden. Ik roep naar de morgen: Wanneer wordt het avond? En ik roep naar de avond: Wanneer wordt het morgen?

Mijn Bijbel komt op tafel. Ik wil mijn gehele gezin bekeren. Ik heb die man gekend die al in de eeuwigheid is, hij wilde heel zijn gezin bekeren, dat kon hij niet meer. Hij had zijn kinderen mee in het verderf gesleurd, en toen kon hij zijn kinderen niet meer bekeren. Wat is hem dat tot een droefheid geweest. Wie zou zijn kinderen in dat uur niet willen bekeren als die Pijl getroffen heeft. De wereld vaarwel, de wereld een scheidbrief, mijn beste vrienden een scheidbrief.

En ik kom alleen op de wereld te staan. Eenzaam en verschoven, en de ellende drukt mij neer. In de tijd van het welbehagen. Wanneer is dat dominee?

Heden! Gods Woord doet altijd twee dingen: Ik val voor dat Woord, en ik omhels het Woord, of ik blijf een vijand van dat Woord. En nu één van beiden, valt u voor dat Woord zeg? Weet u waar ik blij om ben? Ik ben er zo blij mee omdat ik er in

onderwezen ben.

Ik heb jonge mensen gekend die hadden de kerk de rug toegekeerd, en die moesten van de kerk niets meer hebben. En toen kwamen ze onder het Woord terecht, en toen zeiden ze: Zo hebben mijn vader en moeder het geleerd! Ik weet waar een mens een grond van kan maken, met allerlei dingen. Maar dan is de enige weg Die Pijl, Die Pijl Christus. Ik heb het gebrekvol gedaan dat weet ik, ik heb geprobeerd om Paulus na te stamelen: Ik heb onder u nooit anders geweten dan Christus Jezus. Misschien denkt u er later nog wel eens over na.

Maar dat er maar Eén is Die u van het veld kan afdragen, uitroepende: Ik ben dodelijk verwond. Ik heb maar één begeerte! Er was een man en die spande zijn boog in zijn eenvoudigheid. Ik heb nooit geweten waar die pijlen terecht kwamen, dat wist ik niet. Ik ben er achter gekomen in de laatste tijden, dat er toch van die verborgene pijltjes getroffen hebben. En dat van die verborgene Pijlen uit Gods hand onder Zijn schaduw hebben getroffen. Hier een traan, daar een snik en een schreeuw, zelfs die leerden verstaan dat ze jaloers gemaakt werden op een verborgene Christus.

Geliefde gemeente, onder de schaduw van Zijn hand. Er is veel verborgen wat hier niet ontdekt wordt, maar straks zal de eeuwigheid het openbaren. En dan zal het waar worden wat in het dertiende vers staat: *Juicht, gij hemelen! en verheugt u, gij aarde! en gij bergen! maakt gedreun met gejuich; want de Heere heeft Zijn volk vertroost, en Hij zal Zich over Zijn ellendigen ontfermen.* AMEN.

Psalm 20 het derde vers.

*Dan zal 't gejuich ten hemel dringen;
Dan zullen wij Gods eer,
Bij opgestoken vaandels, zingen;
Uw wens vervull' de HEER!
'k Weet nu, dat Gods gezalften koning
Geen heilgoed zal ontbreken;
Want God zal, uit Zijn hemelwoning,
Hem sterken op zijn smeken.*

9. EFRAÏM, GODS KIND

Psalm 97:1

Jeremia 31: 1 - 20

Psalm 116: 1-2-3-4

Psalm 32: 3

Psalm 56: 6

We wilden een ogenblik met elkander gaan denken over de geschiedenis van Efraïm. En dan kunt u de tekst vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte Jeremia 31:18, 19 en 20. U leest daar de tekst aldus:

Ik heb wel gehoord, dat zich Efraïm beklaagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf.

Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE mijn God.

Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekendgemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd, ja ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb.

Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE.

We willen samen een ogenblik stilstaan bij: EFRAÏM, GODS KIND

En we zien:

- In de eerste plaats: Hij is een bijzonder kind.
- In de tweede plaats: Hij is een smartenkind.
- In de derde plaats: Hij is een troetelkind.

We gaan dus samen denken over Efraïm. En dan zult u vanmorgen tegen mij zeggen: Efraïm leeft niet meer! Het is waar. Als u aandachtig luistert, hoort u de kerk zingen: *Hij is verlost, God heeft hem welgedaan.* Maar voor het nageslacht van Efraïm staat dit zelfde woord opgetekend. En dan zou het kunnen gebeuren dat Efraïm zich gezet heeft onder de schare die meeluistert naar de verkondiging van Gods Woord.

Welnu geliefden, dan luister ik met ontroering: Efraïm is Mij een troetelkind. Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem. Een bijzonder kind, in der waarheid! Bijzonder in de zonde, maar ook bijzonder in de genade Gods. Een smartenkind! Want immers geliefden, we lezen van Efraïm dat hij is als een botte duif. We lezen van hem dat hij zijn kinderen naar de doodslager brengt. En die Efraïm nu, met zijn voorhoofd van koper en zijn nek als een ijzeren zenuw, die Efraïm die daar de banden met God stuk gebroken heeft, en als een verloren zoon heengevlucht is in het land der vreemdelingen. Hij is achterhaald door God, en God spreekt hem toe in het land der vreemdelingschappen: *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.* Efraïm een smartenkind! Maar Efraïm ook een troetelkind!

We gaan de Heere vragen of Hij ons wil gedenken.

Daar wilden we dus samen over denken, over die welbekende geschiedenis van Efraïm die daar bij de rivieren van Babel zich op de heup klopt. En die daar schreiende uitroept: *Heere bekeer Gij mij, dan zal ik bekeerd zijn.* In de geest ga ik met u mee naar de rivieren van Babel, daar is de leerschool voor Efraïm. Ik zie hem

zitten, als er as op zijn hoofd gestrooid is, de kroon is van zijn hoofd gevallen, hete tranen vloeien over zijn wangen heen, waar gij hem hoort schreien, gelijk een kind dat pas geboren is. En als u dan aandachtig met mij meeluistert dan hoort u hem uitroepen:

*Wil mij, Uwen naam ter eer,
Al mijn euveldaan vergeven;
Ik heb tegen U, o HEER',
Zwaar en menigmaal misdreven.*

Maar wie luistert er naar Efraïm? Laten we eerlijk zijn geliefden, wie merkt er op een schreiende zondaar in de binnenkamer waar de tranen over de wangen heenvloeien? En als iemand vergeten zijn weg over de aarde gaat, wie merkt er op? De vrienden van Efraïm niet, net zomin als de vrienden van de verloren zoon, die met hem al het goed er door gebracht hebben. Niemand ziet daar Efraïm zitten, die de harp aan de wilgen gebonden heeft. Niemand merkt hoe bedroefd dat hij is.

En toch, hoor! over de waterstromen van het verre Babel, daar is een stem uit de hemel die zegt: *Ik heb het wel gehoord*. O, wat moet dat voor die Efraïm een wonder zijn. God, tegen Wie hij zolang gezondigd heeft, God Die hij bedroefd heeft, God heeft het gehoord. En hoe heeft God het gehoord? God heeft het met blijdschap beluisterd.

Want immers de Heere zegt tot hem: *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem*. Is dat niet een blijde boodschap vanmorgen voor iemand die bij datzelfde Babel neerzit? Die daar terugblijkt op het verzondigde verleden, die op zijn vuile klederen merkt, die moet belijden als de verloren zoon de banden met het Opperwezen verbroken te hebben! Is het dan niet een wonder dat de Heere u persoonlijk kent, en tot u gaat zeggen: *Ik zal Mij zijner*, (en dan is het alsof dat woord tot aan uw hart wordt neergelegd) *zekerlijk ontfermen, spreekt de Heere*.

Wie is Efraïm? U zou hem zomaar uit de kerk kunnen halen hier vanmorgen. Die vader die vanmorgen met droefheid opgestaan is, en zijn weg naar de kerk gezocht heeft: Efraïm!

Die moeder die heel de nacht niet geslapen heeft, waar het gewoeld en gewerkt heeft in uw hart. Efraïm, die jonge man, die jonge dochter met de zorgen en de smarten van het leven. Hebben we niet tegen elkander gezegd dat we samen uit één lap gescheurd zijn. Dat we samen gezondigd hebben en de heerlijkheid Gods derven. Dat onze keel een geopend graf is, slangenvenijs onder de lippen, en dat we de weg des vredes niet kennen. Waar we het verbond Gods verbroken hebben, en met een eeuwige afkering getuigd hebben: *Wijk van mij want in de kennis Uwer wegen heb ik geen lust*.

En toch is Efraïm een bijzonder mens. Hij staat als het ware boven elk natuurlijk mens. Niet krachtens de natuur, maar alleen krachtens vrije genade. Straks als de poorten der genade zullen opengaan, dan zal die schuldige Efraïm heengaan naar de straten van goud, dan zal hij zijn kroon neerleggen aan de voeten van het Lam en zingen: *Gij o Lam Gods, Gij hebt mij Gode gekocht met Uw bloed*.

Waar komt Efraïm vandaan? Hij is geboren in ballingschap! Net als u en ik, we zijn samen in ballingschap geboren. Mijn vader was een Amoriet, en mijn moeder was een Hetietische, en ik lig op het vlakke des velds, en ik lig vertreden in mijn bloed.

Efraïm in ballingschap geboren. Hij heeft tweemaal bloed in zijn aderen, net als elk kind van God, wedergeboren uit vrije gunst. Het bloed van Adam, en het bloed dat van betere dingen spreekt. Het bloed van de dierbare Borggerechtigheid.

Zijn vader was Jozef! En u weet het: Jozef in de kuil geworpen. Jozef verlaten en

vergeten. Jozef verhoogd, en straks trouwt hij met een Egyptische prinses. En uit die twee nu is het wonder geboren. Eerst Manasse, en toen Efraïm.

Maar dan klopt het niet helemaal! Want de natuur zegt: Manasse is de eerstgeborene. Maar nu gaat vrije genade daar dwars tegenin, en vrije genade zegt: Efraïm! Hoewel hij de tweede is, hoewel hij eigenlijk de minste is, hoewel hij geen rechten kon laten gelden op die erfenis, Efraïm is in de ogen Gods de eerstgeborene!

Hoe komt dat? En dan kom ik terecht in het vrije van het welbehagen Gods, waar elk van Gods kinderen bij tijden leert zingen: Uit vrije goedheid! Daar raken ze nooit in uitgewonderd.

Mijn lieve vriend, op weg en reis naar de eeuwigheid, dat is hier een oorzaak van verwondering. En dat zal straks in de eeuwigheid een oorzaak blijven van aanbidding. Uit vrije goedheid waart Gij mij, Een vriendelijk Ontfermer. Want immers: Gij hebt ellendigen dat land. En dat is de boodschap die ik vanmorgen mag doorgeven:

*Gij hebt ellendigen dat land,
Bereid door Uwe sterke hand,
O, Israëls Ontfermer.*

En dan gebeurt er een wonder. Straks als die beide kinderen geleid worden naar de oude grijze Jakob, dan heeft Jakob wat geleerd, dan legt hij zijn handen kruislings over die beide jongens heen. En dan krijgt Efraïm waar hij geen recht op heeft, en dan wordt Manasse op de tweede plaats gesteld. En ik geloof dat ik vanmorgen niet vergeestelijk, dat de hele kerk onder gekruiste handen gezegend wordt uit het bloed van het Nieuwe Testament. Waar Hij betuigt: *Ik zal hen tot zonen en tot dochteren zijn.* Zij zullen een nieuwe naam ontvangen. Efraïm, als uit doorboorde handen gezegend. Efraïm voortkomende uit het vrije van het welbehagen Gods. En nu eerlijk mijn vriend!

Als Efraïm een bijzonder kind is, dan moet Efraïm, bijzonder voorzichtig wandelen. Dan moet Efraïm een dankbaar mens worden, dan moet Efraïm God achteraan kleven, dan moet Efraïm God lief hebben. Adeldom verplicht immers!

En wat krijgen we nu geliefden? Zoals de wereld niet zondigen kan, zo zondigt de kerke Gods. Wie het verstaat die verstaat het! Er is niet ene wereldling die zo kan zondigen als Efraïm! En er is er niet één in zijn goddeloos bestaan die zo zondigen kan als één van Gods kinderen hier in de kerk. Immers Efraïm zondigt tegen de liefde Gods.

En nu gaat God Efraïm uittekenen wie hij is: *Efraïm is een koek die niet omgekeerd is.* Efraïm brengt zijn kinderen naar de doodslager heen. Efraïm is een botte duif. En vult het dan zelf maar in mijne geliefden, als u door genade een Efraïms hart gekregen hebt. Wat ben ik, en wie behoorde ik te wezen voor God? En wat heb ik gedaan met vrije genade? Gezondigd tegen Gods eeuwige liefde. En wat moet er dan gebeuren, geliefden?

Ik zie u vanmorgen in de kerk zitten, en hoe u door genade uw hand in de boezem leert steken en hem er melaats uittrekt. Wat moet er nu gebeuren met u? Weet u wat er gebeuren moet? Dan moet God met de bezem van de gerechtigheid Efraïm voor Zich wegvegen! En dan blijft er voor Efraïm maar één plaats over. Weet u wat dat is? Dat is de aller-diepste plaats in de rampzaligheid, waar hij zal moeten uitspreken: *U bent volmaakt, en U zijt rechtvaardig o Heere! Want Uw oordeel rust op de allerbeste wetten.*

En nu zou dat kunnen geliefden, als er op Efraïm geen stempel stond. Want op die schuldige Efraïm zijn voorhoofd staat geschreven: *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.* Met eerbied gezegd: Efraïm kan niet verloren gaan! Efraïm moet behouden

worden krachtens dat bijzonder gouden koord van het vrije van Gods eeuwig welbehagen. Wat moet er dan gebeuren, mijn vriend?

Dan moet Efraïm onderwijs ontvangen. En dan krijgt hij bijzonder onderwijs.

Ik weet niet of u mij begrijpt vanmorgen? Er zijn kinderen die kunnen gewoon meekomen op school, die hebben geen bijzonder onderwijs nodig. Maar er zijn kinderen die willen graag mee komen, en die kunnen niet meekomen, die komen op een bijzondere school.

Welnu, Efraïm kan op de school der genade niet meer meekomen, dan krijgt hij bijzonder Goddelijk onderwijs. En dan zegt de Heere: *Ik zal hem tuchtigen*. Nee, God zal Efraïm niet tuchtigen zodat hij straks in de rampzaligheid terecht komt! God zegt: Ik zal hem tuchtigen gelijk een vader doet.

Ik weet niet of u dat begrijpt vanmorgen? Als er een vreemdeling is die een kind ziet, die kan een vreemd kind klappen uitdelen. Maar als er een vader is die met zijn vaderhart aan dat kind verbonden is, en als die vader dat kind slaat, dan voelt die vader het veel erger dan dat kind.

Welnu, wil u geloven geliefde toehoorder,, dat het in mijn hart pijn doet. En dan komt God met Zijn Vaderlijke kastijding bij Efraïm. En dan zegt God van de hemel: Hij is getuchtigd gelijk een ongewend kalf.

Wat is dat dominee? U moet weten mijn geliefden, dat men vroeger een kalf opfokte om de ploeg te trekken. Mogelijk heeft u het ergens wel eens gezien. Dan ziet u hoe de boer de ploeg neemt. U ziet hoe de ossen of de kalveren ervoor gespannen worden, en dan de zweep er over. En dan moeten deze dieren de ploeg trekken. Maar eer dat het zover is, moet dat dier uit de weide gehaald worden. Voor de eerste keer wordt het juk op de schouder gelegd. En dan moet u niet denken dat zulk een ongewend kalf gewillig is. Daar hebt u nu de boodschap: Een ongewend kalf! U kunt het ook vertalen met: Een opstandig kalf.

En als u het dan nog dichter bij uw eigen hart wilt brengen geliefden: Een kalf met een vuist naar de hemel gekeerd, die het met de wegen Gods niet eens is. Welnu, daar komt die boer met liefde tot zijn dier, en hij grijpt één van zijn kalveren uit de weide. Hij voert dat kalf mee, hij legt hem het juk op. Wat doet dat dier?

Mogelijk kunt u het zich indenken: achterop springen! De boer die het juk tegenhoudt. Dan springt het voorop, dan naar de zijkant, en als het zou kunnen dan zou het trappen tegen de hand van die boer. Wat doet die boer? Met liefde krijgt zulk een dier klopjes op de hals. Met liefde wordt dat dier toegesproken. En als het dan niet helpt, dominee? Dan komt tenslotte die boer en dan een klap die kletst tegen de zijkant van het dier. Want het dier moet het juk dragen voor die boer. Tenslotte verliest dat dier het, en dan staat het naast zijn meester. Tenslotte wordt het gewillig, het draagt het juk.

Ik kom even naast u zitten, mogelijk dat u het nu begrijpt in uw eigen leven? Wat was ik, en wie ben ik geworden dominee? Ik was een mens die onbekeerd was, ik was een dwaas, ik was een opstandige. Maar als God uit liefde de hand naar u uitgestrekt heeft, wat dan? Dan zal Ik Efraïm leren om in Mijn wegen te gaan. Ik wil niet!

Lieve gemeente luister eens, we hebben tegenwoordig een christendom die het wil. Ik heb nog nooit anders gehoord als God een volk gaat bekeren, ze willen niet. Ze willen niet dat God Koning over hen is.

God is veel gewilliger dan die kerk. God grijpt ze in het hart, God gaat ze het juk opleggen. Luister eens gemeente, dat liefdesjuk, dat juk van vrije genade, dat juk uit Christus Jezus wat ik niet moet, maar mag dragen. Heeft u het gehoord in uw verdriet, ik behoef geen kruis te dragen, ik mag, ik mag uit vrije genade wandelen in de wegen Gods. Want immers, God legt een mens niet te veel op.

Wie was Jakob? Jakob heeft gevochten tegen vrije genade. Jakob wilde niet!

Wie was Jozef, geliefden? Als ik lees in Psalm 105:19, *Tot den tijd toe, dat Zijn woord kwam, heeft hem de rede des Heeren doorlouterd.* Wie was u toen de Heere u trok met koorden van goedertierenheid? Gestreden, gestreden met alle macht om als het kon het juk af te werpen.

En dan lees ik in ene keer: *Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden.* Er staat in de grondtekst eigenlijk: Ik werd het met God eens. En dan geloof ik dat ik vanmorgen weer een boodschap voor u en voor mij heb. Ik was het met God niet eens, maar ik geloof dat het mijn zaligste uur was toen ik het met God eens werd. Toen ik boog, mijn ziel was als een kind gespeend. Daar staat dat kalf, daar staat het zwetend, daar staat het zwoegend, daar kijkt het met een oog vol verbazing naar die boer alsof het vraagt: *Waarom hebt u mij getuchtigd?* En het is alsof die boer zegt: *Ik deed het uit liefde!*

Ik zie hier vanmorgen iemand zitten die een kind naar het graf droeg: *Uit liefde! God deed het uit Vaderlijke barmhartigheid. Als een kalf getuchtigd. Het kalf werd het met die boer eens. Ik vraag vanmorgen: Bent u het met God eens geworden?*

Wat lezen we dan van Efraïm? *Hij klaagt!* Ik heb wel gehoord, daar komt dat ongewende kalf

Waarom klaagt Efraïm? Efraïm klaagt niet over God, Efraïm klaagt over zichzelf. Ik geloof dat het zaligste wordt in mijn leven dat ik niet meer over mijn buurman klaag. Ik geloof dat het mijn beste weg is geweest dat ik mezelf op de heup klop, en leer klagen: *Ik, ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog.*

Efraïm klaagt, Efraïm klaagt over zichzelf En weet u wat nu een wonder is? En nu komt God van de hemel en Hij zegt: *Ik, Ik heb het wel gehoord.* Ik geloof dat ik vanmorgen toegekomen ben aan een troostboodschap voor de kerke Gods. Mijn weg is voor de Heere verborgen. Daar in de binnenkamer wanneer de deur gesloten is, wanneer niemand het ziet. Als ik meen dat de straat waarin ik woon dat niemand die kent. Maar dat God wandelt door de straten en precies komt in die buurt bij dat nummer. En dat God vanmorgen Zijn oor ter luisteren legt aan die deur en zegt: *"Ik heb het wel gehoord Mijn kind. Ik heb wel gehoord dat u klaagt. Ik heb wel gezien dat ge uw tranen uitstort. Ik heb het wel gehoord!"*

Wat zegt Efraïm dan? Efraïm zegt: *Heere bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn.*

Lieve toehoorders, die taal is u toch niet vreemd geworden? We moeten bekeerd worden, u en ik!

Ik hoop niet dat u er te hoogmoedig en te groot voor geworden bent. Tegenwoordig is het net alsof we bekeerd op de wereld komen. En het is alsof, wanneer we het doopteken ontvangen, dat we dan met het aangezicht naar God toegekeerd liggen. Maar zo is het niet! We liggen verloren voor God, we zijn onbekeerd of we het weten of niet weten. En als God mij gaat bekeren geliefden, gelijk God Efraïm heeft bekeerd, dan wordt hij onbekeerd. En ik geloof niet dat ik het verkeerd zeg: Als God u en mij bekeert dan kom ik als een onbekeerde voor God te liggen. En dan ga ik net als Efraïm uitroepen: *Heere bekeer Gij mij dan zal ik bekeerd wezen.*

Alle bekering is geen bekering geliefden! Alles wat wij bekering noemen is geen bekering die uit God is. Er zijn zoveel mensen die hebben zichzelf bekeerd. Er zijn mensen die hebben zich laten bekeren door een ander.

Maar een volk dat door God eerlijk gemaakt is, zegt: *Heere, leer Gij mij dat U mij moet bekeren, dan alleen zal ik bekeerd wezen.* Dan heb ik er geen genoeg aan dat mijn vader mij zegent, en dan heb ik er niet genoeg aan dat mijn dominee zegt: *Gij zijt bekeerd.*

Weet u waar ik over nadacht? We beginnen verkeerd! De meeste beginnen bij Abraham! Ik moet niet bij Abraham, bij mijn doop beginnen, maar ik moet het leren dat ik bij Adam beginnen moet, waar het verloren ligt voor God. En waar het nu voor God verloren ligt daar moet ik alle eigen gemaakte bekeringsplannen laten liggen. En dan moet ik zeggen: Heere, bekeer Gij mij, dan zal ik bekeerd wezen. En als nu een mens bekeerd wordt wat dan?

We lezen even de tekst: *Zekerlijk, dus dat is waar! Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben.* En vul het nu eens in vanmorgen. Nadat God u bekeerd heeft wat is er toen gebeurd? Dan kijkt u even rondom u heen, en dan luistert u even mee in heel het kerkelijk leven. En dan beginnen ze: Nadat ik bekeerd ben, ben ik een ander mens geworden. En nadat ik bekeerd ben geworden ben ik naar het Avondmaal gegaan. En nadat ik bekeerd ben geworden, ben ik verbeterd.

En nu lees ik bij Efraïm: Nadat ik bekeerd ben, *heb ik berouw gehad.* En ik geloof dat ik hier een zuiver Bijbels kenmerk heb van de bekering. Wie tot God bekeerd wordt die komt in de binnenkamer terecht met het juk op zijn schouder. En het eerste wat God doet dat is net als bij de verloren zoon, bij de varkenstrog van mijn zondebestaan terecht komen en uitroepen: Ik heb berouw gehad. Vrucht van de bekering dat is: Berouw hebben over de zonden.

Het oude volk zei vroeger: Dat is een inkeer tot mezelf, dat is een afkeer van de zonde, dat is een terugkeer tot God. Welnu geliefden, dat gaat niet zonder tranen. U moet mij vanmorgen niet beschuldigen dat ik zeg: De bekering ligt in de tranen, en de bekering ligt in gemoedelijkheden.

Laat ik u zeggen, wie zonder berouw bekeerd is, die is niet bekeerd. Wat zegt Efraïm? Ik heb mij op heup geklopt, ik ben schaamrood geworden. Ik geloof niet dat ik teveel zeg, dat als ik in zulk een binnenkamer mag kijken dat iemand zich schaamt over vroeger. Dat iemand beschaamd wordt als hij terug denkt aan zijn jonge leven. Dat hij beschaamd wordt wat hij gedaan heeft in heel zijn bestaan tegen God.

Kunt u zich nu indenken wat Efraïm zegt: Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn. Ik heb tegen u gezegd: Efraïm leeft al lang niet meer, Efraïm is thuis, Efraïm is verlost. Maar het nageslacht van Efraïm!

Ik dacht zo bij mezelf, misschien zit Efraïm wel in de kerk. En als Efraïm hier zit, en u kent Efraïm, zegt dan dat de naam van Efraïm genoemd is. Is Efraïm hier? Luistert Efraïm vanmorgen mee naar dit woord.

Hoort dan mijn kind, God spreekt: Ik heb het wel gehoord. Er staat in de grondtekst: *Ik heb het terdege gehoord.* Die verzuchtingen van Efraïm zijn opgerezen tot in de hemelpoort. Ik heb het wel gehoord. Efraïm beklagt zich, Efraïm heeft berouw, Efraïm heeft smart. God is verblijd, verblijd met Efraïm. En als ik dan aandachtig luister hoor ik Efraïm, en samen met Efraïm zingen we:

*'k Bekend', o HEER', aan U oprecht mijn zonden;
'k Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;
Maar ik beleed, na ernstig overleg,
Mijn boze daan; Gij naamt die gunstig weg;
Dies zal tot U een ieder van de vromen,
In vindenstijd, met ootmoed smekend, komen;
Een zee van ramp moog' met haar golven slaan,
Hoe hoog zij ga, zij raakt hem zelfs niet aan.*

Psalm 32 het derde vers.

Zo komt de geschiedenis van Efraïm wat dicht bij mij staan geliefden. Efraïm uit het grijze verleden, Efraïm, Gods kind dwars door alle zonden en ongerechtigheden heen. Efraïm verlost, God heeft hem welgedaan. Wat toch een geluk dat de Heere nog denkt ook aan het nageslacht van Efraïm.

We liggen immers allen verloren, is het niet geliefden? Zijn we niet gevallen in ons verbondshoofd in Adam? Heeft God ons niet versierd met gerechtigheid, heeft God ons niet bedeed met liefde? Zijn we niet van het heilspoor afgegaan, en zijn we tenslotte niet terecht, gekomen in het Babel der zonde waar we God verlaten hebben, en nooit, nooit meer tot God terug te zullen keren. Als het van mij afhing geliefden, nooit meer! Maar omdat er nu een bijzondere band ligt tussen God en Efraïm, een snoer dat zijn oorsprong heeft in het liefdeshart van Gods, waar God nu immers nog getuigenis geeft. Ik heb u schuldige Efraïm, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde.

Is het u ook opgevallen geliefden in ons teksthoofdstuk, dat God ook onderscheid maakt waar het niet is! Leest u maar waarin God van de hemel betuigt: Het volk der overgeblevenen van het zwaard. God heeft getuchtigd, God heeft geslagen, maar God heeft Efraïm bijzonder getuchtigd. En nu zijn ze bij duizenden gevallen, en ze keren straks niet meer terug.

Maar God zegt: *Er zijn overgeblevenen van het zwaard*. Dat is genade! God maakt onderscheid met Zijn Efraïm. En nu weet ik het wel, dan keert dat volk niet zo gelukkig terug, Efraïm ook niet. I

k lees straks: Zij zullen komen met geweën, en met smekingen zal Ik hen voeren. Lammen, blinden, en kreupelen tezamen. En God zegt: Ik heb het wel gehoord. Al die kreupelen die straks terugkeren tot de liefdesgemeenschap Gods. Ik heb het gehoord. Efraïm die zich op de heup klopt, God heeft het gehoord. Ik heb steeds tegen u gezegd dat bijzondere, dat persoonlijke.

Als God u de schuldbrief thuisstuurt waar komt u dan terecht? Dan komt u niet in het openbaar terecht, dan komt u in de binnenkamer terecht. In het verborgene net als Efraïm. Dan beginnen de tranen van uw wangen te vloeien, dan begint u op de heup te kloppen, dan begint u schaamrood te worden. En dan denkt u dat niemand het weet! U komt straks beneden en u denkt dat uw vrouw het niet eens merkt. Uw kinderen weten niet hoe bedroefd dat u bent. U gaat langs de straat als een vergetene. U zet zich in de kerk neer en iedereen kijkt naar u, en niemand weet het.

En nu komt dat persoonlijke: Ik heb het wel gehoord. Dat God vanaf het eerste uur dat het begon te snikken in uw ziel zegt: Ik heb het wel gehoord, Ik heb het gezien. En dat God dan spreekt uit ontroering: *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Wat is dat een troetelkind?*

Ik dacht dat een voorbeeld hier wel verduidelijkte. In mijn eerste gemeente was een jong gezin, ze hadden een zoon en een dochter. Die zoon was diep ongelukkig! Hij had geen verstand, en sloeg met zijn hoofd tegen de muur. Hij was zo ongelukkig dat hij nog nooit een woord gesproken had. Hij had nog nooit gelopen, en hij werd door zijn moeder (hoewel hij twaalf, dertien jaar oud was) als klein kind behandeld. En ik herinner mij nog dat die dochter met een boodschap thuis kwam, dat die vader tegen zijn dochter zei: Ik heb van jou nooit anders dan verdriet gehad. En toen wees hij naar die ongelukkige jongen, en zei: Van hem heb ik nog nooit anders dan plezier gehad.

En nu ga ik het vertalen vanmorgen. Het vrome christendom, en daar tegenover een volk dat niet anders doet dan zondigen en de schuld vermeederen. Een volk hier in de kerk met een voorhoofd van koper, een volk ongelukkig, ik kan niet geloven, ik kan niet aannemen, ik kan in de wegen Gods niet wandelen. Ik kan alleen maar opstandig

wezen als een ongewend kalf.

En wat zegt God nu tot die ongelukkige tobber? Hij zegt: *Een troetelkind, een kind wat Ik bemin, een kind wat op Mijn hart ligt, een dierbare zoon.* Stel eens voor dat die boodschap vanmorgen thuis gebracht wordt hier in de kerk. Stel eens voor, u die moet zeggen: O, God sla de zonden nimmer ga! En dat God van de hemel persoonlijk tegen u zegt: Mijn troetelkind.

Weet u wat ik nu geloof? Ik geloof als ik in de ogen van Efraïm kijk dat hij zegt: Heere dat kan niet, dat is onmogelijk, een troetelkind.

Weet u hoe dat kan geliefden? Ik heb het vanmorgen tegen u gezegd, die grond die daar in de eeuwigheid ligt. Ik kom terecht bij Christus, Gods Troetelkind Ik kom bij Hem terecht Die in volle gehoorzaamheid het juk gedragen heeft, Die de wegen Gods in liefde bewandeld heeft, Die de deugden Gods opgeluisterd heeft.

En nu om dat Troetelkind zegt God uit vrije genade tegen Zijn gehele kerk: *Mijn kind, Mijn troetelkind.*

Ik lees nog veel meer! Ik dacht dat ik aan een einde kwam, maar ik kom nooit aan het eind. Ik lees dat God zegt: Want sinds Ik tegen hem gesproken heb.

Ik zie dat ik kleine kinderen in de kerk heb. Een woord voor die kleine kinderen. Als je moeder eens boos is en ze slaat, dan kun je misschien bij ogenblikken die harde hand van je moeder niet begrijpen? Weet je wat ik vanmorgen wel wil zeggen? Als je later op straat speelt en al lang vergeten bent die harde klap, weet je wie het dan nog wel voelt? Je moeder! En dan laat moeder nog een traan vallen van ontroering, mijn kind dat ik zo gestraft heb.

En nu God, Gods liefdeshart, God sloeg op dat ongewende kalf, God haalde uit, God tuchtigde. En toen Efraïm het al lang vergeten was, toen sprak God: Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem. Want geen vader sloeg met groter mededogen, op het tedere kroost ooit Zijn ontfermende ogen.

Wat zegt God? *Daarom rommelt Mijn ingewand over hem.* En als u dan weet geliefden, volgens het Hebreeuws, dan ligt hier in mijn ingewand mijn gevoelsleven. Gods gevoelig hart, Gods ingewand rommelt over Efraïm.

We gaan straks naar huis! En terwijl ik naar huis ga mag ik niet nalaten een boodschap achter te laten. Weet u ook of Efraïm hier zit?

Ik vraag aan mijn jeugd. Jonge mensen, is het jullie misschien bekend of vanmorgen Efraïm ook meegekomen is naar de kerk? Als jullie hem vanmorgen tegenkomen, willen jullie dan tegen Efraïm zeggen dat er over hem gesproken is! En als Efraïm je dan aankijkt, en zegt: Dat is onmogelijk!

Zeg dan maar dat er een God in de hemel is Die met ontroering vervuld is over Zijn Efraïm. Hij gedenkt, al zwerft Efraïm langs de straat, en al gelooft Efraïm het niet meer. God betuigt: *Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen.* Al zien wij elkander dan nooit meer hier op aarde. Dat woord blijft bestaan. Gods liefdeshart over Zijn kind. Gods barmhartigheden in Christus. Gods ontfermende genade. Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen. Ziet u, daar gaat Efraïm geliefden. Efraïm keert terug, Efraïm gaat naar huis. Efraïm gaat eeuwig God loven. Vraagt u waarom?

Er blijft maar één antwoord over:

*Uit vrije goedheid waart Gij mij,
een vriendelijk Ontfermer.*

Wat gaat Efraïm doen? God groot maken, God aanbidden uit genade. AMEN.

We zingen met elkander van Psalm 56 en daarvan het zesde vers.

*Gij hebt mijn ziel beveiligd voor den dood;
Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot';
Gij zijt voor mij een schild in allen nood;
Gij hebt mijn smart verdreven:
Uw dierb're gunst is m' altoos bijgebleven.
'k Zal, voor Gods oog, naar Zijn bevelen leven;
Zo word' door mij Zijn naam altoos verheven;
Zo word' Zijn lof vergroot.*

Psalm 56 het zesde vers.

10. EEN ZINGENDE STEM IN HET VENSTER

Psalm 113: 3
 Zefanja 2
 Psalm 42:4-5-7
 Psalm 74:18 - 20
 Psalm 75: 6

We gaan vanmorgen met elkander luisteren naar *een stem die in het venster zingt*. En dan kunt u de tekst vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte Zefanja 2:14, het middelste gedeelte, waar u aldus leest:

Een stem zal in het venster zingen.

Dan ga ik met u denken over: EEN ZINGENDE STEM IN HET VENSTER
 En dan zien we

- In de eerste plaats: Die stem bezingt het lied van grote schuld.
- In de tweede plaats: Die stem bezingt het lied van het komende oordeel.
- In de derde plaats: Die stem bezingt het lied van vrije genade.

Mogelijk hebt u het wel eens gehoord dat er in de Griekse oudheid een god was die zijn woning hoog in de bergen gebouwd had. En terwijl hij in het venster zat, en zijn harp ophief, en de wind er doorheen blies toen zong die harp zijn lied.

Waar we allen diep afhankelijk zijn van de invloeden des Geestes, is er maar één ding nodig: Dat de wind van Gods Heilige Geest er doorgaat vanmorgen, opdat ook gij die stem in het venster mag beluisteren. God Zelf heeft het venster gebouwd in Zijn opperzalen. God Zelf heeft het venster gemaakt tot op Golgotha. En die stem zingt: *Eer dat het besluit bare.*

Ik dacht dat we er vanmorgen eens over moesten gaan denken. Het besluit ligt er! Welk besluit? Het besluit van eeuwige verkiezing natuurlijk!

Maar ook het besluit van de ondergang der wereld. Laten we het goed onthouden ook in deze dagen die we samen doorleven, waarin de Heere Zijn stem laat horen: O, land, land, land, hoort des Heeren Woord. Straks komt het. Als u de profeet Zefanja eerbiedig naleest, wat hij aangekondigd heeft dat het besluit zal baren. Dan wordt het open gelegd, en dan worden de steden verwoest. Wat er dan overblijft is een dorre netelheide. Dan zal voor dat venster het wild gedierte zijn stem laten horen. En die tijd is aanstaande. Gelijk een appel of een peer rijp gestoofd wordt in de hete zonnestralen, zo moet u zich voorstellen dat ons volk zich rijp maakt voor het naderende eindgericht. Er zal een stem klinken in het venster.

We gaan de Heere vragen om Zijn onmisbare zegen.

We willen ons dus vanmorgen voor het venster des hemels zetten. En als Gods Woord ons dan zegt, dat er een stem in dat venster zal zingen, dan luister ik vol diepe eerbied en ik hoor in der waarheid zingen:

*Geef het wild gedierte dat niets in het woën ontziet,
 de ziel Uwer tortelduif toch niet over Heere.
 En laat dan grote God om een gehate rover,
 Uw kwijnend volk niet altijd in het verdriet.*

Wat een voorrecht als u en ik zulk een venster mogen kennen. Het is toch zo noodzakelijk, vooral als het zo donker gaat worden in de wereld. Niemand zal het durven ontkennen! Het is donker, het is bij tijden en ogenblikken een voorbode van de komende nacht. Een nacht in de wereld. U moet er rekening mee houden, een nacht over het kerkelijke erf, en een nacht in het persoonlijke leven.

En stel nu eens voor dat u zulk een venster niet kent. Dat u bij tijden en ogenblikken voor dat geopende venster uw schuld en nood mag uitklagen. Wat bent u dan ongelukkig als straks alle vensters dicht gaan! En u reist een nacht tegemoet, een eeuwige nacht, waarin het nooit meer licht zal worden, maar waar ook nooit meer zal gehoord worden, de stem die in het venster zingt.

Daniël kende dat! De oude grijze dienstknecht des Heeren ziet u bij zijn opperzaal liggen voor dat venster. Het is nood! Hij heeft het gebrul van de leeuwen gehoord. Hij heeft gelezen dat elkeen die zijn ziel uitklaagt voor God, die zal geworpen worden in de kuil der leeuwen. En meer dan ooit, dan snikt hij. Gods Woord zegt: Dat hij in dat venster zijn schuld belijdt. De schuld van zichzelf, maar ook de schuld van dat volk dat hij zo naamloos lief heeft. In dat venster vraagt hij ook om hulp en om bijstand.

En in dat venster mag hij dan die stem beluisteren:

*Maar de Heere zal uitkomst geven,
Hij, Die des daags Zijn gunst gebiedt.*

Al gaat het er dan diep door, al wordt hij dan in het onderste van de leeuwenkuil geworpen, ook daar mag hij in die kuil een venster hebben. Een geopend venster naar de hemel! Een vraag voor u en voor mij: Kent u ook zulk een venster?

Gij reiziger met mij op reis naar de eeuwigheid, kent u ook zulk een geopend venster? Een venster waarin ge uw nood uitklaagt, en waarin u mag luisteren net als Samuël: *Spreek Heere, Uw knecht hoort!* En dat gij dan voor dat venster die stem van de hemel hoort: Als uw pad door de zee heen gaat Mijn kind, dan ben Ik bij u. Al gaat het nog zo hoog, hun bloed en hun tranen en hun lijden zijn dierbaar in Zijn oog.

Hoor dan vanmorgen de boodschap die er klinkt door middel van de profeet Zefánja, die zijn oor te luisteren legt naar de hemel, en die het zo duidelijk gehoord heeft: Een stem zal in het venster zingen. Zefánja behoort tot één van de kleine profeten. Niet omdat hij klein van persoon was, maar omdat hij een klein boek geschreven heeft. Niet minder scherp, en niet minder troostvol van inhoud. Hij leefde waarschijnlijk in de tijd van de profeet Jeremia. En u weet het, het was een donkere tijd.

We hebben het vandaag aan de dag wel eens over de donkerheid der tijden waarin de oordelen Gods zo laag hangen. Laat ik u zeggen dat er niets nieuws is onder de zon! Ook in de dagen van Zefánja en in de dagen van de profeet Jeremia, het was aarde donker geworden in de wereld, het was donker geworden op de erve des Heeren, het was donker in de huisgezinnen.

En waarom is het nu zo donker denkt u? Waarom zou er nu zulk een sluier over de kerk hangen denkt u? Hoe komt het dat er zo weinig mensen tot God bekeerd worden? Hoe komt het nu dat uw gebed niet hoger gaat dan het plafond? Hoe komt het nu dat er zo weinig warmte ligt in uw geestelijk leven?

Leg uw oor voor het venster, en dan hoort u het: *Ze hebben Mij verlaten, wat wijsheid zouden ze dan hebben.* Er is wel godsdienst, en we hebben Gods Woord nog wel, en de deuren van de kerk staan nog wel open, en we hebben onze plichten nog die we nakomen, maar we missen het tere, geestelijke leven aan de troon der genade.

We hebben wel vensters!! Dan moet u 's avonds door de gemeente lopen, dan ziet u de vensters: Het blauwe licht! We hebben wel een venster, maar niet een venster in de hemel. We hebben een venster in de wereld. En laten we zeggen jong en oud, iedereen

buigt zich voor dat venster en luistert, en iedereen ziet en kijkt voor dat venster totdat! Totdat elk venster straks ineen valt.

En dan krijgt u de profeet Zefánja thuisgestuurd. En dan vallen alle woningen straks ineen als kaartenhuizen, en dan zakken de vensters ineen, en dan hangt er zulk een scheefgezakt venster. En dan zal er gehoord worden een stem, een droeve stem, een snikkende stem in het venster. Zefánja was maar een kleine profeet, maar hij had een machtige boodschap. Hoe komt dat? Omdat hij zijn boodschap bij God vandaan heeft! Hij heeft geleerd om zijn knieën te buigen voor het geopende venster.

Kent u dat ook, vader en moeder? Als u des avonds naar bed toe gaat, en ge buigt uw knieën, mag dan het venster wel eens op een kier staan? Of mag het venster wel eens helemaal open staan, dat u net als Job belijdenis doet over de zonde van uw kinderen? Dat u ook de nood van uw kerk, en van uw eigen geestelijk leven voor God uitgesnikt hebt. Zefánja heeft het als kleine profeet geleerd met warme liefde. Warme liefde tot zijn volk dat hij ziet weg zinken in de eeuwige afgrond. Wat heeft hij dat volk lief.

En dan komt hij bij het venster vandaan, en dan gaat hij naar zijn volk toe, en zegt: Hoor eens mijn volk, er is een stem die klinkt in het venster. Wat voor stem is dat denkt u? Lees wat er staat aan het begin van het hoofdstuk: *Doorzoekt uzelfen nauw!*

Meer dan ooit, mijn lieve gemeente: Doorzoekt uzelfen nauw! O, het gaat niet op een misschientje, geliefden. Doorzoekt uzelfen nauw! O, er zullen er wat zijn die straks langs het venster des hemels afreizen met een ingebeelde hemel. O doorzoekt uzelfen, doorzoekt u toch heel erg nauw. Want de rechtvaardige zal nauwelijks zalig worden, waar zal dan de goddeloze en de zondaar verschijnen?

En Gods Woord zegt: *Gij volk, dat met geen lust bevangen wordt! Zeg ik het goed: Noch koud, noch heet. Onder de strengste prediking niet bukken voor God, en onder het lieflijkste aanbod der genade nog niet ontroerd en bewogen. Lauw zegt Gods Woord, en Ik zal ze uit Mijn mond uitspuwen. Doorzoekt u dan o Mijn volk, dat met geen enkele lust bevangen is. Want het besluit zal baren!*

Gelijk een vrouw hoogzwanger is, en elk ogenblik het kind ter wereld zal brengen.

Zo moet u het zich voorstellen, mijn lieve jonge mensen. Terwijl vandaag aan de dag iedereen zich opmaakt naar de stranden, en er niet één is die naar God vraagt, terwijl het kerkelijke leven zo ingezonken is. Het besluit staat op het punt van baren. Wat wil dat zeggen?

Dat er een tijd komt dat ik straks met mijn kinderen, en kleinkinderen, en met de gemeente zal moeten vluchten. En dan zult u tot de bergen zeggen, *valt op ons, en tot de heuvelen, bedek ons*. Er komt een tijd, er komt een vreselijke tijd. Ik heb u gezegd: Gelijk een vrucht rijp wordt onder de zon, zo worden we samen rijp. Gods volk rijp om naar de hemel te gaan. Maar ook de wereld en de godsdienst om voor eeuwig verloren te gaan.

Kijk en dat is nu de lieflijke stemme Gods, die zegt: Eer dat het komt!

Lieve jonge mensen, durf je te zeggen dat je ongewaarschuwd door het leven gaat? Nee toch! Durft een ieder die hier neerzit vanmorgen, te zeggen dat hij zonder waarschuwingen de dood tegemoet reist? Niemand toch!

Eer dat het komt, eer dat het nacht wordt, eer dat het oordeel aanstaande is, dan zegt de Heere: *Zoekt den Heere, alle gij zachtmoedigen des lands, die Zijn recht werken. Zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedigheid, misschien (het is het heilige misschien Gods) zult gij verborgen worden in den dag van den toorn des Heeren*. Want de dag gaat voorbij, alles gaat voorbij, uw leven en mijn leven.

Straks gaat het venster dicht! Dan zal er geen stem meer beluisterd worden van de eeuwige liefde Gods, waarin Hij zegt: *Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is, en roept*

Hem aan terwijl Hij nabij is. En de goddeloze verlate zijn slechtigheden.

Ach mijn lieve medereiziger, waag het toch niet langer op een misschien, waag het toch niet op uw godsdienstige gronden. Er is een stem, er is een liefdestem des Heeren die nog voor het venster zingt. Er is wel eens gezegd: Nederland, het Israël van het westen. God heeft hoge bemoeienissen met ons. Er is een kerk gesticht in ons vaderland. De ouderen kunnen er van mee spreken. Ik heb het niet over de jonge mensen en het opgroeiende geslacht dat meegesleurd wordt met een oppervlakkige godsdienst. Daar heb ik het niet over! Maar ik heb het over het oude volk van God dat grootgebracht is bij de waarheid Gods. Een venster, o daar hebben onze voorgangers neergezeten in schuurtjes, en daar hebben ze geluisterd naar de stemme Gods. Ze zijn gewaarschuwd, de pijl is in het hart gezonken, ze zijn met schuld naar huis teruggekeerd. Ze hebben gehoord de stem, de stem van een hoge verheven God Die geroepen heeft. En ze hebben zich gebogen voor het venster, ze hebben geschreid, ze hebben geweend voor het venster.

Zeg ik teveel dat er een tijd geweest is dat het venster wagenwijd openstond. Al was het met een Ruth zeven dagen op de akker van vrije genade. Zeven dagschoften op een dag. Wat hebben ze gezocht, wat hebben ze gevraagd, wat hebben ze geroepen. Ik zeg toch niet te veel? Er zijn zondagen ingeschreven in de analen Gods dat er vijf, zes, zeven, tien mensen tot God bekeerd werden.

Een stem klonk in het venster. Efraïm ging met een wond in zijn ziel naar huis. Manasse vluchtte voor het aangezichte Gods. Een stem zong in het venster. Waar is die stem vandaag aan de dag?

Mijn lieve hoorders, bij het opgroeien van uw kinderen: Waar is de stem? Waar is de waarschuwend stem vandaag, jongens? Waar wordt u nog gewaarschuwd, waar wordt u nog met liefde gewezen op de weg die ter ontkoming is, die tot u zegt: Eer dat het besluit baart? Waar is die vader die met een ontroerd hart naar huis teruggekeerd is en met zijn kinderen op de knieën terecht gekomen is? Die God gevraagd heeft: *We hebben U op het hoogst misdaan, we zijn van het heilspoor afgegaan.* Een stem, een stem klinkt in het venster.

Ik weet niet hoe u groot gebracht ben? Ik weet wel hoe ik groot gebracht ben, als vader met zijn kinderen thuis zat, en hij sprak. Ik vraag het u eerbiedig, waar zit die vader die zijn kinderen 's zondags bijeen geroepen heeft, die met de kinderen eerbiedig gesproken heeft wat er gekend moet worden op weg en reis naar de eeuwigheid. Waar is die vader die voor het venster der liefde gestaan heeft? Waar is die moeder die met haar kinderen op de knieën gekropen heeft? De stem die klinkt van vader, van grootvader: De stem die in het venster zingt!

Die stem zwijgt. De stem zwijgt al zoveel! Ik heb het over het eigen persoonlijke leven. Hoe vaak heeft u die stem niet beluisterd? Het was een lokkende stem. Ik wil er niets van afdoen: Gelokt! Ik zal ze lokken, Ik zal ze voeren in de woestijn.

Ik zie ze zitten vanmorgen, die hebben in het eertijds nacht en dag voor het venster gelegen, ze hebben de oren ter luisteren gelegd. Ze hebben met een Samuël uitgeroepen: *Heere spreek toch!* U heeft het toch Zelf gezegd: *Ik spreek tot een elk die voor Mij leeft.* Toen hebben ze het oor ter luisteren gelegd.

Ik geloof niet dat ik teveel zeg, dat er tijden geweest zijn in het leven van het Sion Gods dat er niet één zondag voorbij ging, of ze gingen met de buit naar huis toe. De ene keer werden ze gewaarschuwd, dan hoorden ze Gods stem.

De andere keer werden ze onderwezen in de rijkdommen van de genade Gods. Dan waren ze diep ontroerd, dan gingen ze wenende naar hun woning terug. Er is een tijd

geweest dat Christus Zelf voor het venster stond met de harp Zijner eeuwige liefde, dat Hij uitriep: *Jeruzalem, o Jeruzalem hoe menigmaal heb Ik u willen bijeen vergaderen gelijk een hen haar kiekens bijeen vergadert, en gij hebt niet gewild.*

Er staan dingen in het leven ingeschreven zo ontroerend schoon, dat ze zeggen: *Geen leed zal het ooit uit mijn geheugen wissen.* Toen heeft vader me gewezen op die dingen, een stem in het venster. Toen heeft moeder mij gezegd wat er gekend moest worden. Vergeten kunnen ze de stem niet meer!

Mijn lieve jeugd, je hebt nog een vader, je hebt nog een moeder. Je moeder die voor het venster zingt, een vader die je waarschuwt, een grootvader die je de weg wijst. Een stem, een stem zal voor het venster zingen. Er komt een andere tijd geliefden. Er komt straks een tijd waarin u zegt: Had ik toen maar geluisterd. Hoe noemen we dat ook al weer? Dat noemen we *het heden der genade*. Hoe lang duurt het heden der genade denkt u? Heeft u het niet gehoord van die jongeman?

Heel Nederland is er diep van ontroerd! Een jongeman van drieëntwintig jaar, een week gehuwd, en een stem zong voor het venster: *Gelijk het gras is ons kortstondig leven. En men kent en vindt de standplaats zelfs niet meer.*

Er zullen er vanmorgen in de kerk zitten die er volgende week niet meer zijn. Een stem zal in het venster zingen. Een stemme Gods die zegt: Heden! En laat dan niemand zeggen dat het niet welgemeend is.

Geliefden, Christus Jezus komt lokkend, Christus Jezus komt met liefde, Christus Jezus zegt: Heden eer dat het besluit bare, want als kaf gaat de dag voorbij.

Wat is kaf dominee?

Het is uitgeschud van de zeef, de wind erover en het stuift weg. Gelijk kaf gaat de dag voorbij. En gelijk de dag voorbij gaat, zo gaat ons hele leven voorbij.

Lieve gemeente, ik zat er vanmorgen over na te denken: Er is een God van eeuwige liefde die zingt in het venster: Ik heb geen lust in uw dood. Er is een stem van Christus Jezus die zegt: Kapernaüm, o Kapernaüm, gij zijt tot de hemel toe verhoogd. De dag gaat als kaf voorbij.

Hebben jullie het nooit gehoord, jongens? Men zegt dat er in de eeuwigheid een klok hangt, en dat die klok de eeuwigheid door bij de rampzaligen gehoord wordt: *Had ik, had ik, had ik!* Had ik maar geluisterd. Had ik in vijandschap mijn aangezicht maar niet verborgen voor die God. Heden dan zo gij Zijn stem hoort. Ik heb u gezegd: Ene keer zwijgt die stem.

Zefanja heeft gepredikt gelijk als in de dagen van Noach, hij heeft de bazuin opgeheven. Hij heeft het met ontroering gedaan. Hij heeft het met liefde gedaan, hij heeft het aanhoudend gedaan. Het is alsof hij zegt: Ik heb de dodelijke dag van u niet begeerd. Ik heb u dood en leven, wet en evangelie, Adam en Christus Jezus voorgehouden. En het volk heeft het niet willen horen. Gods Woord is bevestigd: Maar Mijn volk wou niet naar Mijn stemme horen.

Welnu dan zegt God: Een stem zal in het venster zingen. Wat betekent het eigenlijk dominee? Ik heb het u gezegd, dan komen straks die woeste Chaldeeën, die gehelme soldaten, die al aan de grenzen stonden, en dan sparen ze niets. Dan wordt de tempel verwoest! Dan worden ook de wereldse huizen waarin ze de wereld gediend hebben ineen geslagen.

En het ergste is: Het huis der spinnenkoppen! Want een mens die zijn hoop heeft op een handvol godsdienst, is als een huis der spinnenkoppen. Dan vallen al die huizen.

Dan ziet u het zomaar net als in de oorlog van 1940-1945 in elkaar vallen. En dan blijven de ramen en de kozijnen wat scheef hangen. En dan komt het wild gedierte, de

nachtuil, de schavuiten, al het wild gedierte, en zetten zich voor het venster en dan huilen ze. En als u dan eerbiedig luistert in die scheefgezakte vensters, dan hoort u God in de hemel zingen. Zingen voor dat venster.

Lieve gemeente, ik zeg toch niet iets vreemds? In 1940 en de dagen die er aan vooraf gingen, bij de spottende huizen, de jeugd op de straat. God had gewaarschuwd! En toen kwamen de vijanden van boven, en ze kwamen van beneden. Het kostte jonge mensen het leven. De steden werden verwoest, scheefgezakte vensters, puinhopen. Gemeente luister eens!

Het is aanstaande. Ik weet niet of u er wel eens van gehoord heeft dat in de nacht toen de golven over Nederland gingen, er in het zuiden van het land een ouderling was die aan de vooravond daarvan zijn preekje las, dat zijn haren ten berge rezen. En toen is het gekomen! Als ik er diep over nadenk dan geloof ik dat het soms zo dicht bij is, dicht bij dan dat wij ooit hebben kunnen denken. Het besluit zal baren.

En weet u wat het ergste is? Dat is niet erg voor het Kremlin, dat is ook niet erg voor het Witte Huis hoor, weet u voor wie dat erg is? Dat is erg voor Jeruzalem!

En ik haast mij om het te zeggen, dat zal erg wezen voor u gemeente. Dat zal erg wezen in die straten waar God Zijn Woord heeft laten verkondigen, waar de oudvaders gewoond hebben, die nu nog met eerbied genoemd worden. Dan zal het klinken in het venster: *O, land, o land, o land!*

Als Noach honderdtwintig jaar gepredikt heeft, dan komt het water, en grijpen ze zich vast aan het uiterste van de ark. Als de dwaze maagden merken dat het einde er is, dan gaan ze overal om olie te kopen, maar dan klinkt het: Te laat, te laat! Heden dan, eer dat het besluit bare.

U zult zeggen: Dominee wat bent u ernstig?

Ik zal proberen met de profeet Zefanja, of met al de Oud Testamentische profeten u voor te houden: De dag komt, de dag des oordeels komt! Nee niet om u te verderven, maar om u voor God in het stof te doen nederbuigen. Eén begeerte heb ik maar, het is uit de liefde van mijn hart, dat ik het horen mocht, zijn er nog die in het heden der genade hun stem mogen opheffen voor het venster?

Weet u voor wie het erg is jongens? Als je zondag aan zondag in de kerk gezeten hebt, en geluisterd hebt naar de prediking van Gods Woord, daar is het erg voor.

Ik ken een volk op de wereld dat door de genade Gods opmerkelijk gemaakt is voor dat venster. God heeft in Zijn eeuwige liefde een venster gemaakt in de hemel. God heeft Zich voor dat venster gezet, en God heeft voor dat venster de liederen van vrije liefde uitgezongen voor Zijn kerk op deze wereld. En God was verheugd als er mensenkinderen waren die voor dat venster Zijn stem mochten horen.

O, mijn geliefde medereiziger, laat dan zulk een straf voor u niet nodig wezen, want wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezin.

Ik heb het toch wel eens tegen jullie gezegd, jongens? Ik herinner mij nog de oude baas. Hij vertelde mij hoe zijn vader hen gewaarschuwd had op de dag van het huwelijk. Dat hij hen in het schuurtje riep, en zei: Jonge mensen, ik heb een boodschap voor jullie:

*Ik zal de heerschappij doen duren bij zijn zaad,
Zolang de hemel zelf op vaste pijlers staat.
Maar zo zijn kinders ooit Mijn zuiv're wet verlaten,
Zo dan 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan baten,
Zo ze dan ontheiligen, wat Ik heb voorgeschreven,
Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen beven.*

Hij heeft de deur dichtgeslagen en heeft gezegd: Als vader dan niets anders heeft. Hij

is boos weggelopen. Maar toen zijn vader gestorven was, is hij tot inkeer gekomen, en heeft hij in de nachten nog geroepen: Mijn vader, mijn vader, ik wou dat ik het u nog één keer kon zeggen. Ik wou dat ik u nog één keer om vergeving kon vragen. Lieve jeugd, hoor de stem die zingt in het venster. Ik leg mijn oor ter luisteren, en ik hoor:

*Geef 't wild gediert', dat niets in 't woen ontziet,
De ziele van Uw tortelduif niet over;
Laat, grote God, om een gehate' rover,
Uw kwijnend volk niet eeuwig in 't verdriet.*

*Dat elk verdrukt' Uw bijstand eens erlang';
Laat, laat Uw volk niet schaamrood wederkeren;
Maar wil van hen ellend' en nooddruft weren,
Opdat z' Uw naam verheffen in gezang.*

Psalm 74 vers achttien en vers twintig.

Een stem in het venster. Er ligt ook een rijke troost in voor de kerk des Heeren, en voor het allerkleinste kind in de genade. God heeft een venster gebouwd. Ik heb in mijn diepe val in Adam de vensters gesloten. Ik kan ze nooit meer open krijgen. En degenen die van God geleerd en bekeerd zijn, die komen er achter dat het venster op slot zit, en de uitzichten beneveld. Ga ik voorwaarts, ik zie God niet meer, en achterwaarts mijn ziel merkt Hem niet op. Ze gaan door het leven heen zonder God. En nu komen ze er achter dat God geen lust had in hun dood, maar dat Hij ze al jarenlang voor het venster toegeroepen heeft, en dat ze de roepstemmen Gods in de wind geslagen hebben.

En God is ze voorgekomen in het venster, en toen heeft God het hart gebroken. En misschien zit er iemand in de kerk die dat mag weten, die God in het heiligdom heeft gezien voor het venster. Waar Hij ze toegeroepen heeft: O, Mijn volk luister toch, Mijn volk waarom zult gij sterven.

God heeft het venster in de eeuwigheid gebouwd. En weet u wat ik groot vond bij deze overdenking: God heeft het venster vanuit de eeuwigheid in de hemel gezet. Hij heeft met Zijn Zoon gesproken in de eeuwigheid voor het venster. Hij heeft Hem bereid gevonden om af te dalen. En toen is het venster zo laag gedaald tot in de kribbe van Bethlehem toe. En toen hebben ze gezongen voor het venster: *Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft.*

En waar ze zich aanvankelijk afkeerden, zijn ze ingewonnen voor vrije genade. Ze zijn onder het venster neergevallen en hebben God gevraagd: *Gena o God, gena hoor hoe een boetling pleit.* En toen hebben ze het venster gezien waar Christus voor stond, Die tot hen zei: Jeruzalem, o Jeruzalem hoe menigmaal heb Ik u bijeen willen vergaderen gelijk een hen haar kiekens. Ze hebben een lokkende Borg voor het venster gezien en een wenende Zaligmaker. Het hart is gebroken, gelijk een Petrus, het hart is ingenomen door de tranen van Christus.

Luister eens gemeente, in elke toonaard wordt het u verkondigd. Het wordt u verkondigd op Oud Testamentische wijze, en het wordt u Nieuw Testamentisch voorgehouden. Ach laat die straf voor u niet nodig wezen.

Er is nog een venster. Vroeg in de morgen zag ik het een ogenblik: *Een Borg op Golgotha!* Waar Hij het zelfs voor moordenaren uitriep: *Vader vergeef het hun!* Een stem in het venster. Een wenende Borg, een Borg Die het uitgeroepen heeft: *Vader vergeef*

het hun want zij weten niet wat ze doen. Zonde is dwaasheid, zonde is doorgaan op het pad der onwetendheid, totdat de nacht aankomt.

Je zult er nog eens over nadenken jongens, als de stem van je vader niet meer klinkt. Dan zul je er over nadenken. Als je je moeder weggedragen hebt naar het graf, dan zul je er nog eens over denken. De stem van uw leraars die u gehoord hebt vanaf deze plaats, als ze zullen zwijgen. Als straks het oordeel komt vol majesteit dan zult u er nog eens aan terug denken. En dan zult u begeren nog één ogenblik uw knieën te buigen voor de levende God.

Laat mij de bazuin eens lokkende aan uw hart zetten, wie weet het mocht geschieden. Gods kerk is toch maar een kerk van: Och, en het mocht!

Waar Gods Woord hier vanmorgen betuigt: Wie weet de Heere zou u genadig kunnen zijn vanmorgen.

Het is een tijd waarin de wereld zich uitleeft. Het is een tijd waarin u ze weg ziet trekken om zich uit te leven in de dienst der zonde. Ik heb u gezegd: Er zijn wat een vensters, er zijn wat een verborgen vensters. Er zijn ook in de christelijke huisgezinnen vensters.

U weet het, elke zondag doe ik het niet, maar vandaag wil ik het wel doen. We hebben weken achter de rug, ik meen dat ik het niet verkeerd gehoord heb, dat ze zondag aan zondag, en week aan week, gekeken hebben naar koning voetbal. Ze hebben zich gezet aan het venster tot in de nachtelijke uren toe, ook in christelijke huisgezinnen. En ik geloof dat we nog te weinig gewaarschuwd worden. Ik heb het u wel eens gezegd, als ik mijn oude vriend tegen kwam, dan zei hij tegen mij: We komen ongewaarschuwd de kerk uit. En dan heb ik er wel eens veel aan moeten denken: We worden niet meer gewaarschuwd, we worden opgebouwd. En ik weet niet waar we in opgebouwd worden, in godsdienstige dingen.

Ik wilde u vanmorgen nog eens eerlijk wijzen op die kleine profeet Zefánja. Klein, maar niet veracht! Hij heeft de stem laten horen door het venster. En weet u, de nacht kwam dat het volk weggevoerd werd, toen gingen ze in boeien naar Babel. De harp werd aan de wilgen gehangen, en ze hebben een lied gezongen, een lied van smart. En ze zijn toch weer thuis gekomen. Uit vrije genade mocht dat volk thuis komen.

En dan zegt de Heere: *Ze zullen komen met gewezen en met smeking zal Ik ze voeren.* O, hoe groot als de Heere dan toch nog terug doet keren.

Ik heb ze gekend in mijn leven in christelijke huisgezinnen, groot gebracht bij de waarheid! Ik heb ze zien afglijden van de waarheid. Ik heb jonge mensen de wereld in zien trekken. En ik heb gedacht: Het is een verloren zaak. Ik heb ze ook terug zien komen. O, die ontroerende stem, de stem van een verheven God, de stem van een liefdevol God Die getuigt: Ik heb geen lust in uw dood o gij zondaar en zondares, maar daarin heb Ik lust!

Dat het dan vanmorgen eens mocht zijn, dat niet uw kleed, maar dat uw hart scheurt. Dat u eens als een Petrus naar buiten mocht gaan, bitterlijk wenende voor die God. Dan zal het bloed, de tranen en het lijden dierbaar zijn in Zijn oog.

De stem zingt nog! De stem heeft gezongen in het midden van u vanmorgen: Of zij het horen zullen of niet horen zullen. De stem klonk in het venster. U kunt twee dingen doen. U kunt uw oor sluiten en uw hart op slot doen. Gelijk bij Jericho, ze sloten de poorten toe voor God en de verspieders. Toen was het te laat.

Eén ding jongens, als het ooit te laat wordt, geef dan de Allerhoogste de schuld niet. Daar hangt bij mij in de keuken een schilderijtje:

Ik ben de Weg, waarom bewandelt gij die niet?

Ik ben de Waarheid, waarom gelooft gij Mij niet?

Ik ben barmhartig, Ik ben genadig;

Het laatste regeltje is:

Als gij verloren gaat, weet dit, dat Ik de oorzaak van uw verdoemenis niet ben.

AMEN.

We zingen van Psalm 75 het zesde vers:

'k Zal dit melden, 'k zal altijd

Zingen Jakobs God ter eer,

Slaan der bozen hoornen neer,

Vellen wat Zijn Naam bestrijdt;

Maar der vromen hoorn en macht

Zal verhoogd zijn door Gods kracht.